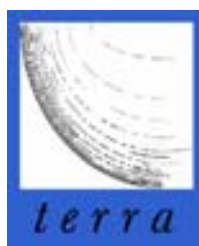

BUDAÖRS KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM

(2. KÖTET)

– KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM –

**Terra Studio Kft.
Területi Kutató Tervező
Tanácsadó Iroda**

2008. június 12.

BUDAÖRS KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM

– KONCEPCIÓ ÉS PROGRAM –

Terra Studio Kft. Területi Kutató Tervező Tanácsadó Iroda 1094 Budapest, Angyal u. 7/A. Tel.: 1/ 456 50 90 Fax: 1/ 456 50 99 E-mail: terra95@hu.inter.net	
Ügyvezető igazgató:	Laky Ildikó
Szakmai igazgató:	Fürstand Attila
Projektvezető:	Dr. Földi Zsuzsa
Tervezők:	Aradi Renáta
Diverzum Bt.:	
	Galli Károly
	Guzmics István
	Veres László

TARTALOM

1. BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA ÉS ANNAK MEGALAPOZÁSA	6
1.1. A stratégia alkotás megalapozása	6
1.1.1. A stratégia alkotás elvi megalapozása	6
1.1.2. Fejlesztési eszközrendszer	9
1.1.2.1. Pályázatok	9
1.1.2.2. Saját források	10
1.1.2.3. Hitelek	10
1.1.2.4. Vállalkozói források	10
1.1.2.5. PPP konstrukciók	11
1.1.2.6. Ingatlanlízing	11
1.1.3. A program kommunikálása – Társadalmasítás	11
1.2. SWOT analízis	13
1.3. Célfá	15
1.4. A Budaörsi kistérség fejlesztési stratégiája	16
1.5. A program szerkezete	17
2. A BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	19
2.1. I. Prioritás: Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése	19
2.2. II. Prioritás: Közlekedési hálózatok, illetve szolgáltatások megerősítése	21
2.3. III. Prioritás: Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése, települési környezetminőség javítása	22
2.4. IV. Prioritás: Intézményi közszolgáltatások térségi szintű fejlesztése	23
3. A BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA	26
3.1. I. Prioritás: Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése	26
3.1.1. Intézkedés: Gazdasági funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése	26
3.1.1.1. Tevékenység: Hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása	28

3.1.1.2. Tevékenység: Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre	31
3.1.1.3. Tevékenység: Térségi gazdasági ingatlan kataszter készítése és működtetése	33
3.1.1.4. Tevékenység: Kapcsolatépítés és gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása	35
3.1.2. Intézkedés: Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben	36
3.1.2.1 Tevékenység: Térségi innovációs központok rendszerének létrehozása	38
3.1.2.2 Tevékenység: Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése	41
3.1.3. Intézkedés: Az üzleti és a rekreációs turizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése	43
3.1.3.1. Tevékenység: A kistérség gazdasági magterületén a MICE turizmus kínálatának minőségi és mennyiségi fejlesztése, támogatása	45
3.1.3.2. Tevékenység: A periférikus „zöld zónákban” a rekreációs, öko- és örökségturizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése	48
3.1.3.3. Tevékenység: A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése	54
3.1.4. Intézkedés: A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának magasabb szintű összehangolása	56
3.1.4.1. Tevékenység: Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével	56
3.1.4.2. Tevékenység: Az innovációs tevékenységek felsőfokú képzettséget igénylő humán erőforrás igényének kielégítése	58
3.2. II. Prioritás: A közlekedési hálózatok fejlesztése, a szolgáltatások színvonalának emelése	59
3.2.1 Intézkedés: A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása	59
3.2.1.1 Tevékenység: Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése	60
3.2.1.2. Tevékenység: Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések	67
3.2.2 Intézkedés: A közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése	70
3.2.2.1. Tevékenység: Térségi autóbussz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése	71
3.2.2.2 Tevékenység: Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztésének támogatása	75
3.2.3 Intézkedés: Kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése	80
3.2.3.1 Tevékenység: Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése	81
3.2.3.2 Tevékenység: Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítése	84
3.3. III. Prioritás: Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése, települési környezetminőség javítása	86
3.3.1. Intézkedés: Vízrendezés és vízkárelhárítás	86
3.3.1.1. Tevékenység: Csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése	87
3.3.2. Intézkedés: Az ivóvíz szolgáltatás fejlesztése	89

3.3.2.1. Tevékenység: Lágyvízprogram	89
3.3.3. Intézkedés: Települési környezetminőség javítása	90
3.3.3.1. Tevékenység: Összehangolt térségi zöldfelületfejlesztés	91
3.3.3.2. Térségi szinten szervezett közterület fenntartási szolgáltatás	92
3.3.3.3 Tevékenység: Településközpontok komplex fizikai és funkcionális fejlesztése	93
3.4. IV. Prioritás: Intézményi közszolgáltatások térségi szintű fejlesztése	95
3.4.1. Intézkedés: Az egészségügyi és szociális szolgáltatások térségi elérhetőségének javítása	95
3.4.2.1. Tevékenység: A szociális ellátórendszer térségi szintű szervezettségének elmélyítése, a szolgáltatás színvonalának javítása	97
3.4.2.2. Tevékenység: Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése és fejlesztése	98
3.4.2. Intézkedés: Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátásának térségi színű fejlesztése	100
3.4.2.1. Tevékenység: Bölcsődei és közoktatási intézmények működési és a speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása	102
3.4.3. Intézkedés: A kistérség kulturális programkínálatának és háttér infrastruktúrájának fejlesztése	105
3.4.4. Intézkedés: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése	108
3.4.4.1. Tevékenység: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése, e-közigazgatás térségi fejlesztése	109
4. MELLÉKLETEK	112
4.1. Melléklet 1. – A Közlekedési infrastruktúra tervezett fejlesztései	113
4.2. Melléklet 2. – Lehetséges túraútvonalak	114
4.3. Melléklet – A helyzetértékelés és program készítés keretében lebonyolított interjúk listája (2008)	116

1. BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA ÉS ANNAK MEGALAPOZÁSA

1.1. A STRATÉGIA ALKOTÁS MEGALAPOZÁSA

1.1.1. A stratégia alkotás elvi megalapozása

A Budaörsi kistérség jövőképe:

A Budaörsi kistérségben hosszútávon, magas szinten állandósult növekedést mutató minőségorientált¹, nagy jövedelemtermelő képességű gazdaság működik, a természeti környezet védelme és a térségi szinten szervezett közszolgáltatások magas színvonala biztosítja a magas életminőséget², a belső területi harmóniát.

A települések lakosságának, településtípustól független, magas színvonalú életminőségét a térségi alközpontok által hálózatba szervezett és települési, illetve településközi szinten megvalósított intézményi és infrastrukturális rendszer támasztja alá. A Budaörsi kistérség stabilizálja országos szinten kiemelkedő prosperitását és növekedési ütemét, községei és városai egyaránt képesek a Budapest közelségéből adódó fokozottan urbanizálódó környezetben a lehető legideálisabb körülményeket megteremteni lakosságuk, a térségben működő vállalkozások, a térségben dolgozók és befektetők számára

A jövőkép megvalósításához hat olyan horizontális elv került meghatározásra, amelyek a stratégiai feladatok kidolgozásánál fontos szempontként szerepeltek. Az egyes fejlesztési elvek súlya a tervezés különféle szintjein és a témaköröknek megfelelően változó mértékű, ugyanakkor a fejlesztések pénzügyi és környezeti *fenntarthatósága*³ meghatározó szempont kell, hogy legyen a fejlesztések végrehajtásánál.

Az elvek érvényesítésével a program törekszik az EU fejlesztési prioritásokhoz történő igazodáshoz, ami elősegíti a 2007-2013-as programozási időszakban a sikeres pályázati szereplést.

¹ A fejlesztések minőségi aspektusának előnyben részesítése a mennyiségivel szemben

² Az egyén és családja életkörülményeit befolyásoló tényezők (pl. lakókörnyezet, szolgáltatások elérhetősége) által meghatározott közérzet (ezen belül pl. az egészségügyi állapot).

³ A fejlesztés által létrejött infrastruktúra vagy szolgáltatás működtetése folyamatos és nem haladja meg a fenntartó (működtető) erre a feladatra beállított kapacitását. Nem veszélyezteti az érintett környezet minőségét, nem vezet annak kizsákmányolásához.

Az elvek a következők:

1. Gazdasági versenyképesség és foglalkoztatás elősegítése – Lisszaboni elvek

A Budaörsi kistérség kedvező gazdaság és közlekedés földrajzi helyzeténél fogva Magyarország gazdaságilag kiemelten fejlett területei közé tartozik. Fontos, hogy a Budaörsi kistérség gazdasága egy minőségorientált fenntartható pályára álljon és a térségen belüli differenciált fejlesztési stratégiával sokoldalúságát bizonyítva nemzetközi szinten fokozza versenyképességét. A kistérségben a foglalkoztatás kérdése kevésbé a munkanélküliség kapcsán kerül előtérbe, sokkal inkább annak strukturális problémái miatt. A munkaerőpiac és a gazdasági igények harmonizációja a versenyképességet is erőteljesen befolyásoló tényezők, tehát minőségi (strukturális) fejlesztések ezen a területen is elengedhetetlenek.

Az elv érvényesítése különösen fontos a gazdaságilag jelenleg vezető pozícióban lévő Közép-Magyarországi Régióban, ahol a kiterjedő országos és nemzetközi közúthálózati fejlesztések nyomán – amikor más területek is hasonlóan kedvező közlekedésföldrajzi helyzetbe kerülnek – csökkenhet a Budaörsi kistérség egyedi adottságainak jelentősége és az ebből adódó versenyelőny.

2. Partnerség

A partnerség és hálózatépítés a települések, azok lakossága, az érintett intézmények valamint gazdasági szervezetek, valamint hatóságok kapcsolatainak létrehozását és azok élénkítését jelenti. A stratégiai és operatív programban foglalt közép- és hosszú távú térségfejlesztésre vonatkozó elképzelések megvalósítása az érintettek összehangolt önkéntes és felelős részvételével zajlik. A civil- és közszféra kapcsolatépítése mellett fokozódó hangsúly helyeződik – kell, hogy helyeződjön – a vállalkozói szféra területfejlesztési jellegű projektekbe történő bekapcsolására, pl. jelentősebb nagyságrendű lakóterület fejlesztés esetében.

A partnerség természetesen nem kizárólag települések és aktorok együttműködését jelenti, hanem településcsoportok érdekközösségek közötti kommunikációt, egyeztetést és kooperációt is. A Budaörs Kistérség Többcélú Társulás nyitott a szomszédos és területileg azzal átfedő települési társulásokkal történő együttműködésre, azok fejlesztési céljainak figyelembevételére.

3. Többközpontúság - Decentralizáció

A Budaörsi kistérség tíz településéből jelenleg két város, Budaörs és Budakeszi rendelkezik olyan adottságokkal, amelyek alkalmassá teszik térségi vagy mikro-térségi feladatok ellátására. Lényeges, hogy a térségi szinten szervezhető és szervezendő feladatok esetében a lehető legnagyobb számban vegyenek részt a települések a feladatellátás decentralizált megvalósításában. Törökbálint és Biatorbágy – immáron feltörekvő városként – alkalmassá válnak bizonyos feladatok funkciómegosztásban történő ellátására.

4. Működési, pénzügyi és környezeti fenntarthatóság – Göteborgi elvek

A tervezési dokumentumban feltüntetett intézkedések és tevékenységek projekteken leképeződő megvalósításának feltétele, hogy azok a komplex fenntarthatóság alapfeltételeinek megfeleljenek. Ennek érdekében az egyes intézkedéseket, tevékenységeket és projekteket fejlesztési tervekkel, illetve megvalósíthatósági tanulmányokkal és hatásvizsgálatokkal kell alátámasztani. A fejlesztések fenntarthatósági szempontjai közül a környezeti aspektus komoly jelentőséget képvisel a Budaörsi kistérségben. Ez a közlekedés-földrajzi helyzetből adódó túlterheltségre és a kistérség átalakulásával annak területére eső természeti védett értékek védelmére való tekintettel jelent kiemelt tervezési elvet.

Ennek figyelembevétele hozzájárul a kistérségben az élhető környezet megteremtéséhez, valamint a főváros és agglomerációja körül kialakult rekreációs zóna minőségének és vonzerejének javításához. A természeti és építészeti környezet olyan fejleszthető adottságai a térségnek, amelyek potenciálisan hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség növeléséhez.

Amíg az egészséges életfeltételek biztosítása, azaz az élhető környezet kialakítása és fenntartása elsősorban konkrét településfejlesztési programok megvalósításával biztosítható, addig a környezet és természetvédelmi szempontok érvényesülése horizontális programelem. A mindenkori vezetők felelőssége, hogy a meghozott döntések, a támogatott beruházások, kiadott engedélyek kapcsán mérlegeljék azok természeti és települési környezetre gyakorolt hatásait, vagy akár az általuk irányított szervezet működésében érvényesítsék ezeket az elveket (pl. környezetirányítási rendszer bevezetésével).

5. Esélyegyenlőség

A programalkotás fontos tervezési kérdése, hogy a stratégiában megvalósításra javasolt tevékenységek végrehajtása miként járul hozzá a különféle társadalmi csoportok érdekeinek érvényre juttatásához, illetve a megvalósuló létesítmények, szolgáltatások, lehetőségek hozzáférhetőségének biztosításához.

Alapkérdés, hogy a kistérség minden lakosa egyforma eséllyel érje el a különböző szolgáltatásokat, tehát kortól, nemtől, egészségi állapottól függetlenül részesüljön azokból. Fontos, hogy a különböző szolgáltatások elérése fizikailag is biztosított legyen mindenkinek, éljen bármely településen vagy településrészben a kistérségen belül. Az elv érvényesítése elősegíti a hátrányos helyzetű csoportok (pl. roma népesség, fogyatékkal élők) integrációját.

6. Helyi demokrácia erősítése

A helyi demokrácia erősödése a döntéshozatalban és a döntésvégrehajtásban is feltételezi a lehető legszélesebb körű társadalmi részvételt mind települési, mind pedig térségi szinten. Ismert, hogy jelenleg Magyarországon a társadalmi részvétel intenzitása messze elmarad a lehetőségektől és nagyrészt az erősebb, országos hálózattal

rendelkező civil szerveződések tevékenységében nyilvánul meg. Az elmúlt 15 esztendőben a civil szféra professzionalizálódásának vagyunk tanúi országos szinten, ugyanakkor ezen folyamat látványos erősítésére van szükség a kisebb közösségek esetében. A civil szféra által végzett közösségfejlesztés erősíti az állampolgárok település- és területfejlesztésben betöltött lehetséges szerepét.

A térségi programozás szintjén a civil szféra erősítése az alulról építkező kezdeményezések elvi és gyakorlati (infrastrukturális) támogatását jelenti. A települési önkormányzatok által alkotott társulásnak tevételes feladata a civilek képviselőinek biztosítása a települések, illetve a kistérség fejlesztési vonatkozású döntéseinek meghozatalában.

A döntéshozatal mellett a program, illetve projektvégrehajtások esetében is javasolt a teljes körű társadalmi részvétel lehetőségének biztosítása. Ez elsősorban azt jelenti, hogy a helyi társadalomnak lehetőséget kell biztosítani a jelenlétre egy-egy projektciklus minden szakaszában. Ezáltal is hatékonyabb lesz az eredmények elfogadtatása, gyors integrálása a helyi társadalom mindennapi életébe. Ezzel eredményesebbé válik az esetleges negatív hatások kezelése is.

7. A Program végrehajtásának követése

A program végrehajtásának sikeressége érdekében elengedhetetlen annak folyamatos nyomon követése. Az eredményességet javítja a végrehajtás ütemének és hatékonyságának ellenőrzése (monitoringja) és szükség esetén az operatív elemek – változó kondícióknak megfelelő – módosítása. Ugyanez érvényes a kistérségre vonatkozó egyes ágazati programokra is, melyek tartalmával való összhang alapvető elvárás a dokumentummal szemben.

A program tehát – az európai uniós gyakorlatnak megfelelően – folyamatos monitoringon és visszacsatolásokon alapuló rugalmas rendszert képvisel⁴, és inkább folyamatként (tevékenységként) mint lezárt dokumentumként értelmezendő.

1.1.2. Fejlesztési eszközzrendszer

1.1.2.1. Pályázatok

A célrendszer és fejlesztési prioritások meghatározásánál elengedhetetlen annak figyelembe vétele, hogy a települések és térségek, civil, non-profit szervezetek és kisebb mértékben a gazdaság szereplői továbbra is a pályázati rendszereken keresztül jutnak fejlesztési forrásokhoz. A programban foglalt fejlesztési irányok és az azokon belüli projektek megvalósulásának feltétele, hogy a települések önkormányzatai, illetve egyéb térségi szervezetek és vállalkozások rendelkezzenek a projekt finanszírozáshoz szükséges saját forrással.

⁴ Részben ennek szellemében történik a 2006-ban elfogadott program 2007-es módosítása.

A program tartalmának megvalósulását támogató elsődleges forrás a Nemzeti Stratégiai Referencia Keret. Ennek megalapozása a II. Nemzeti Fejlesztési Terv.

A projektek ütemezésének tervezésekor figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a Közép-Magyarország Régió – Magyarország többi régiójával ellentétben – a II. fejlesztési övezet besorolást kapta. Ennek megfelelően a régió az országosan kiemelkedő GDP mutatói alapján a „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” célkitűzés alá tartozik. A régióknak 2013-ig juttatandó kohéziós források előre meghatározásra kerülnek, illetve az említett többéves költségvetés évenként csökkenő alapon kerül elköltsétre. A támogatás a Közép-Magyarországi Régióra vonatkozóan 2011-ig fokozatosan megszűnik. Ennek megfelelően a Budaörsi kistérségben az ezen forrásokra alapozott fejlesztéseket fontos a tervezési időszak első felére koncentrálni.

1.1.2.2. Saját források

Általában a pályázatok esetén elengedhetetlen önerő biztosítására rendelkezésre álló önkormányzati költségvetési források rendkívül szűkösek. A Budaörsi kistérség településeinek egy része (a magas befektetői aktivitással rendelkezők) ebben a tekintetben az országos átlaghoz képest kedvezőbb helyzetben vannak. Ugyanakkor az elsősorban lakófunkcióval bíró északi és a befektetők által kevésbé preferált nyugati kisebb településeken az önkormányzati költségvetés fejlesztésre fordítható része abszolút és fajlagos értelemben is szűkösebb. A projektek megvalósulásának esélyeit növelendő fontos, hogy a települések hozzájussanak a kiegészítő és társfinanszírozás különféle forrásaihoz.

1.1.2.3. Hitelek

Az utóbbi években a bankok által elérhetővé tett hitelforrások jelentős része az önkormányzati szférát célozza meg. Ez egyrészt lehetővé teszi olyan települési, megyei vagy regionális jelentőségű fejlesztések megvalósítását, melyek régóta szerepelnek az önkormányzatok tervei között, másrészt viszont lehetőséget teremt kisebb, helyi vagy kistérségi fejlesztések megvalósítására is. A banki hitelek lehetőséget jelentenek az önerő finanszírozására, és az utófinanszírozás kapcsán felmerülő likviditási problémák megoldására, elsősorban áthidaló hitelek formájában.

Hitelek igénybevétele esetén szükséges az adósságszolgálat teljesítésének a megszervezése is, ami ugyan időben eltolva, de saját forrás lekötését jelenti.

1.1.2.4. Vállalkozói források

Az önkormányzatok nagyobb projektek (pl. művelődési ház építése, illetve rekonstrukciója) esetén a projektek egyes, üzleti alapon működtethető elemeinek megvalósítására vállalkozókat vonhat be. A vállalkozói tőke bevonása azoknál a projektelemeknél feltétlen szükséges, amelyek nélkülözhetetlenek a befektetés

működéséhez, de az önkormányzatok megvalósításukra nem pályázhatnak és működtetésük is csak vállalkozói keretek közt folyhat hatékonyan.

A vállalkozói forrásbevonás esetén vizsgálandó, hogy a vállalkozói tőke megtérüléséhez szükséges-e önkormányzati hozzájárulás a működtetéshez.

1.1.2.5. PPP konstrukciók

A magán források közcélú beruházásokba történő bevonásának napjainkban egyik elterjedt módja az ún. PPP (Public Private Partnership) konstrukciók alkalmazása. A PPP-modellben az állam a közszolgáltatás hosszú távú – jellemzően 20-30 éves – biztosítását rendeli meg a magánszfértól. A magántársaság felelőssége az infrastruktúra tervezése, megépítése, működtetése, valamint (legalább részben) a projekt finanszírozása, míg a megrendelő állam és/vagy önkormányzatok szolgáltatási díjat fizetnek. A közszférabeli szerződő fél feladata a projekt definiálása, a szolgáltatás minőségének meghatározása, az árazási politika kialakítása és az ellenőrzési, monitoring feladatok ellátása. A PPP konstrukciók alkalmazása egyrészt jelentősen csökkenti a projektek önkormányzati és állami forrásigényét, másrészt adott ágazatokban, területeken a projektek PPP-vel költséghatékonyabban, rugalmasabb módon és magasabb minőségi szinten valósíthatók meg.

1.1.2.6. Ingatlanlízing

Az ingatlanlízing megoldást jelenthet a forráshiányos önkormányzatoknak a területszerzés finanszírozási korlátainak áthidalásában. A különböző pénzügyi (a futamidő végén önkormányzati tulajdonszerzést jelentő) és operatív (tulajdonszerzéssel nem járó tartós bérlet) lízing konstrukciók segítségével a lízingelő önkormányzat úgy őrizheti meg likviditását, hogy banki hitelkeretei és egyéb biztosítékai változatlanul fennmaradnak. A lízingdíjak fix, tervezhető költségek, melyek az ingatlan használatával párhuzamosan, ütemezetten jelennek meg. Legtöbb esetben maga a finanszírozott ingatlan a fedezet, ezért további fedezetre nincs szükség.

1.1.3. A program kommunikálása – Társadalmasítás

Az Budaörs Kistérség Többcélú Társulása Programja egymásra épülő intézkedéseket, tevékenységeket és az ezekhez kapcsolódó projekteket tartalmazza. A programelemek végrehajtása feltételezi a legszélesebb körű társadalmi konszenzust, hiszen a program csak úgy válhat valóban a kistérség minden lakójának javára, ha a helyi társadalom egészében és elemeiben megismerheti a programot és alkalma nyílik a projektek tervezését, végrehajtását követni, illetve észrevételeivel befolyásolni. Ennek feltétele, hogy a program dokumentáció minél szélesebb körben váljék hozzáférhetővé a végrehajtásban érintettek számára.

Az egyik legszélesebb körben hozzáférhető információforrás a kistérség településein megjelenő helyi sajtótermékek, és más térségi kompetenciájú médiumok, melyekben a program célrendszere, illetve az aktuálissá váló programelemek ismertetése történhet meg. A dokumentum teljes szövegét a társulás honlapján – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – érdemes szerepeltetni. Mivel a program közép és hosszú távú fejlesztési elképzeléseket tartalmaz, a támogatási feltételek változásával, új fejlesztési szempontok előtérbe kerülésével a program rugalmas bővítésére, módosítására lehetőséget kell biztosítani. Fontos, hogy a kistérségben aktív szakmai szervezetek hozzáférhessenek a dokumentumhoz (elektronikus formában), hogy kialakítsák stratégiájukat a programhoz történő kapcsolódásukat illetően. A szakmai szervezetek és professzionalizálódó civil szervezetek véleménye és javaslatai mellett a helyi társadalom javaslatainak beépítésére is módot kell adni, amely a Kistérségi Iroda által biztosított fórumokon keresztül érvényesülhet.

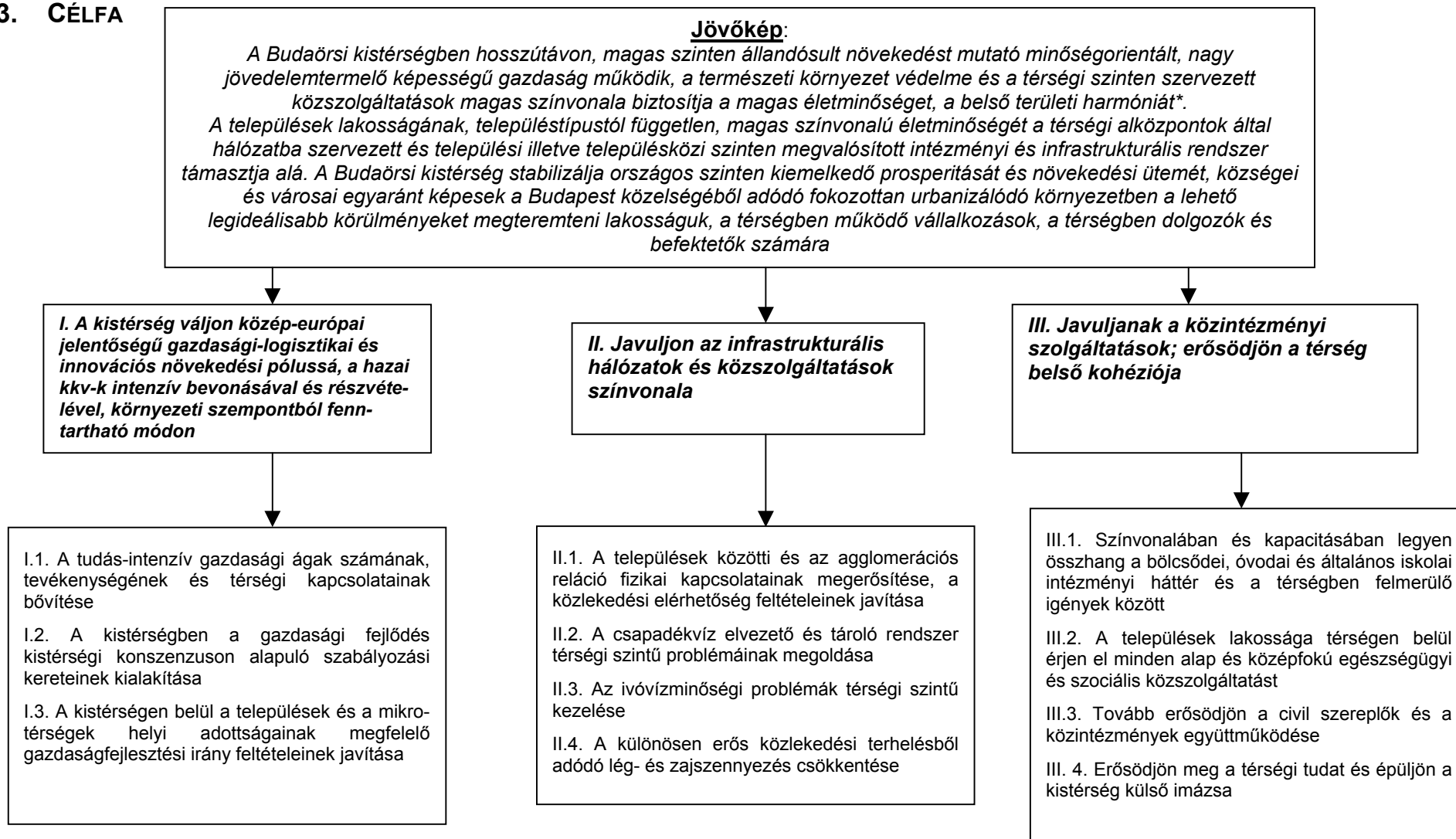
A települések bizottsági üléseiken tárgyalták meg a kistérségi programot és már a készülő Integrált Városfejlesztési Stratégiák társadalmi konszenzuson alapuló elemeit is figyelembe vették.

1.2. SWOT ANALÍZIS

Erősségek	Gyengeségek
<p>A kistérség kiváló közlekedésföldrajzi adottságokkal rendelkezik, a közúti-vasúti közlekedési alágazat – a fővonalak tekintetében - megfelelő hálózati ellátottságú és műszaki kiépítettségű;</p> <p>A kistérség – éppen kiemelt hálózati szerepénél fogva – több közlekedésfejlesztésre vonatkozó tervezési előzménnyel rendelkezik;</p> <p>A kistérség számos településének az országos átlagot meghaladó, saját fejlesztési forrásai vannak, melyek bizonyos léptékű közlekedésfejlesztést lehetővé tesznek;</p> <p>A térség és közvetlen környezete Magyarország és Közép-Európa egyik legdinamikusabban fejlődő térsége;</p> <p>A külföldi működőtőke befektetések szempontjából európai összehasonlításban is kiváló adottságok</p> <p>Budapest közelsége biztosítja a gazdaság fejlődéséhez szükséges tudásbázist, humán tőkét és üzletei infrastruktúrát</p> <p>A térségben multinacionális cégek regionális központjai működnek, amely rendkívül felértékeli a legmagasabb szintű, üzleti-szolgáltató célú befektetők számára a területet;</p> <p>A térség a legnagyobb létszámú és vásárlóerejű piac (Budapest és agglomerációja) középpontjában fekszik;</p> <p>A térségbe kitelepülők jelentős része a hazai gazdasági elítthez tartozik;</p> <p>A térségbe települt multinacionális cégek komoly üzleti lehetőséget jelentenek a hazai KKV-k számára;</p> <p>A dinamikusan fejlődő helyi gazdaság az üzleti turizmus erős, fizetőképes piacát jelentik;</p> <p>A térség külső részein a még jelentős zöldterületek a rekreációs turizmus számára nyújtanak lehetőséget;</p> <p>Létrejöttek a térség innovációs intézményrendszerének bázisai (CHIC, BITEP), erősödik innovációs potenciálja;</p> <p>Magas az aktív népesség foglalkoztatottsági aránya;</p> <p>A népesség képzettségi struktúrája rendkívül kedvező;</p> <p>A kistérség településeinek lakásállománya fiatalos, minősége jóval a Pest megyei átlag felett van;</p> <p>A kistérség településein a vezetékes víz, csatorna és gáz, valamint a villamos energia ellátás hálózatai közel teljes mértékben kiépültek;</p> <p>A kistérség gazdag népi hagyományokkal, kulturális örökséggel bír, emellett minőségi rekreációs szolgáltatások, rendezvények helyszíne</p>	<p>A meglévő közlekedési hálózatok, s a ráépülő közforgalmú közlekedés nem támogatja a kistérség települései közötti szorosabb együttműködést, főként haránt irányú (nem Budapest felé tartó) közlekedésben;</p> <p>A kistérségi mellékúthálózat az átlagnál rosszabb minőségű;</p> <p>A napi csúcspontot nem képes a közúthálózat levezetni, kapacitáshiányok vannak egyes útszakaszokon.</p> <p>Nincs hálózati, műszaki támogatottsága a közösségi autóbussz közlekedés gyorsításának;</p> <p>A települések belterületén hiányosak a közlekedés biztonságát javító elemek;</p> <p>A rendkívül magas ingatlanárak a hazai kis-és közepes vállalkozások számára rendkívül megnehezítik új telephely létesítését a térségben;</p> <p>A jellemzően kereskedelmi, logisztikai és ipari egységek mellett alacsony a hosszú távú fejlődést megalapozó magas technológiák és a K+F tevékenység aránya;</p> <p>A nagy területű gazdasági célú telephelykínálat fogyóban van;</p> <p>A kiskereskedelem túlzott terület használata a hightech ipar és a K+F kárára válhat;</p> <p>A térség túltelítettség és zsúfoltsága egy határon túl elriasztó hatású lehet a befektetőkre nézve;</p> <p>Az üzleti (MICE) turizmus infrastruktúrája fejletlen;</p> <p>A rekreációs célú, természeti és örökség turizmus infrastruktúrája szintén viszonylag kialakulatlan és elmaradott;</p> <p>A térségi szinten megoldható csapadékvízelvező program a kezdeményezés szintjén nem haladt túl</p> <p>Az ipari és a közlekedési eredetű környezetterhelés rontja a rekreációs tevékenységek és a természetközeli turisztikai ágazatok fejlesztésének feltételeit;</p> <p>A kistérségi turizmust támogató infrastrukturális elemek és hálózatok kiépítetlenek, a szálláshelykínálat hiányos;</p> <p>A turizmusfejlesztés szervezeti keretei hiányosak, a turisztikai szolgáltatók közötti együttműködés szintje alacsony, nincs egységes turisztikai arculat</p>

Lehetőségek	Veszélyek
<p>A logisztikai szolgáltatók részéről erős az igény a nagyvárosok közvetlen közelében, közlekedési csomópontok mentén található telephelyekre;</p> <p>Az elővárosi vasút fejlesztése, illetve az autóbusz viszonylatok átszervezése az ingázás minőségi feltételeinek megteremtésére, a közúti forgalom nagyságának csökkentésére;</p> <p>Az M0 nyugati szektorának, illetve egy Budakeszit elkerülő tehermentesítő út kiépítése kedvezően rendezi át az egész kistérség belső forgalmi viszonyait;</p> <p>A nemzetközi logisztikai-disztribúciós cégek számára a kistérség Közép-Európa egyik legjobb adottságú területe;</p> <p>A nemzetközi cégek központok jellemzően a növekedési pólusokban és azok közvetlen, még élhetőbb környezetet biztosító környezetében keresnek telephelyet.</p> <p>A nemzetközi szintű K+F központok létesítésének célpontjai is a dinamikusan fejlődő gazdaságú és a szükséges tudás és oktatási bázissal is rendelkező térségek;</p> <p>Fokozatosan erősödik a hazai és külföldi üzletemberek rekreációs igénye és fizetőképessége.</p> <p>A térségben növekszik az üzleti célú beutazások száma;</p> <p>A budapestiek rekreációs igénye folyamatos és növekvő;</p> <p>Saját lakossági rekreációs igények magasabb szintű kielégítő térségi fejlesztések;</p> <p>Az M6 autópálya észak-déli irányú, európai jelentőségű közúti tengelye révén új gazdaságfejlesztési, logisztikai potenciál jelenik meg, amennyiben lesz M7-tel összekötött része</p>	<p>A fenntartható fejlődés szempontjait figyelmen kívül hagyó, öncélú közlekedésfejlesztés valósul meg a kistérségben;</p> <p>A kezelhetetlenül megnövekvő tranzit- és célforgalom összes káros hatása a kistérséget terheli;</p> <p>A kistérségi-települési, területi szintű közlekedésfejlesztési szándékok nem találkoznak az ágazati fejlesztési tervekkel, egymás kedvező hatását kioltó fejlesztési elemek valósulnak meg;</p> <p>Az M0 nyugati szektora nem épül meg, vagy csak jelentős késéssel;</p> <p>Budapest a kistérség érdekeivel nem harmonizáló közlekedésfejlesztést végez;</p> <p>A befektetői hullám továbbterjedhet keletre és délre, amennyiben a helyi alapfeltételek nem kedvezőek;</p> <p>Továbbra is a kereskedelmi és logisztikai tevékenységet folytató nemzetközi nagybefektetők érkeznek a területre, ami rendkívül egyoldalúvá teszi a térség gazdaságát;</p> <p>Az ipari és egyéb gazdasági célú telephelyek, illetve lakóparkok további területi terjeszkedése gyengítheti a turisztikai potenciált;</p> <p>A multinacionális vállalatok megszüntetik helyi telephelyeiket a makrogazdasági okok és/vagy a világgazdasági körülmények alakulása miatt;</p> <p>Az intenzív K+F tevékenység beindulásának idejére jó eséllyel elfognak a kiejárlható területek;</p> <p>A fokozatosan romló környezeti állapot miatt a turisták elkerülik a kistérséget;</p>

1.3. CÉLFA

* A kistérséget alkotó települések a lehetőségeikhez képest a legmagasabb fejlettségi szintet érik el.

A mártix jelzi, hogy az 1.3 pontban meghatározott részcélokhoz a program alapstruktúráját jelentő prioritások tartalma, miként járulnak hozzá. A hozzájárulás mértékét a színárnyalatok jelzik.

1.4. A BUDAÖRSI KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

Stratégiai célok:	<i>I. A kistérség váljon közép-európai jelentőségű gazdasági-logisztikai és innovációs növekedési pólussá, a hazai kkv-k intenzív bevonásával és részvételeivel, környezeti szempontból fenn-tartható módon</i>			<i>II. Javuljon az infrastrukturális hálózatok és közszolgáltatások színvonala</i>				<i>III. Javuljanak a közigazgatási szolgáltatások; erősödjön a térség belső kohéziója</i>			
Részcélok:	I.1. A tudás-intenzív gazdasági ágak számának, tevékenységének és térségi kapcsolatainak bővítése	I.2. A kistérségben a gazdasági fejlődés kistérségi konszenzuson alapuló szabályozási kereteinek kialakítása	I.3. A kistérségen belül a települések és a mikro-térségek helyi adottságainak megfelelő gazdaságfejlesztési irány feltételeinek javítása	II.1. A települések közötti és az agglomerációs reláció fizikai kapcsolatainak megerősítése, a közlekedési elérhetőség feltételeinek javítása	II.2. A csapadékvíz elvezető és tároló rendszer térségi szintű problémáinak megoldása	II.3. Az ivóvízminőségi problémák térségi szintű kezelése	II.4. A különösen erős közlekedési terhelésből adódó lég- és zajszennyezés csökkentése	III.1. Színvonalában és kapacitásában legyen összehang a bölcsődei, óvodai és általános iskolai intézményi háttér és a térségben felmerülő igények között	III.2. A települések lakossága térségen belül érjen el minden alap és középfokú egészségügyi és szociális szolgáltatást	III.3. Tovább erősödjön a civil szereplők és a közigazgatási szervek együttműködése	III.4. Erősödjön meg a térségi tudat és épüljön a kistérség külső imázsa
Prioritások:											
I. Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése											
II. Közlekedési hálózatok fejlesztése a szolgáltatások színvonalának emelése											
III. Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése, települési környezetminőség javítása											
IV. Az intézményi közszolgáltatások térségi szintű fejlesztése											

1.5. A PROGRAM SZERKEZETE

Prioritások	Intézkedések	Tevékenységek
I. Fenntartható gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése	<i>I./1. Gazdasági funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása ▪ Hasznosításra szánt területek infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre ▪ Térségi gazdasági ingatlan kataszter készítése és működtetése ▪ Kapcsolatépítés és gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása
	<i>I./2. Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Térségi innovációs központok rendszerének létrehozása ▪ Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése
	<i>I./3. Az üzleti és a rekreációs turizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kistérség gazdasági magterületén a MICE turizmus kínálatának minőségi és mennyiségi fejlesztése, támogatása ▪ A periférikus „zöld zónákban” a rekreációs, öko- és örökségturizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése ▪ A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése
	<i>I./4. A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának magasabb szintű összehangolása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével ▪ Az innovációs tevékenységek felsőfokú képzettséget igénylő humán erőforrás igényének kielégítése
II. Közlekedési hálózatok fejlesztése, a szolgáltatások színvonalának emelése	<i>II./1. A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése ▪ Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések

	<i>II./2. A közforgalmú közlekedés szolgáltatás színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése ▪ Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztésének elősegítése
	<i>II./3. A kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése ▪ A kerékpáros közlekedést támogató egyéb infrastrukturális elemek kiépítése
III. Kommunális és hálózati infrastruktúra komplex térségi fejlesztése, települési környezetminőség javítása	<i>III./1. Vízrendezés és vízkárelhárítás</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése
	<i>III./2. Ivóvíz szolgáltatás fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lágyvízprogram
	<i>III./3. Települési környezetminőség javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Összehangolt térségi zöldfelületfejlesztés ▪ Térségi szinten szervezett közterület fenntartási szolgáltatás ▪ Településközpontok komplex fizikai és funkcionális fejlesztése
IV. Az intézményi közszolgáltatások térségi szintű fejlesztése	<i>IV./1. Az egészségügyi és szociális szolgáltatások térségi elérhetőségének javítása</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A szociális ellátórendszer térségi szintű szervezettségének elmélyítése a szolgáltatás színvonalának javítása ▪ Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése
	<i>IV./2. Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátás térségi színű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bölcsődei és közoktatási intézmények működési feltételeinek javítása és speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeink javítása
	<i>IV./3. A kistérség kulturális programkínálatának és háttér infrastruktúrájának fejlesztése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kistérség kulturális kínálatának bővítése és a háttérfeltételek javítása
	<i>IV./4. A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése, e-közigazgatás térségi fejlesztése

2. A BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Az alábbiakban a térségfejlesztési koncepció kerül prioritásonként, azaz fő beavatkozási irányonként részletezésre. A prioritások azon fejlesztési eszközök áttekintő leírását tartalmazzák, amelyek együttesen járulnak hozzá a jövőképpen meghatározott állapot eléréséhez.

2.1. I. PRIORITÁS: FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

A különféle földrajzi térségek által biztosított életminőség, és ennek megfelelően a lakosságvonzó és megtartó képesség, egyebek mellett a települések gazdasági potenciáljának függvénye. Az 1990-es években, az új típusú, neo-liberális struktúrában a magas teljesítő képességű gazdaság kialakulásának feltétele a tőkevonzó képesség magas szintje – a kedvező relatív földrajzi helyzet, kiejánlható területek nagysága, megfelelő összetételű és nagyobb számban rendelkezésre álló munkaerő – volt. A Budaörsi kistérség, és különösen Budaörs, Törökbálint és Biatorbágy elsősorban Budapest és az M1, M7 autópályák közelségéből adódóan Magyarországon a legkiemelkedőbb dinamikájú növekedést produkáltak. Ez kezdetben elsősorban a kereskedelmi, logisztikai tevékenységű gazdasági szervezetek nagyszámú betelepülését jelentette. A folyamat az adottságokra alapozva, szinte teljes mértékben spontán módon zajlott. Nem állt háttérben stratégiai tervezés, pl. a betelepülő gazdasági szervezetek tevékenység, illetve nagyság szerinti összetételére vonatkozó preferenciákról, a munkaerő keresleti és kínálati viszonyának összehangolásáról stb. Ennek megfelelően a kistérségben elsősorban a szolgáltató jellegű, valamint az alacsony hozzáadott értéket produkáló tevékenységek váltak jellemzővé. Az eközben a szuburbanizációs mozgásokkal kiáramló magas társadalmi státuszú népesség magasabb képzettségi szintjéből fakadóan feszültség keletkezett a helyi gazdaság munkaerő igénye és a kínálata között. A strukturális feszültségek következménye a mára már kétoldalúan (Budapest-agglomeráció) kiegyenlített ingázás jelentős nagyságrendje.

Az elmúlt évek változó gazdasági tendenciái új kihívások (területekkel kapcsolatos speciális igények, helyben kínált szolgáltatások, gazdasági szereplők magasabb fokú szervezettségi szintje) elé állítják a kistérség településeit, amely megkívánja azok egységesebb fellépését a gazdaságfejlesztés területén. Miközben az eltérő adottságú települések eltérő jellegű problémákkal küszködnek. Ugyanakkor, egységes igényként jelentkezik a térség gazdasági struktúrájának minőségi átalakítása. Ennek megfelelően a program gazdasági vonatkozású prioritása két fő elv mentén szervezi intézkedéseit: első általában a növekedés hosszú távú

fenntarthatóságának biztosítása, a másik a területi (mikro-térségi) sajátosságok figyelembe vétele, amely 2007-től, a települési összetétel megváltozásával még hangsúlyosabbá vált.

Elsődleges kérdés a gazdasági hasznosításra szánt területek előkészítése és értékesítési stratégiája. A program kiemelt jelentőséget tulajdonít ezen területek alapos rendezési vonatkozású és infrastrukturális előkészítésének, hiszen a területek relatív helyzete mellett egyre fontosabb szemponttá válik az a hozzáadott érték, amit ezek a fejlesztések jelentenek. Egyre fontosabb az esetleges értékesítési csatornák mellett kialakítani és működtetni egy olyan térségi szervezettségű rendszert, ami a legmagasabb befektetői szinteken is értékelhetővé teszi a kistérség még kijánlható területeit. A kínálati csomag közvetítéséhez fontos a közvetítő partnerek keresése, a rendszeres kapcsolattartás. Az egységes fellépés feltételezi a térségi image erősítését, ami nem zárja ki a települések specialitásainak hangsúlyozását.

A Budaörsi kistérség gazdasági hasznosításra szánt területei lassan felemésződnek ennek megfelelően a versenyképesség megőrzése már többet jelent a mennyiségi fejlesztés feltételeinek javításánál. Fontos, hogy indirekt eszközökkel a térségi települések minél hatékonyabban segítsék elő gazdasági innovációra épülő, jelentős hozzáadott értéket termelő vállalkozások letelepedését és támogassák azok helyi gazdasági kapcsolatainak kiépülését.

Ez a fejlődési vonal hozzájárul a helyi kis és közepes vállalkozások életképességének javításához. Cél, hogy a helyi KKV-k a jelenlegi szintet jóval meghaladó mértékben épüljenek be a multinacionális cégek beszállítói hálózatába. Ez olyan motivációs tényező, amely folyamatos fejlesztésekre készíti azokat, ezzel is javítva a hazai és nemzetközi versenyképességüket.

A Budaörsi kistérség sajátos gazdasági és földrajzi helyzete miatt különösen kedvező lehetőséget biztosít a turizmus, mint gazdasági tevékenység bizonyos ágazatainak fejlesztéséhez. Ez az oka, hogy a fejlesztési program külön intézkedésben foglalkozik a turisztikai kínálat tágabb térségbe történő integrálásával, feltételrendszerének fejlesztésével. A turizmus és rekreáció szolgáltatások magas színvonalú kínálata megfelelő vállalkozói, települési és térségi menedzsment esetén a kistérség egyik jelentős bevételi forrásává válhat. A kistérség különösen északi területei (a Budakeszi mikro-térség) az üzleti (MICE turizmus) számos, üzleti tevékenységet kiegészítő (pl. konferencia) és rekreációs szolgáltatásokat kész kínálni. A területen összhangba kerül a természeti adottságaiból és az ezekre épülő fejlesztésekből eredő kínálat és a magas státuszú helyi lakossághoz kapcsolódóan, illetve és a helyi gazdasághoz köthetően adódó kereslet.

A dinamikus fenntartható gazdasági hálózatok kiépítésének feltétele a humán erőforrás megfelelő számban és struktúrában történő biztosítása. A kistérségre jellemző nagyfokú „keresztbe ingázás” jelzi, hogy a munkaerő kereslet és kínálat nincs összhangban. Az összehangolás feltétele a keresleti oldal igényeinek pontos ismerete, és erre alapozva a

képzési, átképzési struktúrák folyamatos frissítése. A program nagy jelentőséget tulajdonít a munkaerőpiac szereplőinek rendszeres kapcsolattartására, egyeztetésekre, valamint a szakképzés színvonalának és kínálatának folyamatos bővítésére a kistérség területén. Ez hatványozott jelentőséget kap a kutatás-fejlesztési tevékenység fokozódó megjelenésével.

Intézkedések:

1. Gazdasági funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése
2. Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben
3. Az üzleti és a rekreációs turizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése
4. A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának magasabb szintű összehangolása

2.2. II. PRIORITÁS: KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK, ILLETVE SZOLGÁLTATÁSOK MEGERŐSÍTÉSE

A lakosság mindennapos helyváltoztatási igényét a közlekedési rendszerek szolgálják ki. A kedvező elérési, utazási feltételek megteremtése pedig azt a szabadság- és kényelmi fokot nyújtja, amely egy modern társadalom legalapvetőbb ismérve, s ennél fogva nélkülözhetetlen a társadalmi-gazdasági kapcsolatok realizálásában. A közlekedés ezernyi szállal kötődik a társadalom, a gazdaság, a kereskedelem számos funkciójához, kielégítve a kommunikációs kapcsolatok fizikai formáját úgy, hogy az elérési viszonyokon, a szállítási lehetőségeken keresztül egyúttal befolyásolja azok fejlődését.

A Budaörsi kistérség közlekedésföldrajzi helyzeténél fogva az egyik legfontosabb gazdasági potenciált és életminőséget befolyásoló tényezője az autópályák és vasúti fővonal jelenléte, valamint a főváros szomszédsága. Az M1-M7-M0 gyorsforgalmi utak az eddigi tapasztalatok szerint számos előnyt jelentenek a térség számára, de tagadhatatlanul akadnak hátrányos aspektusai is. Előnye kétoldalú: egyrészt megkönnyíti a térségben élők mobilitását, másrészt közvetlenül hozza a térségbe - megfelelő ingatlankínálat mellett - a potenciális befektetőket. A programban olyan stratégiai feladatok meghatározása történik, amelyek a gyorsforgalmi utak, a vasúti fővonal, az országos közlekedési csomóponti szerepkör vélt és valós hátrányainak kiküszöbölésére, előnyeinek felerősítésére irányulnak. Ez elsősorban a mobilitást, az ingázó forgalom magasabb színvonalú kiszolgálását, a települések tranzitforgalmának csökkentését, a kistérség belső kohézióját erősítő haránt irányú kapcsolatrendszer fejlesztését, a nagy forgalmi terheléshez igazodóan a közlekedésbiztonság fokozását, valamint a környezeti terhelés csökkentését célozza.

A prioritás tartalmazza emellett a közösségi közlekedéssel, azon belül az autóbusz és az elővárosi vasúti közlekedéssel kapcsolatos fejlesztési javaslatokat, valamint a települések térségi hálózatba történő szervezését elősegítő alsóbbrendű közúthálózat bővítését. A

kistérségi alsóbbrendű közúthálózat sűrűségének növelésével, az északi és déli települések kapcsolatainak javításával nemcsak a közösen, társulási alapon működtetett szolgáltatások és intézmények elérhetősége biztosítható, de hatékonyan támogatható a piaci igényekhez igazodó munkaerő-áramlás. A haránt irányú közlekedési kapcsolatok hiánya (utak, közösségi közlekedési viszonylat) éppen a szabad munkaerő mobilitását gátolja, s az ingázó forgalmat a túlterhelt fővárosi irányokra terheli. Fontos tehát, hogy a Budaörsi kistérség települései között a meglévő, de a közlekedés által nem támogatott igényekre válaszul történjen a közlekedési hálózatok és arra alapozottan a közösségi közlekedés fejlesztése.

Szintén a települések közötti, térségi szintű hálózatépítés eszközének tekinthető, mégis annak határán mind térben, mind funkcióban túlmutató fejlesztés a kerékpárút-hálózat és kapcsolódó infrastrukturális elemeinek (tárolók, beállók stb.) kiépítése. A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételei megteremtésének közép-, illetve hosszú távú megvalósításának indoka, hogy kettős funkciót képes betölteni a kistérség életében. Egyrészt biztosítja az egymás közelében lévő települések viszonylatában a hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés feltételeit, másrészt térséghatáron átnyúló kontinuitással bekapcsolható a nagytérségi, régiós hálózatokba, amelyek elsősorban turisztikai célokat szolgál és beépíthető a kistérség turisztikai programjába.

Intézkedések:

1. A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása
2. A közösségi közlekedés szolgáltatás színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése
3. A kistérségi kerékpárút hálózat fejlesztése

2.3. III. PRIORITÁS: KOMMUNÁLIS ÉS HÁLÓZATI INFRASTRUKTÚRA KOMPLEX TÉRSÉGI FEJLESZTÉSE, TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETMINŐSÉG JAVÍTÁSA

A Budaörsi kistérség rendkívül kedvező földrajzi elhelyezkedésének, kiváló közlekedési kapcsolatainak, valamint a viszonylag széles körű szolgáltatási ellátottságának köszönhetően a főváros agglomerációjában hagyományosan az egyik legkedveltebb célterülete a Budapestről kitelepülő lakosságnak és vállalkozásoknak. A vonzó lakó- és befektetői környezet megőrzése a települések hosszú távú érdeke. Ezt szolgálják – többek között – a megfelelő kapacitással, biztonságosan működő kommunális infrastruktúra hálózatok és a magas színvonalú települési környezetminőség.

A kistérség lakónépessége és a települések lakófunkciójú területei a 15 évvel ezelőtti alapállapothoz képest nagyságrendekkel megnövekedtek, ezzel párhuzamosan a kommunális infrastruktúrával szemben támasztott igények is nőttek, változtak. A települési önkormányzatok a területhasználat változást a funkciónak megfelelő közművesítéshez kötik,

a közműhálózatok üzemeltetői, fejlesztői pedig többnyire képesek kiszolgálni a kapacitással szemben támasztott igényeket, hálózataikat folyamatosan karbantartják, ütemezett terveknek megfelelően végzik a szükséges rekonstrukciós munkákat.

Kivételt képez szennyvízkezelés vonatkozásában Budaörs, Budakeszi, Herceghalom és Sós-kút, ahol részben hálózat és tisztító fejlesztési / bővítési, részben technológiai fejlesztési igény jelentkezik, azonban ezekre – már előkészített és a közeljövőben (2008-2010) megvalósuló – regionális (Dél-Budai Regionális Szennyvízelvezetési és –tisztítási projekt – Budakeszi, Budaörs) vagy települési szintű programok (Herceghalom, Sós-kút) jelentik a megoldást.

A háztartási szilárd hulladék kezelésével kapcsolatos megoldásra váró feladatok kezelése szintén regionális szinten, a Duna-Vértes Köze Regionális és a Közép-Duna Vidéki Régió Hulladékgazdálkodási Programok keretében történik.

A prioritás azokat a – regionális szinten megoldódó – folyékony és szilárd kommunális hulladék kezelésén túl felmerülő kommunális infrastruktúra-fejlesztési intézkedéseket tartalmazza, melyek hatékonyabban kezelhetők mikrotérségi / kistérségi / térségi mint települési szinten. Ilyen jellegű, a probléma sajátos földrajzi összefüggései miatt tipikusan csak térségi összefogással megvalósítható, a vízrendezés és vízkárelhárítás problémaköre, a több települést is érintő, ivóvízminőség-javítás vagy a települési környezetminőség javítását célzó beavatkozások egy része.

Intézkedések:

1. Vízrendezés és vízkárelhárítás
2. Ivóvíz szolgáltatás fejlesztése
3. Települési környezetminőség javítása

2.4. IV. PRIORITÁS: INTÉZMÉNYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK TÉRSÉGI SZINTŰ FEJLESZTÉSE

A Budaörs Kistérség Többcélú Társulása együttműködési megállapodása meghatározza azokat az intézményi struktúrákhoz köthető feladat-ellátási rendszereket, amelyek szervezésében aktívan szerepet vállal a társulás. Ezek között humán szolgáltatások: (mint közoktatási ellátás, egészségügyi és szociális ellátás, gyermekjóléti ellátás, közművelődés), illetve közzolgáltatások (közlekedés, településrendezési, településüzemeltetési és kistérségi informatikával összefüggő feladatok) szerepelnek. Emellett a kistérségi társulás összehangolja a pedagógiai szakmai szolgáltatások megrendelését.

A prioritás fejlesztési tartalma elsősorban az új települési összetételnek megfelelő térségi (társulási) szinten szervezhető megoldásokra koncentrálni, olyan megoldásokra, amelyek hatékonyabb, magasabb színvonalú szolgáltatásokat eredményeznek.

A program javaslata szerint az egészségügyi ellátás területén a kistérségi alapon szerveződő ellátó rendszernek törekedni kell a lehető legmagasabb fokú integrációra különösen egy olyan speciális helyzetben, ahol a praksisok döntő hányada magánosított, ahol beindult a szakrendelések működésének magánkézbe adása és ahol rendszeres a nem OEP által támogatott szolgáltatások igénybevétele. Ennek megfelelően javasolt egy Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (modell program) megvalósítása, amelynek alapja az összehangolt ellátásszervezés.

A prioritás javasolja további bölcsődei ellátó helyek létrehozását, egyebek mellett más munkaerő-gazdálkodással összefüggő célok elérése érdekében is. A bölcsődei és óvodai ellátás bővítése *integrált, többfunkciós intézményfejlesztési* formában a leghatékonyabb, ami lehetővé teszi a demográfiai hullámvésztelés intézmény-kihasználtságra gyakorolt kedvezőtlen hatásainak tompítását és az intézmények fenntartásának racionalizálását.

A beavatkozás a nevelési intézmények működési feltételeinek javításával, szükség esetén kapacitásuk bővítésével mérsékelni kívánja a jelenleg jellemzően nagyarányú települések közötti ingázást. További fejlesztésre javasolt a pedagógiai szakszolgálati ellátás térségi továbbfejlesztése. Fontos feladat a térségben élő speciális nevelési igényű gyerekek állapotának és ezzel nevelési igényeinek felmérése és ezzel a megfelelő intézkedések megtételének előkészítése annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban történjen meg helyi szintű ellátásuk.

A társulás 2007-ben történt átalakulása nyomán a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszer is átalakulóban van. Budaörs Többcélú Társulása által működtetett és fenntartott Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat háttérét a korábbi budaörsi Esély Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és a sóskúti Gondozási Központ intézmények alkotják. A budaörsi mikro-térség 6 települése közül Budaörsöt, Sóskutat, Pusztazámort, Herceghalmot látja el. A tevékenységi terület vonzáskörzete nem érinti a Budakeszi központtal működő Híd Családsegítő Intézményi Társulás. A prioritás a társulási megállapodások által nem lefedett ellátási módok biztosítására, illetve a lefedett ellátási módok háttérfeltételeinek fejlesztésére koncentrálna.

A prioritás keretén belül történik javaslattétel a kistérség kulturális gazdaságának hálózatos fejlesztésére (intézmények és civil szervezetek közös fellépése, programszervezés és marketing). A program nagy fontosságot tulajdonít a térségi szintű programkínálat bővítésének – pl. *Kistérségi Fesztivál* hagyományának folytatása és megerősítése – ezzel is erősítve a kistérség kohézióját.

A prioritás hangsúlyozza a kistérség, mint térbeli és a társulás, mint szervezeti egység külső és belső kommunikációjának jelentőségét. A belső kommunikációt erősítő fejlesztési lehetőség az e-közigazgatás térségi szintű fejlesztése, amely a kisebb és nagyobb települések esetében egyaránt elérhetővé teszi az általános és speciális szoftverek egységes használatát. Ez a tevékenységcsoport hivatott elősegíteni a térség egységes külső kommunikációját megjelenés, egységes imázs építés, marketing akciók formájában.

Intézkedések:

- 1) Az egészségügyi és szociális szolgáltatások térségi elérhetőségének javítása
- 2) Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátás térségi színű fejlesztése, a működés gazdaságosságának erősítése
- 3) A kistérség kulturális programkínálatának és háttér infrastruktúrájának fejlesztése
- 4) A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése, e-közigazgatás térségi fejlesztése

3. A BUDAÖRSI KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

3.1. I. PRIORITÁS: FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

3.1.1. Intézkedés: Gazdasági funkcióra szánt területek hasznosításra történő előkészítése és térségi szintű menedzselése

Az intézkedés célja

- A befektetési környezet (műszaki infrastruktúra) javítása a Budaörsi kistérségben
- A vállalkozások telephelyeinek területileg kiegyenlítettebb elhelyezkedésének elősegítése a Budaörsi kistérség területén
- A Budaörsi kistérség, mint befektetési célterület ismertségének növelése befektetői körökben
- Új beruházások megvalósulása a még kiejánlható területeken

Az intézkedés indokoltsága

A Budaörsi kistérség a rendszerváltás óta az egyik fő célterülete a Magyarországra áramló külföldi működő tőkének. Kezdetben a befektetők vonzásához elegendő adottságnak bizonyult a kedvező közlekedés-földrajzi elhelyezkedés és Budapest közelsége. Az elmúlt években ugyanakkor országosan is egyre több, infrastrukturálisan kitűnően előkészített terület kapcsolódott be a befektetőkért folytatott versenybe, mellyel párhuzamosan a kistérségben is lendületet vett a területek előkészítése. A kistérség településeinek hasznosítandó területei tehát továbbra is jelentős rendezési vonatkozású átalakításokat (belterületbe vonás, átminősítés, tulajdonba vétel, terület-összevonás stb.) és infrastrukturális előkészítést igényelnek. A kistérség kijelölt fejlődési irányából eredő megcélzott befektetői kör tevékenysége (elsősorban innovatív vállalkozások, logisztika) speciális területi előkészítést igényel, a lehető legmagasabb infrastrukturális előkészítettséggel.

A kistérségbe rendkívül nagy mennyiségű külföldi tőke áramlott be, azonban ez túlnyomó többségben az olcsó munkaerőre épülő, alacsony hozzáadott értéket termelő ágazatok betelepülését jelentette. A tudásalapú és technológia-intenzív gazdasági ágak térnyerésével jellemezhető világgazdasági szerkezetváltás, valamint a globalizációs folyamatok felgyorsulásával egyre élesedő régiók közötti verseny azonban szükségessé teszi, hogy a térség dinamizmusának hosszú távú megőrzése érdekében magas hozzáadott értéket

termelő high-tech iparágak betelepülését segítjük elő, amihez a kistérség rendkívül kedvező adottságokkal rendelkezik. Ahhoz azonban, hogy az eddigiek mellé további innovatív befektetők telepedjenek meg a térségben, és azok hosszú távon is a kistérségben maradjanak, esetleg innovációs bázisukat, K+F központjukat itt hozzák létre, szükség van az erre irányuló marketing tevékenység erősítésére is. A kistérség nemzetközi szintű versenyképességének megőrzése érdekében indokolt a kiejánlható területek térségi szintű menedzselése, egységes megjelenése. A sokoldalúság komoly vonzerővel rendelkezik az egyre inkább diverzifikált befektetői körök számára.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretében a betelepülő vállalkozások számára megfelelő telephelykínálatot biztosító új, infrastruktúrával előkészített iparterületek kialakítása, továbbá a meglévő gazdasági hasznosítású területek infrastruktúrájának és szolgáltatásainak a piaci igényeknek megfelelő folyamatos fejlesztése javasolt. A gazdasági célra hasznosítható terület növelése érdekében szükség van bizonyos ingatlanok belterületbe vonására, átminősítésére, illetve bizonyos esetekben (pl. ipari park bővítése) a tulajdonviszonyok rendezésére is (területvásárlás).

A befektetés-élénkítés érdekében olyan eszközt javasolt alkalmazni, amely alkalmas a potenciális befektetői célcsoportok figyelmének felkeltésére a kistérség iránt, és információs anyagával konkrét befektetési lehetőségek felé irányítja azokat. Ennek szellemében javasolt a Kistérségi Iroda koordinálásával a Budaörsi kistérség gazdasági ingatlan kataszterének – a kistérség ipari és szolgáltató tevékenységre hasznosítható, e célra kijelölt ingatlanok nyilvántartásának – elkészítése, illetve elkészíttetése. A gazdasági ingatlan kataszter a befektető- és partnerkeresés eszköze. A kataszter elkészítésével, a potenciális célcsoportok felkutatásával és konkurenciavizsgálattal indulhat el egy komolyabb hatású térségi marketing tevékenység. A marketingtevékenység során a térség egyediségét, a térségre leginkább jellemző, helyi adottságokat és a jellegzetes helyi termékeket kell népszerűsíteni. A sikeres marketing tevékenységhez elengedhetetlenül szükség van a kistérség településeinek jelenleginél magasabb szintű együttműködésére.

Az intézkedés várható hatása

A fejlesztések eredményeképpen tovább nő a kistérség, különösen az eddig kevésbé preferált területek tőkeabszorpciók képessége, növekszik a betelepülő vállalatok száma. A rendelkezésre álló, vagy újonnan kialakított telephelyek magasabb szintű infrastrukturális előkészítettségének hatására igényesebb, jellemzően magasabb hozzáadott értéket termelő, fejlettebb technológiát alkalmazó vállalkozások telepedhetnek meg tartósan a kistérségben. Az újonnan betelepült vállalatok egyrészt új munkahelyeket teremtenek, másrészt beszállítói és kooperációs lehetőségeket jelentenek a helyi kis- és középvállalkozások számára.

Tovább növekszik a Budaörsi kistérség befektetői csoportok körében való ismertsége, a potenciális befektetőkhez eljutnak a térség kínálta befektetési lehetőségek, így a térség továbbra is az országba áramló külföldi működő tőke egyik fő célterülete lesz. Az intézkedés

eredményeképpen egyre nagyobb arányban valósulnak meg a kistérségben innovatív, high-tech beruházások. A megvalósuló befektetések eredményeképpen a helyi magasan kvalifikált lakosság egyre nagyobb hányadban vállal helyben munkát, így mérséklődik az ingázók aránya.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása
- Hasznosításra szánt területek infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre
- Térségi gazdasági ingatlan kataszter készítése
- Kapcsolatépítés és gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása

3.1.1.1. Tevékenység: Hasznosításra szánt területek rendezési vonatkozású átalakítása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség ipari és szolgáltató telephelykínálatának bővítése új telephelyek kijelölésével és a területek tulajdonviszonyainak rendezésével, ami kedvezőbb feltételeket teremt a további működőtőke befektetések realizálásához.

A kistérség gazdasági hasznosításra szánt területeinek egy jelentős része több személy, vagy szervezet magántulajdonában van, ami megnehezíti a területhasznosítást. A tulajdonviszonyok rendezésével és a szükséges átminősítések, belterületbe vonások elvégzésével lehetőség nyílik ezen területek mind gazdasági, mind lakás célú hasznosítására.

A tevékenység elsődleges célja a befektetések számára rendezett tulajdonviszonyokat kínáló potenciális befektetési területek kínálása. A telephelykínálat bővítése természetesen egyaránt jelenti a barna- és zöldmezős területek hasznosítását.

Fejlesztési javaslatok

Új településszerkezeti és településszabályozási terv a kistérség csaknem valamennyi településére készült, illetve kidolgozásuk folyamatban van. Amennyiben az önkormányzatok újabb, a tervekben átminősítésre nem kerülő ipari hasznosítású területeket kívánnak kijelölni, a tervek módosítása szükséges, aminek tervezési költségvonzata van.

A tulajdonviszonyok rendezése azon területek esetében szükséges, ahol a gazdasági célú fejlesztéseknek akadályát jelentik a vegyes tulajdoni viszonyok. A területek több tulajdonossal folytatott eladási tárgyalásai, az ingatlan megvásárlásának folyamata (átírások), a mezőgazdasági művelésből való kivonás mind hosszadalmas és bonyolult adminisztrációs folyamatokat jelenthetnek. Ezek a feltételek a lehetséges beruházókat elriasztják, és inkább kevesebb egyezkedéssel, adminisztratív akadállyal, idővesztéssel járó telephelyet keresnek beruházásaikhoz.

Egyik megoldásként az önkormányzat területvásárlása jöhet számításba. Önkormányzati forráshiány esetén az alternatívát a magántulajdonosok és az önkormányzat közötti szerződéses jogviszony kialakítása jelenti, amely egyrészt biztosítja, hogy a jelenlegi tulajdonosok érdekei ne sérüljenek, másrészt viszont lehetővé teszi, hogy a beruházó felé egységes és visszavonhatatlan ajánlatot lehessen tenni. Ezekben a szerződésekben előre rögzíteni kell az eladási feltételeket, például az eladási ár minimumát és maximumát is.

Fontos, hogy a gazdasági hasznosításra potenciálisan rendelkezésre álló területeket az önkormányzatok szabályozással „levédjék”, tehát az ilyen jellegű hasznosításra hosszútávon biztosítsák.

A gazdasági hasznosításra szánt területek előkészítésével, kiajánlásával, menedzselésével kapcsolatos feladatok ellátására is alkalmas városfejlesztő szervezet létrehozása támogatandó.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- önkormányzati költségvetés
- jelenlegi területtulajdonosok befektetései
- ingatlanfejlesztők befektetései
- hitel

Projektelképzelések, projektek (a megvalósítás időpontja nem prognosztizálható)

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)
Budaörs és vonzás-körzete	Budaörsi Szilvás elnevezésű 40ha-nyi terület belterületbe vonása, amelynek az önkormányzat részéről tulajdonszerzési vonatkozása is van. A törökbálinti fejlesztésekhez kapcsolódó területnek kereskedelmi, rekreációs, valamint intermodális csomópontként történő hasznosítása lehetséges. A terület lehetséges helyszíne a Budaörsön potenciálisan létrejövő felsőoktatási komplexumnak.	Budaörs Város önkormányzata	települési szint , települések közötti együttműködés	
Települési szint	Budaörsön a TESCO hipermarkettől nyugatra eső terület rendezési vonatkozású átalakítása és ezzel hasznosíthatóvá tétele. Úthálózat átépítés, élővíz nyomvonalának átépítése.	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	
	Budaörsön a TESCO hipermarkettől keletre eső 4-5 ha gazdasági felhasználású terület (egyelőre külterület) átminősítése; közlekedésfejlesztési céllal történő hasznosítása	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	

Budaörsön a Méhecske utca és környékén kb. 10ha terület belterületbe vonása és szabályozási terv készítése gazdasági célú hasznosítással	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	
Budaörsön az M1-M7 bevezető szakaszától északra (Julius Meinl) közművesítési fejlesztések rendezési vonatkozású tervezése és végrehajtása: nagynyomású gázvezeték átépítése, új felszíni vízelvezetési rendszer elem beépítése (autópálya alatt), szervizút építése.	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	
Budaörs észak-nyugati részén a Hidépítő terület és környékén 7ha-os önkormányzati területszerzés. Itt a szervizút megépítése és az elővárosi vasút szükségessé teszi szabályozási terv elkészítését.	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	
Budaörsön az M1-M7 bevezető szakaszától északra eső, kisebb ingatlanokra bontott gazdasági terület újrahásznosítása	Budaörs Város önkormányzata	települési szint	
Biatorbágy Vendel Park: 25 ha G-ksz gazdasági, kereskedelmi szolgáltató tevékenység céljára szolgáló terület kialakítása, szolgáltatások bővítése	Biatorbágy önkormányzata	települési szint	
Biatorbágy és Törökbálint határán Tópark 10 ha-os területén kereskedelmi, szolgáltató terület kialakítása, infrastruktúra, autópálya lehajtók (M1, M0) lehajtók.	Biatorbágy önkormányzata	települési szint	
Biatorbágyon 21 ha-os volt Barackos területének átminősítése gazdasági területté.	Biatorbágy önkormányzata	települési szint	
Herceghalom: gazdasági-szolgáltató övezet kialakítása, ez jelenleg részben önkormányzati részben magántulajdon (34+6ha)	Herceghalom önkormányzata	települési szint	
Pusztazámor: Ipari övezet kialakítása a falu és a hulladéklerakó közötti sávban (ez a terület állami, illetve magántulajdonban van)	Pusztazámor önkormányzata , ill. magántulajdonos-ok	országos szint	
Pátyon 330ha iparterület kialakítása		települési szint	
Törökbálinti Tó-park, laktanya területe, Égett-völgy, Mechanikai Művek területnek fejlesztése			

3.1.1.2. Tevékenység: Hasznosításra szánt területek specializált infrastrukturális fejlesztése – különös tekintettel a logisztikai és innovatív tevékenységekre

A tevékenység célja és indoklása

A programban megfogalmazott általános gazdaságfejlesztési célok (korszerű, magas hozzáadott értéket termelő ágazatok arányának növelése, területileg kiegyensúlyozott fejlődés) elérésének elengedhetetlen előfeltétele, hogy a kistérség valamennyi települése olyan telephelykínálattal rendelkezzen, amely képes kielégíteni a vonatkozó befektetői igényeket. A Budaörsi kistérség gazdasági hasznosításra szánt területei között vannak kiépítetlen, illetve hiányos infrastruktúrájú területek, melyek infrastrukturális fejlesztése a befektetők vonzásának hatékony eszköze. A közüzemi hálózatok telekhatárig történő kiépítését általában a befektetők elvárják, az iparterületek belső út- és közműhálózatának kiépítése azonban már a beruházó feladata.

A fejlesztések elsődlegesnek mondható célterületei az ipari park címmel már rendelkező, ill. a címet megszerezni kívánó területek, ugyanakkor emellett nem minden település koncentrálna fejlesztéseit az ilyen jellegű területekre, pl. Törökbálint esetében ilyen cél nem fogalmazható meg. Tudatos infrastrukturális vonatkozású fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy az eddigiekben kevésbé preferált területek pl. úthálózat-fejlesztésből adódó erősödő tőkevonzása nagyságrendjét és orientáltságát tekintve is a hosszútávú céloknak megfelelő legyen.

A kistérség városias övezetében (Budaörs, Törökbálint és Biatorbágy településeken) a még kialakítható területek betelepítése mellett a folyamatban lévő infrastrukturális fejlesztések folytatása és az ipari parkok által biztosított szolgáltatási kör folyamatos bővítése, ill. a szolgáltatások minőségének javítása fogalmazható meg fejlesztési célként.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében a kistérség ipari és magasabb hozzáadott értéket tartalmazó logisztikai (csomagolás, disztribúció stb.) kereskedelmi/szolgáltató célra hasznosítható ingatlanjainak infrastrukturális fejlesztése (fizikai, kommunális és távközlési infrastruktúra kiépítése) valósul meg. A fejlesztések ütemezésének megfelelően a tevékenység tartalmazza az önkormányzatok által ipari fejlesztésre szánt, a települési rendezési tervekben kijelölt és tulajdonjogilag előzetesen rendezett területekre vonatkozóan a műszaki tervek elkészítését: engedélyezési, kiviteli tervek, beépítési terv javaslat.

A beruházások első ütemének megvalósítása terület-előkészítési, tereprendezési, építészeti kivitelezési, műszaki felügyeleti, projektmenedzsment és projektkontroll feladatokat foglal magába.

Már az infrastrukturális beruházásokkal párhuzamosan meg kell kezdeni a terület betelepítése érdekében a befektetés-ösztönzési marketing tevékenység folytatását. A fejlesztésekkel kapcsolatos feladatokat (beleértve a marketing feladatok elvégzését is) a

települési önkormányzat, vagy az iparterület fejlesztésére létrehozott menedzsment szervezet látja el.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- KMOP - 1.5.3/D - Ipari parkok, ipari területek telephely- és szolgáltatás- fejlesztése (beadási határidő: 2008.01.18.)
- önkormányzatok költségvetése
- vállalkozói tőke

Projektelképzelések, projektek (a megvalósítás időpontja nem prognosztizálható)

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)
Budaörs és vonzáskörzete	Törökbálint – Biatorbágy határán: 36,71 ha belterület hasznosítása kereskedelmi/szolgáltató tevékenység (nem jelentős zavaró hatású gazdasági tevékenység) céljára			
Települési szint	Budaörs ISC Ipari Park 6ha-s bővítése belterületbe vonással	Budaörs város önkormányzata	települési	
	Biatorbágy Hungaro-Commercial Park: 50 ha területén logisztikai, kereskedelmi szolgáltató központ létesítés, 100-as út bővítése		települési	
	Biatorbágy: A Hungaro Commercial Park infrastruktúrájának kiépítése	Biatorbágy Önkormányzata	települési	
	Budajenő Magtártól 200 méterre rekreációs illetve gazdasági-kereskedelmi övezet (3ha) fejlesztése	Budajenő, magántőke		
	Herceghalom: Logisztikai központ, kereskedelmi központ és ipari park létrehozása zöldmezős beruházként a TALENTIS Program keretében	Agrogate Rt.	Agrogate Rt.	
	Pátyon 330 ha iparterület kialakítása és fejlesztése		települési szint	
	Pusztazámor: Ipari övezet kialakítása a falu és a hulladéklerakó közötti sávban (ez a terület állami, illetve magántulajdonban van)	Pusztazámor önkormányzata, ill. magántulajdonosok	országos	
	Sóskút: A Sóskúti Ipari Park szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítése	ASI Hungary Kft. (a park jelenlegi üzemeltetője)	ASI Hungary Kft.	
	Törökbálint: Az Égett-völgy területén található 24 hektáros önkormányzati terület kereskedelmi, gazdasági, illetve intézményi hasznosítása			
	Törökbálint – A Köles dűlő 44 hektáros területe egy részének kereskedelmi-szolgáltató funkcióra történő hasznosítása			
Törökbálint – Lőszerraktár területe				

3.1.1.3. Tevékenység: Térségi gazdasági ingatlan kataszter készítése és működtetése

A tevékenység célja és indoklása

A gazdasági hasznosítású területek betelepítésének feltétele a lehetőségek ismertetése a megcélzott befektetői körökkel. A Budaörsi kistérségben ezen tevékenység az eddigiekben egyedileg (településenként, illetve kijánlandó területenként) történt. Ugyanakkor tapasztalat, hogy a felfokozott nemzetközi és hazai versenyben hatékonyabban értékesíthetők a területileg egy csomagban megjelenő, befektetői tevékenységi körökre specializált gazdasági területek. Ezen területek kijánlásának egyik hatékony eszköze egy gazdasági ingatlan kataszter összeállítása.

A Budaörsi kistérségben aktuálisan (2008 február) folyamatban van a tagtelepüléseken rendelkezésre álló magán, illetve önkormányzati tulajdonban lévő ipari vagy egyéb gazdasági hasznosításra kijelölt ingatlanok összesítése. A kataszter elsősorban zöld- és barnamezős beruházások céljára hasznosítható ingatlanok (földterületek) adatainak gyűjteményét jelenti, amely megfelelő marketing tevékenység mellett hozzájárul a térség potenciális befektetési célterületei nemzetközi ismertségének növekedéséhez.

A tevékenység hozzájárul ahhoz, hogy a befektetők vonzására irányuló marketing tevékenység – mely jelenleg elsősorban egyedi, települési kezdeményezésekre és személyes kapcsolatokra épül –, kistérségi szintre is kiterjedjen, és a települések összefogásával professzionális, a kistérség egészének érdekeit szem előtt tartó marketing tevékenység valósuljon meg.

A tevékenység célja a befektetők számának növelése, ami közvetett módon hozzájárul a jelenleginél korszerűbb ágazati struktúra kialakulásához és a kistérség gazdasági teljesítőképességének javulásához.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt a kijánlható ingatlanok alapadatait tartalmazó adatbázis létrehozása és annak folyamatos karbantartása. A kataszternek az alábbi három funkció betöltésére kell alkalmasnak lennie:

- az adatok nyilvántartásba vétele,
- az időközi változások folyamatos vezetése, és
- a nyilvántartás tartalmáról különböző igényeknek megfelelő adatok szolgáltatása.

A különféle nagyságrendű projektek befektetői (legyenek azok hazai, avagy külföldi beruházók) eltérő szempontokat vesznek figyelembe a telephely kiválasztásánál. A nagyobb, 4 ha feletti területű telephelyet kereső befektetők igényeire ma már jellemző, hogy nagyon sok szempontot egyszerre vesznek figyelembe, melyek közül a legfontosabbak a jó közlekedési adottságok, elérési idő (itt akár percek is számítanak), a komplex külső-belső infrastruktúra megléte vagy gyors megépíthetősége, a gyors építési lehetőség, és a foglalkoztatási támogatások megléte. A közepes, 1-4 ha közötti területet kereső befektetők

számára a legfontosabb szempontok a komplex külső-belső infrastruktúra megléte vagy gyors megépíthetősége, és a gyors építési lehetőség. Ugyanakkor a kis- és közepes vállalkozások számára a szolgáltatások igénybevételének lehetősége is kiemelt jelentőséggel bírhat (marketing jellegűek is!), valamint a komplex infrastruktúra rendelkezésre állása mellett például az ipari terület bérelhetősége/lízingelhetősége.

Fentiek alapján a következő információkat javasolt szerepeltetni a befektetés-élénkítést célzó ingatlan kataszter rendszerében:

- földrajzi fekvés/közlekedési elérhetőség
- tulajdonviszonyok
- a terület/épület mérete
- infrastruktúra
- telekár/bérleti díj
- a környezet minősége
- a megfelelő munkaerő rendelkezésre állása
- kapcsolódó szolgáltatások színvonala/elérhetősége
- ipari hagyományok
- területek fekvésének térképi ábrázolása
- település szerkezeti terv vonatkozó előírásai
- települési szabályozási terv vonatkozó előírásai

A kataszter felépítését tekintve egy statikus weboldal struktúráját követi, megtekintéséhez böngésző programra van szükség. A kataszter információs anyagának speciális strukturáltsága lehetővé teszi a célirányos keresést. A kataszter működésének lényege, hogy egy adott időpontban jellemző állapotot tükröz, tehát folyamatos karbantartást igényel, amit javasolt térségi hatáskörű szervezet gondjaira bízni.

Az információs bázis megjeleníthető a kistérség honlapján, terjeszthető CD formátumban, illetve közvetítő szervezetek révén.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- költségvetési keret – kistérségi kompetencia
- ingatlantulajdonosok forrásai
- ingatlanfejlesztők forrásai

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Térségi gazdasági ingatlan	Budaörs Kistérség Többcélú	kistérségi	cca. 3-4 millió Ft	2008

	kataszter készítése	Társulása			
--	---------------------	-----------	--	--	--

3.1.1.4. Tevékenység: Kapcsolatépítés és gazdasági jellegű marketing tevékenység folytatása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a Budaörsi kistérség, mint gazdasági területi egység ismertségének növelése, és annak marketing eszközökkel történő elősegítése, hogy a lehető legnagyobb számban kerüljenek értékesítésre ipari vagy szolgáltató tevékenységet végző beruházónak a Budaörsi kistérségben még fellelhető használaton kívüli, illetve nem az adottságoknak megfelelően hasznosított területek. Fontos, hogy a tevékenység eredményeképpen a területek olyan befektetők tulajdonába kerüljenek, akik az ingatlanok hasznosításával a lehető legnagyobb mértékben képesek a helyi gazdaság élénkítésére. A tevékenység szorosan kapcsolódik a beszállítói hálózatok ösztönzésére és a kistérség turisztikai potenciáljának kihasználására irányuló egyéb fejlesztési tevékenységekhez.

Fejlesztési javaslatok

A marketing tevékenység során a kistérség valós adottságainak és reális fejlesztési lehetőségeinek felmérésével, az összes érdekelt bevonásával, hatékony marketing eszközök alkalmazásával kell elősegíteni a befektetési célra alkalmas területek kijánlását. A marketing tevékenységnek ki kell használnia a hagyományos és csak területi hatáskörben érvényesülő marketing eszközöket, ami elsősorban a helyi, illetve regionális hatáskörű nyomtatott és elektronikus sajtóban való megjelenést jelenti. A térségi befektetési lehetőségek Interneten való megjelenése egy szélesebb, nemzetközi befektetői körhöz való eljutást is lehetővé tesz. A befektetési lehetőségek megjelenítése a kistérség honlapjának linkjeként képzelhető el, ahol a turisztikai jellegű vonzerők is megtalálhatók. A befektetési lehetőségeket ismertető specifikus tájékoztató anyagok, kiadványok kiadása és terjesztése egy szűkebb potenciális befektetői körhöz való eljutást tesz lehetővé.

A marketing tevékenység részeként elengedhetetlen, hogy a kistérség szakértő képviselői rendszeresen megjelenjenek nemzetközi befektetői fórumokon, és közvetlen módon is kapcsolatokat teremtsenek a lehetséges befektetőkkel. Fontos az ITDH Pest megyei képviseletével történő rendszeres kapcsolattartás, hiszen a nemzetközi hálózattal rendelkező szervezet képes az igényekre azonnal reagálni. Ez a kapcsolat jelenleg egyáltalán nem működik térségi szinten. Települési szinten (pl. ipari parkok) is csupán néhány településre korlátozódik a kapcsolat.

Az elmúlt évek fejlesztő tevékenysége nyomán megtörtént a kistérség kapcsolatfelvétele az ITD Hungary ITDH Pest megyei képviseletével. A kapcsolatfelvétel eredményeként a kistérség aláírt szerződéssel rendelkezik az együttműködésre vonatkozóan.

Az ITD Hungary **CityInvest** címen időközönként lehetőséget biztosít az ország három városának nemzetközi megjelenítésére. Az eseményen külképviseletek és befektetői csoportok képviselői jelennek meg, ahol lehetőség nyílik a Budaörsi kistérség gazdasági kínálatának, specialitásainak bemutatására.

Az önkormányzatok elsősorban széleskörű kapcsolatrendszerükön keresztül képesek minél több helyre eljuttatni a marketing tevékenység fő eszközének tekintett katasztert. A települési önkormányzatok nem csupán hazai, hanem külföldi kapcsolatrendszerrel is rendelkeznek a Budaörsi kistérségben, amelyek – a települések információi szerint – elsősorban Németországba, Romániába és Lengyelországba irányulnak. A települési testvérkapcsolatok ápolását szolgáló találkozók megfelelő alkalmat jelentenek gazdasági, üzleti jellegű megbeszélések lebonyolítására, befektetőkkel, potenciális partnerekkel történő találkozók szervezésére. A települések képviselőinek feladata ezen alkalmak kihasználása a promóciós tevékenység végzésére.

A tevékenység részeként bevezetésre kerül egy „befektető-átirányítási” mechanizmus. Ha valamely településen már nincs kizárható telephely egy adott vállalkozási tevékenység számára, akkor a település önkormányzatának feladata a befektető átirányítása a kistérség egy másik, ilyen tevékenység céljára szabad telephellyel rendelkező településére.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- ITDH – Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Közhasznú Társaság – Nemzetközi kiállításokon való részvétel támogatása
- önkormányzati költségvetés
- vállalkozói tőke

3.1.2. Intézkedés: Az innovatív tevékenységek gazdasági súlyának növelése a térségben

Az intézkedés célja

- A kistérség gazdasági struktúrájában a tudásintenzív, magas hozzáadott értéket előállító gazdasági ágak arányának növelése
- Az innovatív kis- és középvállalkozások, kutatóintézetek, valamint a multinacionális vállalatok kutatási divízióinak térségbe vonzásával a kistérség magasan kvalifikált humán erőforrás potenciáljára és egyetemi kapcsolatrendszerek kiépítésére alapozva egy innovációs bázistérség kialakításának ösztönzése

Az intézkedés indokoltsága

A kistérség gazdasági struktúrájának hangsúlyos szektorai a kedvező elhelyezkedésnek köszönhetően a kereskedelmi-szolgáltató és logisztikai jellegű ágazatok váltak. K+F tevékenységet folytató, innovatív vállalkozás a kistérség tudástőkéhez, infrastruktúrájához és az egyetemek közelségéhez viszonyított lehetőségeihez képest relatíve kevés működik a

térségben. Ezek jellemzően a BITEP és a CHIC-hez kapcsolódva, Budaörsön koncentrálódnak, míg a kistérség többi településén a megjelenésük szórványos. A kistérség adottságai ugyanakkor lehetővé tennék egy innovációs bázis kialakítását a budapesti egyetemekkel való kooperációban. Ennek ösztönzése, egy minőségorientált fejlődés elősegítése a kistérség közös érdeke. A gazdasági struktúra minőségi változásainak ösztönzését indokolja továbbá a magasan képzett lakosság helyben történő foglalkoztatása, a hozzáadott érték térségben történő előállításának növelése, valamint a korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló, ipartelepítésre alkalmas területek száma is. A térségi innovációs fejlesztések számára jó kapcsolódási lehetőséget jelentenek a Zsámbéki-medencében elinduló – a Talentis Program részét képező – innovációs projektek, melyekkel való együttműködések fokozzák a fejlesztések szinergikus hatásait.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés tartalmazza a tudás- és technológia-intenzív, innovatív vállalkozások térségi betelepítéséhez nélkülözhetetlen infrastrukturális és szolgáltatási háttérfeltételek kiépítésének biztosítását. Az ennek érdekében javasolt inkubátorházak és speciális innovációs központok korszerű irodai és kutatási-információtechnológiai infrastruktúrát biztosítanak a betelepülő innovatív KKV-k számára. Az intézkedés keretében javasolt tevékenységek egymásra épülnek, elemeit alkotják egy, az innovatív vállalkozásokat K+F tevékenységükben és kapcsolatrendszerükben megerősítő fejlesztési láncolatnak. A létrejövő térségi innovációs intézményrendszer elemeinek és a helyi vállalkozások egymással, valamint a fővárosi kutatóintézetekkel, egyetemekkel való szoros kooperációját kapcsolatfejlesztő, közös K+F projektgeneráló szolgáltatásokkal javasolt fejleszteni. Ugyanakkor az innovativitás elősegítése az energiatermelésben és hasznosításban is kitüntetett szerepet kell, hogy játsszon. Ezért ösztönözni javasolt a tevékenység alternatív módszereinek alkalmazását, ezzel az innovatív technológia térségi elterjedését.

Az intézkedés várható hatása

Versenyképes, hosszú távú gazdasági növekedést biztosító gazdasági struktúra alakul ki a kistérségben. Az intenzív gazdaságfejlesztési ágazatok súlyának növekedésével fenntarthatóvá válik a térség gazdaságfejlődésének dinamizmusa. Növekszik a kistérség területén működő tudásintenzív, innovatív vállalkozások és szervezetek, intézetek száma, javul az innovatív vállalkozások versenyképessége, erősödik kapcsolatrendszerük és piaci pozíciójuk. Erősödik az egyetemek – kutatóintézetek – vállalkozások közötti K+F együttműködés, javul a kutatási eredmények gazdaságban történő hasznosulása. Növekszik a magasan kvalifikált lakosság helyben történő foglalkoztatása, ezzel párhuzamosan csökken az ingázók száma.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Térségi innovációs központok rendszerének létrehozása

- Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése
- Innovatív (megújuló) energiatermelés és hasznosítás előmozdítása

3.1.2.1 Tevékenység: Térségi innovációs központok rendszerének létrehozása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a Budaörsi kistérség innovációs bázistérséggé válása háttérfeltételeinek megteremtése. Olyan innovációs intézményrendszer kiépítése, amely egyrészt infrastruktúrájával és szolgáltatásaival segíti a kutatási tevékenységet, valamint annak gazdasági hasznosulását, másrészt pedig maga köré gyűjtve az innovatív vállalkozásokat, a vállalkozások egymás közötti, valamint kutatóintézetekkel, egyetemekkel való kapcsolatrendszerének fejlesztésével növeli az együttműködések és a kutatási tevékenység hatékonyságát. Az innovációs központ kihasználja a budapesti egyetemek, kutatóintézetek, valamint a térség nagyvállalatai köré szerveződő innovációs és technológiai előnyöket.

A K+F tevékenység a vállalkozások olyan tevékenységi területe, amely az eredmények jövőben való hasznosulása, illetve a hasznosulás bizonytalansága miatt előfinanszírozást és fokozott támogatást igényel, a vállalkozások piacképessége, kereslethez való rugalmas alkalmazkodása szempontjából viszont elengedhetetlenül fontos.

A Budaörsi kistérség kedvező adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy a K+F tevékenység egyik hazai bázistérségévé váljon. A főváros, mint tudományos-szellemi központ közelsége, a magasan képzett munkaerő, és a térségre jellemző magas vállalkozási aktivitás, az itt telephelyet létesített multinacionális és nagyvállalatok magas száma olyan adottságok, amelyek megfelelő ösztönzőkkel, innováció orientált fejlesztésekkel az ország egyik innovációs bázisának létrejöttét eredményezhetik a térségben. Ezen ösztönzők egyike lehet az innovációs fejlesztések infrastrukturális háttérfeltételeinek megteremtése egy térségi innovációs központ létrehozásával, amely segítené a tudásalapú, fenntartható térségi gazdasági fejlődést.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt a térség innovációs potenciálja fejlesztéséhez szükséges intézményi, infrastrukturális elemek kiépítése. A térség innovációs intézményrendszerének alapelemeit jelentenek:

- az innovatív kisvállalkozások megerősödését támogató inkubátorház létrehozása
- a piacképesebb innovatív vállalkozások számára működési teret, infrastruktúrát és szolgáltatásokat nyújtó, valamint a kapcsolatrendszerüket szervező innovációs központ, illetve alközpontok létrehozása

A K+F intézményrendszer létrehozásának első logikai lépcsőjét a kezdő innovatív vagy fejlett technológiát megvalósító térségbeli kisvállalkozások számára megfelelő környezetet, infrastruktúrát biztosító **inkubátorház** megvalósítása jelenti. Az inkubátorház kedvezményes

irodabérlettel, infrastruktúrával (ipari áram, telefon, fax, sokszorosítási lehetőség stb.), valamint adminisztratív és tanácsadási jellegű szolgáltatásokkal (szaktanácsadás, audio-vizuális szolgáltatások, tolmácsolás stb.) segítené a nagyarányú K+F kiadásokkal terhelt vállalkozások tevékenységének sikerességét működésük kezdeti szakaszában.

Az inkubátorház megvalósításának előkészítése kell, hogy tartalmazza az esetlegesen szükséges tulajdonviszony és területrendezési munkákat, szükséges tervelőzmények elkészítését, beszerzését (engedélyezési tervek, kiviteli tervek), megvalósíthatósági tanulmányok készítését stb..

Inkubátorház létrehozásának tervezett helyszíne Herceghalom, ahol a Talentis program keretében, magánberuházásból valósulna meg egy, (a Talentis Business Park területén, 15-20 000 m²-en) az innovatív kkv-kat kedvezményes bérleti díjjal, kisebb műhelyekkel, szolgáltatási csomaggal (központi könyvelés, rendezvényszervezés, konferencia program, finanszírozás szervezés) támogató inkubátorház.

A tevékenység keretében javasolt olyan **innovációs központ** létrehozása, amely egyéni és közös kutatási terekkel (irodákkal, laborokkal, műhelyekkel), konferenciatermekkel, a kutatási-információtechnológiai infrastruktúra és a kutatások dokumentációs háttérbázisának megteremtésével biztosítja a K+F tevékenység végzéséhez szükséges infrastrukturális hátteret. A központ szolgáltatásaival (megvalósíthatósági tanulmányok, üzleti tervek, marketing stratégiák, pályázatok készítése, piackutatás, vállalkozás működtetésével összefüggő tanácsadás, technológiatranszfer, innovációs menedzsment, partnerközvetítés) támogatná a betelepülő vállalkozások K+F tevékenységét, kapcsolatainak kiépítését.

Az innovációs központ speciális jellegét a nyújtott szolgáltatások köre, valamint a betelepítési stratégia során előnyben részesített vállalkozási profil és innovativitás adja.

Az innovációs központ részét képezné a Budapest nyugati határában szerveződő innovációs térségnek, melynek alapelemeit jelentik a Budaörsi Ipari és Technológiai Park, a Közép-magyarországi Innovációs Központ, a térségben működő innovatív vállalkozások, a budapesti egyetemek, kutatóintézetek, valamint a térség nagyvállalatai. A kistérségben létrehozandó innovációs központ ezek tevékenységéhez szorosan kapcsolódna, építene ezen intézményekkel való kooperáció nyújtotta lehetőségekre, előnyökre.

Az innovációs központ működési stratégiájának, filozófiájának kidolgozásához, a megvalósításhoz szükséges elméleti és praktikus feladatok meghatározásához, a létesítmény létrehozásánál a funkciónak leginkább megfelelő szempontrendszer kialakításához jelentős segítséget adhat a gazdag tapasztalatokkal és szerteágazó kapcsolatrendszerrel rendelkező budaörsi Közép-magyarországi Innovációs Központ.

Körvonalazódni látszik egy együttműködési rendszer kiépülése a Budaörsi kistérség – Zsámbéki-medence települései között egy innovációs klaszter kiépítésére vonatkozóan, a Zsámbéki-medence **Talentis Programjához** kapcsolódóan. A Talentis Program a Zsámbéki-medencében megvalósuló tudásalapú térségfejlesztési koncepció, amely alapvetően a humán erőforrásokra és a csúcstechnológia alkalmazására épül. A program három pillére:

Campus, egyetemi és továbbképző központ, Innovációs központ, Technológiai Park – kis- és középvállalkozások részére. Az elsősorban infrastrukturális és oktatási beruházásokat magába foglaló, mintegy 12 milliárd eurós költségigényű program PPP beruházásként valósul meg, a Talentis Programiroda koordinálása mellett. A program a Budaörsi kistérség települései közül közvetlenül egyedül Herceghalmot érinti (közvetetten azonban további négy település: Biatorbágy, Páty, Telki és Budajenő is érintett, mivel a fejlesztési program helyszínének számító Zsámbéki-medence peremén helyezkednek el) az alábbi programelemekkel:

Előkészítés alatt áll *Herceghalmon* magánberuházással a Talentis Program keretében tervezett, 10,2 hektáros innovációs és üzleti negyed, a Talentis Business Park létrehozása. A Talentis Business Park fő alkotóelemei az Inkubátorház, valamint a Technológiai és Innovációs Központ. A Park összesen 55,4 hektáron, több ütemben valósul meg. A fejlesztés első fázisában 10,2 hektáron 90.000 m² szintterület épül fel, amely otthont ad irodáknak, innovációs és technológiai egységeknek, kutatás-fejlesztési és gyártási funkcióknak egyaránt. A Virtuális Innovációs Központ létrehozásával országos és nemzetközi szinten is elérhető innovációs adatbank készül, mely naprakész információt nyújt az egyes kutatóhelyeken, oktatási intézményekben folyó fejlesztésekről, a rendelkezésre álló laboratóriumi vizsgálati módszerekről, eszközökről és a szabad kapacitások igénybevételének módjáról, amely lehetővé teszi a legújabb kutatási eredmények alkalmazását.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- önkormányzati költségvetés
- vállalkozói tőke

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Talentis Business Park - innovációs központ, inkubátorház, konferenciaközpont létrehozása Herceghalmon	magánberuházás	települési		2008-2010

3.1.2.2 Tevékenység: Kapcsolatépítés a budapesti képzőhelyekkel és kutató központokkal, helyi kutatási bázis fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a Budaörsi kistérség fővárosához, mint szellemi-tudományos központhoz való közelségből adódó előnyök kihasználása, a térség innovatív vállalkozásainak fővárosi egyetemekkel és kutatóintézetekkel, illetve más innovatív vállalkozások kutatási részlegeivel való kooperációjának erősítése, kapcsolatrendszerének építése. A közös kutatási projektek, innovációs együttműködések előnyeinek (információ-, és tapasztalatcsere, közös kockázatmegosztás, kapcsolatrendszer-bővítés stb.) kihasználásával a működés hatékonyságának és eredményességének növelése és ezáltal az innovatív vállalkozások piaci versenypozíciójának erősítése válik lehetővé.

A Budaörsi kistérség területén működő innovatív vállalkozások száma a térség innovációs tevékenységeket támogató területhasználati, iparterület betelepítési stratégiájának köszönhetően növekedni fog. Ezek egymással, a térség más vállalkozásaival, a környező kutatóintézetekkel, egyetemekkel való kapcsolatrendszere azonban nem eléggé fejlett. Ennek erősítése, az együttműködés kölcsönös előnyeinek kihasználása az innovációs tevékenység sikeressége érdekében különösen fontos.

Fejlesztési javaslatok

A fejlesztési javaslat, a térség innovációs központjái(nak) tevékenységéhez kapcsolódva, annak szervezeti keretein belül, a Budaörsi kistérség, illetve annak fővárost is magába foglaló tágabb környezetének innovációs, illetve kutatás-fejlesztési kapcsolatrendszerének szervezésére terjed ki. A szolgáltatás elsődleges célcsoportja az innovációs központ(ok)ban működő vállalkozások köre, közvetett célcsoportja pedig a kistérség innovatív, tudás- és technológia-intenzív vállalkozásainak csoportja .

A fejlesztési javaslat komponensei:

- Kapcsolatfelvétel a kistérség innovatív vállalkozásaival, kutatóintézetekkel, egyetemekkel, nagyvállalatokkal, nemzetközi szervezetekkel, valamint a térség innovációs potenciálja szervezésében, erősítésében kulcsfontosságú szerepet betöltő Közép-magyarországi innovációs Központtal (CHIC).
- A kutatási területek, projektek feltérképezése – kutatási projektgyűjtő tevékenység; innovatív ötletek, fejlesztések felkutatása
- Partnerkapcsolatot és együttműködést szervező tevékenység ellátása: segítségnyújtás a kutatási partner felkutatásához, közös kutatási projektek kialakításához, valamint a kutatási eredmények gyakorlati hasznosulásához. Az együttműködések szervezése történhet egyedi igények alapján, egyéni projektekkel kapcsolatosan, valamint a tágabb térség kutatási-felsőoktatási szereplőinek részvételével szervezett fórumokon.

- Közreműködés együttműködési stratégiák kialakításában
- Üzleti Angyal Klub működtetése - saját tőkéjüket és kapcsolatrendszerüket a befektetést igénylő vállalkozás rendelkezésére bocsátó magánbefektetők, üzleti angyalok szervezése (információs adatbázis összeállítása és folyamatos bővítése mind a befektetni szándékozó üzleti angyalokról, mind pedig a projekteket finanszírozásra felajánló vállalkozásokról; konzultációs lehetőség és infrastruktúra biztosítása)
- Kockázati tőke szervezése a projektekhez

A kapcsolatépítés kiemelt partnereként javasolt intézmények:

- Közép-magyarországi Innovációs Központ (CHIC)
- Technológiai és Innovációs Központ (a közel jövőben elkészülő Talentis Business Parkban)
- Corvinus Egyetem
- INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség
- ITDH

A feladatok ellátása a kistérség területén létrehozott innovációs központok működtetését végző szervezeti egységek keretében javasolt. A feladatok ellátására létrehozott szervezeti alegység szoros együttműködési kapcsolatot ápolna a partnerszervezetekkel, és tevékenységében konzultációs – tanácsadási jelleggel részt venne a Közép-magyarországi innovációs Központ (CHIC), valamint az innováció-támogatás területén dolgozó szervezeteket hálózattá szervező, összefogó és munkájukat koordináló INNOREG Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- Vállalkozói tőke
- Önkormányzati költségvetés
- NKTH – Baross Gábor Közép-Magyarországi Regionális Innovációs Program - Az Innovációs projektek előkészítésének támogatása

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Innovációs szolgáltatások nyújtása a térségi innovációs központok tevékenységéhez kapcsolódóan	Innovációs központok	települési		2008-2012

3.1.3. Intézkedés: Az üzleti és a rekreációs turizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése

Az intézkedés céljai

- valósuljon meg a turisztikai vonzerők fenntartható, a meglévő adottságokat és lehetőségeket hatékonyabban történő hasznosítása
- javuljon a kistérség turisztikai kínálatának nemzetközi szintű versenyképessége
- növekedjenek a turizmusból származó bevételek
- területi szempontból a kistérség külső zónája váljon a helyi és budapesti lakosság minőségi rekreációs zónájává;
- valamint központi területei váljanak a nemzetközi szintű és színvonalú üzleti turizmus (MICE-turizmus) kiemelt célterületévé

Az intézkedés indokoltsága

Mind nemzetközi, mind hazai szinten a turizmus látványos fejlődésének lehetünk tanúi. A turizmus a modern társadalmak életében egyre meghatározóbb szerepet tölt be, mivel az egyén szabadidő eltöltésének elsődleges formájává, továbbá az emberek közötti érintkezések és a gazdasági, kulturális kapcsolatok kialakításának eszközévé vált. Ezenkívül a területfejlesztésnek is egyre nagyobb jelentőségű eszköze, hiszen interszektorális, multiplikátor és szinergikus hatásainak köszönhetően jelentős gazdaságélénkítő szereppel bír, illetve nagymértékben hozzájárul a helyi potenciálok kihasználásához és megőrzéséhez. A Budaörsi kistérség nem tartozik a legfrekvenciáltabb turisztikai célterületek közé, pedig a turizmus egyes ágazataiban rendkívüli fejlesztési potenciálok rejlenek. A kistérség számára komparatív előnyt jelent, hogy hazánk legjelentősebb turisztikai desztinációjának, Budapestnek közvetlen szomszédságában, annak nyugati kapujában, autópályák csomópontjában, továbbá a fővárost övező rekreációs zónában fekszik, s a Budapest-Közép-Dunavidék turisztikai régióhoz tartozik. Fekvéséből adódóan ezért a turizmus két ágának van jelentős potenciálja a kistérségben, a beutazó üzletemberek hivatásturizmusára épülő, magas színvonalú MICE -turizmusnak és a rekreációs turizmusnak.

Az elmúlt időszakban nagy számban települtek be vállalkozások a kistérség területére, amely – a már eddig is jelentős környezetterhelés mértékének további növeléséből adódóan – negatívan érinti a természetközeli turisztikai tevékenységeket, ugyanakkor jelentős keresletet generál a rekreációs és a hivatásturizmus számára.

Jelentős a területi elkülönülés a kistérségen belül az üzleti turisztikai célú belső zóna és a rekreációs célú külső zóna között. Itt olyan látszólagos érdekellentétek is húzódnak, amelyek feloldása a párbeszédre és a marketingkommunikáció fejlesztésén alapul. Az üzleti magterület a vendégforgalom növekedésében, míg a rekreációs zóna annak csökkenésében érdekelt. Az ellentét feloldása a funkciók területi megosztásában rejlik és a közös érdekek és egymásrataltságot megtalálásában és kommunikálásában rejlik: az üzleti zóna csak akkor működhet sikeresen, ha közvetlen közelében csendes és tiszta környezetű rekreációs funkciókat tud ajánlani saját szolgáltatásai mellé. A rekreációs zóna pedig abban érdekelt,

hogy létszámában alacsonyabb, de magasabb fizetőképességű közönség érkezen a területére, amely az üzleti magterület MICE-turizmusának célközönségéből tevődhet össze.

Az intézkedés tartalma

A turisztikai potenciálok hasznosításához, és a turisztikai kínálat versenyképessé tételéhez a kistérség turizmusának átfogó fejlesztésre van szükség, ezért jelen intézkedés a Budaörsi kistérség turizmusának komplex fejlesztését valósítja meg. Ennek jegyében a vonzerőket versenyképes turisztikai attrakciókká kell fejleszteni, biztosítani kell a megfelelő fogadóképességet, és a kapcsolódó minőségi szolgáltatásokat, majd ezekre épülve színvonalas programcsomagok és komplex turisztikai termékek kialakítására, és népszerűsítésére van szükség.

Az adottságok alapján a kistérség turizmusfejlesztési stratégiájának középpontjában a MICE-turizmus fejlesztésének, valamint a rekreációs tevékenységek, és a főváros turisztikai kínálatához való kapcsolódásnak kell állnia. A kettő több területen, pl. wellness, golf, kulturális kínálat, stb. átfed, de a rekreációs turizmusnak a helyi és budapesti lakosságot is ki kell szolgálnia. A hangsúlyt az első esetben a minőségi szálláshely és rendezvényturisztikai infrastruktúra, továbbá a termál- és gyógyturisztikai, a kerékpáros turisztikai, illetve a lovas turisztikai termékek fejlesztésére szükséges fektetni, melyek legfőbb célcsoportjait a helyi lakosság, a főváros lakossága, valamint a térségbe betelepült nagyvállalatok munkatársai és a beérkező, zömében külföldi üzletemberek jelentik.

A rekreációs turisztikai termékek fejlesztése érdekében biztosítani kell a jelentős termálvízvagyon sokoldalú turisztikai hasznosítását és meg kell teremteni az aktív turizmus feltételeit a sportolási lehetőségek bővítésével, a lovas turisztikai szolgáltatások mennyiségi és minőségi fejlesztésével, valamint a kistérségi kerékpárút-hálózat⁵ kiépítésével.

A turizmusfejlesztési tevékenység, illetve marketingtevékenység hatékonyságának növelése érdekében a fejlesztéseket egységes stratégiai mentén, egységes koordináció mellett szükséges megvalósítani, ennél fogva a kistérségi turizmus fejlesztésének és a turisztikai kínálat kijánlásának megfelelő szervezeti keretek között kell történnie.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés keretében megvalósuló fejlesztések eredményeként növekedni fog a turisztikai erőforrások hasznosításának szintje, amelynek köszönhetően a kistérség gazdaságában felértékelődik a turizmus szerepe. Az üzleti turizmus fejlődése része a komplex gazdasági szolgáltatási tevékenységek fejlődésének, amely a nagy hozzáadott értékű terciér és quaterner szektor fejlődésének a perspektíváját teremti meg.

A vonzerők attrakcióvá fejlesztésével, a turisztikai szolgáltatások minőségi szintjének emelésével, illetve színvonalas turisztikai termékek kialakításával javul a turisztikai kínálat versenyképessége, amely a turistaforgalom növekedése mellett a turisztikai bevételek növekedésében is kifejeződik. A fejlesztések jótékony hatásaiból természetesen nemcsak a

⁵ A kerékpárút-hálózat fejlesztésével a „Közlekedési hálózatok, illetve szolgáltatások megerősítése” prioritás „A kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése” c. intézkedése foglalkozik.

kistérségbe látogató turisták részesülnek, hanem a kistérség lakosai is, akik több és vonzóbb rekreációs szolgáltatás közül válogathatnak, s akik életminőségének javulásához a helyi természeti és kulturális örökség megőrzésén kívül az új jövedelemszerzési lehetőségek is hozzájárulnak.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A kistérség gazdasági magterületén a MICE turizmus kínálatának minőségi és mennyiségi fejlesztése, támogatása
- A periférikus „zöld zónákban” a rekreációs, öko- és örökségturizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése
- A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése

3.1.3.1. Tevékenység: A kistérség gazdasági magterületén a MICE turizmus⁶ kínálatának minőségi és mennyiségi fejlesztése, támogatása

A tevékenység célja és indoklása

Cél a kistérség jelenleg is nagyléptékű üzleti-gazdasági célú – kereskedelem, logisztikai, innováció, termelés – tevékenységekkel betelepülő magterületén (Budaörs, Törökbálint, Biatorbágy) a meglévő és további jelentős felfutás előtt álló kereslettel rendelkező üzleti turizmus infrastruktúrájának kialakítása. Ezen jelent szálláshely- és vendéglátóhely fejlesztést, illetve vonzerőfejlesztés egyaránt, ez utóbbi tekintetében a rekreációs zóna egyes térségeit, pl. Budakeszi, Páty, is beleértve. A Budapest-nyugati kapu koncepció továbbfejlesztése a MICE-turizmus tekintetében hozzájárul a kistérség gazdaságának egészségesebb fejlődéséhez, további jövedelmek generálásához és általában a szolgáltató szektor fejlődéséhez.

A meglévő turisztikai vonzerőadottságok – jelen esetben az az üzleti potenciál, amelynek révén nagyszámú üzleti célú beutazás történik a kistérségbe – önmagukban nem képesek jelentős keresletet generálni, de ha attrakciókká, azaz különleges és a piaci igényeket magas fokon kielégítő kínálati elemekké fejlesztik őket, jól eladhatóvá válnak. Az üzleti turisták esetében különösen igaz az, hogy minőségi szolgáltatásokat és rendezvényeket, színvonalas attrakciókat igényelnek, amelyekért pedig hajlandók jelentősen áldozni is.

A Budaörsi kistérség turisztikai potenciáljának alacsony kihasználtsága elsősorban – több egyéb tényező mellett – a turisztikai vonzerők hiányos alapinfrastruktúrájával, a fogadóképesség elégtelen mennyiségi és minőségi feltételeivel, valamint látogatóbarát bemutathatóságának hiányával magyarázható. Jelen állapotukban ezen fogadóképességek és vonzerők nem képesek felkelteni az üzleti turisták érdeklődését, nem építhető rájuk kurrens turisztikai termék. Turisztikai hasznosításuk előfeltétele, hogy a szükséges fejlesztések eredményeként olyan feltételek alakuljanak ki, amely kielégíti a legmagasabb turisztikai szolgáltatási igényeket is, elsősorban a szállás- és vendéglátóhelyek, a

⁶ MICE-turizmus (Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions azaz találkozók, ösztönzők, konferenciák, kiállítások)

rendezvényhelyszínek, másrészt a szabadidős lehetőségek tekintetében – ez utóbbi esetben értékelődnek föl a kistérség turisztikai attrakciói.

A kistérségben jelenleg kevés turisztikai attrakció található, ugyanakkor több olyan vonzerő is van, amely attrakcióvá fejleszthető, illetve megfelelő feltételek és elképzelések vannak új attrakciók létrehozására. A kistérség turizmusfejlesztésének stratégiai fontosságú eleme, hogy a jelenlegi kínálat mind több új attrakcióval egészüljön ki. A tevékenység célja ezért az, hogy a vonzerőadottságok turisztikai hasznosításának feltételeit megteremtve megtörténjen a kistérség turisztikai vonzerőinek attrakcióvá fejlesztése és bővüljön az azokra épülő szolgáltatások köre. A piacképes attrakciókat aztán hatékonyan lehet összekapcsolni az üzletemberek részére nyújtott alapszolgáltatásokkal.

Mindezt az is indokolja, hogy a turisztikai piacon egyre élesedő verseny figyelhető meg, egyre kiélezettebb küzdelem folyik a turisták és a befektetők megszerzésért. Ebben a fokozott versenyhelyzetben a vonzerők fejlesztése, magas minőségű turisztikai termékek kialakítása nélkül nem lehet sikereket elérni.

A turisztikai vonzerők fejlesztése mellett fontos a nem üzleti célú beutazások számára is a térségben történő több napos tartózkodás feltételeit megteremtő fogadóképesség fejlesztés, ezzel a szálláshelyfejlesztés támogatása is. A Budapest kapujában található kistérségben elsősorban nagyobb (legalább 40-50 fő – egy „turistabusznyi”) látogató elszállásolására alkalmas szálláshelyekre jelentkezik igény.

A tevékenység megvalósítása a turistaforgalom megnövekedését fogja eredményezni, mellyel lépést kell tartania a fogadóképességnek is, ezért az attrakciókkal egyidejűleg a szállásadás és a vendéglátás minőségi fejlesztésének is meg kell történnie.

Fejlesztési javaslatok

Az üzleti turisztikai célú fejlesztések döntően magánérős fejlesztések, kisebb mértékben – pl. wellness-funkciók, termálturizmus, a rekreációs célú turizmussal történő kapcsolódások, pl. golf, lovaglás, stb. feltételeinek kialakítása – támogatásokkal kiegészítve valósíthatók meg.

A Budakeszi mikro-térségben golfpálya építésre több kezdeményezés is van, egyebek mellett Budakeszi határában. A fejlesztés 30 hektárnyi önkormányzati területet érint. Ugyanitt Aquapark létrehozását is tervezi az önkormányzat.

A minőségi fogadóképesség tekintetében legfontosabb a vállalkozók-beruházók ösztönzése, tájékoztatása, a megfelelő területek biztosítása, az előközművesítés, a megközelítés feltételeinek biztosítása, valamint a bürokratikus akadályok csökkentése, a hatósági eljárások gördülékenységének megteremtése.

Mindezt támogatja a háttéradottságok, turisztikai attrakciók fejlesztése. A Budaörsi kistérségben az előzőekben leírtak a termálvíz széleskörű turisztikai hasznosítását, a kastélyok, kúriák valamint az értékes pincesorok rekonstrukcióját és turisztikai hasznosítását, bemutatóhelyek fejlesztését teszik szükségessé.

A tevékenység a már meglévő turisztikai vonzerők fejlesztése mellett új turisztikai attrakciók – különös tekintettel a rekreációs célú létesítményekre (mint például termálfürdő, sportközpont, lovarda) – kialakítására is javaslatot tesz, de ezenkívül támogatja egyéb jellegű attrakciók, például tematikus parkok, hagyományőrző kézműves központok, tanösvények, stb. megvalósítását is. A fejlesztési javaslatok nemcsak az állandó, hanem az időszakos jellegű attrakciók, azaz kulturális-, gasztronómiai-, sport- és egyéb rendezvények, vásárok, fesztiválok fejlesztését is tartalmazzák.

A turizmus legújabb trendjeinek megfelelően valamennyi fejlesztés esetében hangsúlyos szempontként jelenik meg a fejlesztések látogatóbarát jellege, amely az adott attrakció mindenki számára lehetővé tevő látogathatóságát és az attrakcióhoz fűződő ismeretanyag sokoldalú és élvezetes bemutathatóságát teremti meg.

Az attrakciók fejlesztése mellett a kistérségben a fontos a fogadókészség (szálláshelyek) növelése és minőségének fejlesztése. A program olyan projekteket támogat elsősorban, amelyek nagyobb létszámú csoportok (40 fő felett) fogadására tesznek alkalmassá már meglévő szálláshelyeket, illetve amelyek ilyen szálláshelyek létrehozására irányulnak. Ez elsősorban a fővárosba autóbusszal érkező turistacsoportok elszállásolására teszi alkalmassá a kistérséget és hozzájárul ahhoz, hogy a helyi turisztikai attrakciók jobban a turizmuszervezők látóterébe kerüljenek.

A kistérség turisztikai (különösen üzleti turisztikai) potenciálját erősíti a Budakeszi déli határában található Farkashegyi repülőtér, mely az M0 gyorsforgalmi úton keresztül közel fél óra alatt elérhető, azaz lényegében a főváros belső kerületeivel azonos idő alatt. A városvezetés a jelenleg érvényes szerződés felülvizsgálatára készül, mely a repülőtér magán forrásból történő fejlesztését készíti elő (800-1000 m hosszú szilárd burkolatú kifutópálya, hangárok építése).

A finanszírozás lehetséges forrásai

Projektelképzelések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítási és kompetencia szintje	Várható költsége
Települési szint	Farkashegyi repülőtér üzleti turizmust is kiszolgáló fejlesztése, Budakeszi	magánberuházás	vállalkozói	
	Golfpálya építése Budakeszi	magánberuházás	vállalkozói	
	Aquapark létrehozás Budakeszin	magánberuházás		
	Telki sport- és konferenciaközpont, 4 csillagos hotel létrehozása, Telki	MLSZ		

	Budajenőn a településközpontban lévő óvoda épület szolgáltatóház (üzletek, étterem) célú hasznosítása átépítése	Magántőke és Budajenő önkormányzata		
--	---	-------------------------------------	--	--

3.1.3.2. Tevékenység: A periférikus „zöld zónákban” a rekreációs, öko- és örökségturizmus feltételeinek kialakítása, fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A Budaörsi kistérség „külső” zónájába tartozó települések esetében – Budakeszi, Páty, Telki, Budajenő, Pusztazámor, Herceghalom – a turizmus csendes válfajai javasoltak. Ez az elképzelés megegyezik a helyi települési vezetők és lakosság véleményével is. A térségnek ezen, még jelentős zöld zónákkal rendelkező, kislevele részét meg kell őrizni jelenlegi adottságaiban, a turizmusnak pedig a fenntartható, nem tömeges és környezetkímélő típusait szabad csak fejleszteni. Meg kell említeni, hogy a „zöld zóna” koncepció kisebb mértékben, de Budaörs várost is érinti, tehát a két kistérségen belüli turisztikai zóna átfed.

Ezen törekvések elsősorban az itt élők nyugalma és rekreációjának biztosítását szolgálják, de nem kizárólagosan. A terület a Budapestről kiáramló turisták kedvelt rekreációs célterülete is, és tőlük sem lehet elzárni a kistérség ezen adottságait: sokkal inkább ki kell használni ezt a szezonmentes potenciált, mederbe kell terelni és a kistérség épülésére kell hasznosítani az így kiaknázzható tőkét. Ehhez természetesen vonzerőfejlesztésre és fogadóképesség bővítésre egyaránt szükség van.

Harmadrészt az üzleti turizmus magterület rekreációs felvevő zónája is kialakítható a térségben: a minőségi üzleti turizmushoz kapcsolódó szabadidős tevékenységek megkövetelik a tiszta, rendezett környezetben való rekreációs lehetőségeket a kínálati palettán.

A turizmus jövedelemtermelő képességének növelése a magas költségi hajlandóságú célcsoportok megnyerése és a turistaforgalom növelése mellett a turisták tartózkodási idejének meghosszabbítását is szükségessé teszi. Minél hosszabb a tartózkodási idő, annál nagyobb a turisták költsége, hiszen több napos tartózkodás esetén – a helyi bevételeket növelve – szállásra és étkezésre is költenek. Fontos tehát, hogy a kistérségbe látogatók az attrakciók felkeresése után ne hagyják el nyomban a kistérséget, hanem hosszabb időt, akár több napot is eltöltsenek itt. A turistákat azonban csak abban az esetben lehet hosszabb maradásra bírni, ha szabadidejüket tartalmasan tudják kitölteni, amely nemcsak az attrakciók meglátogatásában merül ki, hanem egyéb kapcsolódó programokon való részvételt is magában foglal. A szabadidő tartalmas eltöltésének érdekében ezért a különböző kínálati elemeket (az attrakciókat, a vendéglátók és a szállásadók szolgáltatásait, valamint egyéb turisztikai szolgáltatásokat) komplex programcsomagokba kell foglalni.

A programcsomagok azon túlmenően, hogy a térségbe látogatók számára biztosítják a szabadidő tartalmas és változatos eltöltésének feltételeit, kiváló lehetőséget teremtenek arra,

hogy a kistérség turisztikai kínálata sikeresen integrálódjon tágabb térségének turisztikai kínálatába.

A tevékenység mindezek alapján a turisztikai kínálat versenyképességének javítását és a szomszédos térségek turisztikai kínálatához történő kapcsolódás elősegítését célozza komplex programcsomagok kialakításának ösztönzésén keresztül.

Fejlesztési javaslatok

A rekreációs zóna célcsoportjai tehát: a helyi lakosság, a budapesti kirándulók és a magterületre érkező üzleti turisták.

Mindezek alapján a rekreációs területen elsősorban támogatandók a wellness, egészség, szabadidős- és sportturizmus fajtái: termálturizmus, sport – lovaglás, golf, tenisz, túrázás, kerékpározás, terepfutás stb. – bor-, gasztro- és kulturális turizmus, összekapcsolva a Zsámbéki-medence kistérségen túli területeivel és településeivel.

A turisztikai attrakciók a turisztikai kínálat versenyképességének meghatározó fontosságú tényezői, mivel a turisták adott desztinációt elsősorban annak turisztikai attrakciói miatt keresik fel.

A térség természeti adottságaiból adódóan lehetőséget jelent természetvédelmi tematikus utak kiépítése abban az esetben, ha a védett értékek egy-egy hosszabb-rövidebb útvonalra felfűzhetők. A védett és védendő természeti értékek tanösvényeken történő bemutatása az egyik leghatékonyabb módja nem csak a turisztikai kínálat növelésének, hanem magának a védelemnek is. Ez annál is inkább fontos, mert a Budai Tájvédelmi Körzet kiemelt vonzerőt jelent a természetjárók számára.

A zöldterületek védelme, a zöldfelület fejlesztés az aktív turizmus lehetőségeinek fejlesztését is jelenti, egyben a helyi lakosság rekreációs lehetőségeit is jelentősen bővíti. A kistérség központjában Budaörsön egyebek mellett, a Hosszúréti-patak völgyének közelében és a Törökugratóhoz kapcsolódóan aktuálisak az ilyen jellegű fejlesztése. Az utóbbi esetben extrém sportolási lehetőséggel is kiegészülve komplex projektet alkot a fejlesztés.

Budakeszi területéhez kapcsolódóan a **Dendrológiai Társaság Arborétum** létrehozását tervezi (a meglévő arborétumhoz kapcsolódóan) kivételes fenyőállománnyal. Ez a Pilisi Parkerdő területén található tarvágásos terület nem kapcsolódik a Vadasparkhoz (nem Budakeszi terület!!) mégis lehetséges látogatói körét és működtetőjét (Pilisi Parkerdő) tekintve egységet alkot. Fejlesztést követően komoly vonzerőt jelenthet a térség lakói és az ide látogatók számára.

A Budaörsi kistérség települései gazdagok országos és helyi védettségű építészeti értékekben. A helyi védettség alatt álló épületek többnyire a településeken koncentráltan, azok régi (történelmi) központjában helyezkednek el. Budaörs esetében koncentrációjuk (a Templom tér környéki épületegyüttes, illetve a Kőhegy oldalában a prэшáz és pincesor) érdekessé teszi azokat arra, hogy egységes épített környezeti elemként kezeljék őket, és

azok megújuljanak. További hasonló értéket jelentenek Páty és Budajenő pincesorai, Budakeszi természeti adottságai stb. is. Ezen épített környezetet érintő fejlesztések (város- illetve településközpont rehabilitáció) alapvetően települési érdekeket szolgálnak, ugyanakkor bizonyos aspektusban kistérségi vonatkozásuk is van. Ez a térségi turisztikai vonzerők gyarapítását szolgálja, amennyiben ezen gazdasági ágban attrakcióként szerelhetők. Egyéb turisztikai attrakciókkal kombinálva a turizmus egyik meghatározó vonzerejévé válhatnak a kistérségben.

Hasonló fejlesztések a kistérség többi településén is napirenden vannak és amennyiben végrehajtásuk idegenforgalmi vonzerőfejlesztésnek számít a kistérségi program keretében támogatandók.

A kistérség hasznosítatlan, jelentős értéket képviselő műemlék jellegű épületeinek – mint például a Biatorbágyon található Szily-Fáy-kastélynak – hasznosítása magas színvonalú szolgáltatásokat nyújtó, kisebb konferenciák, vállalati tréningek lebonyolítására is alkalmas szálláshelyek kialakításával javasolt, és mint ilyen, az üzleti turizmus fejlesztési vonalába kapcsolódik. 2008. februárjában pályázatot írtak ki a kastély hasznosítására.

A tevékenység tematikus utak (művészeti, történelmi, gasztronómiai utak), kerékpáros túrák, lovas túrák, gyalogtúrák, bortúrák, stb. kialakítására, családi, vállalati és egyéb csoportos programok, programcsomagok összeállítására tesz javaslatot a kistérség határain átnyúló turisztikai programokat is beleértve. A tematikus programcsomagoknak elsősorban a kerékpáros turizmus, a lovas turizmus, a borturizmus, illetve a kulturális- és örökségturizmus köré kell szerveződniük, mivel elsősorban ezek a turisztikai ágazatok rendelkeznek térségi szintű potenciállal. A programcsomagoknak az alábbi attrakciókat javasolt felfűzniük:

Kiemelt fontosságú az egy-két napos, hétvégi programok kínálatának bővítése a fővárosi igényeknek megfelelően. A színvonalas attrakciók szűkössége folytán több napos programok kialakítására csak a kistérség határain túli programelemek integrálásával nyílik lehetőség. A kistérség határain átnyúló turisztikai programcsomagok kialakítása megkívánja, hogy megtörténjen a kapcsolatfelvétel a szomszédos térségek turizmusfejlesztésben érdekelt szereplőivel, s hogy a kapcsolatfelvétel után folyamatos és eredményes együttműködés valósuljon meg, különös tekintettel a Zsámbéki-medence Idegenforgalmi Egyesületre, amely az elmúlt években színvonalas programkínálatot alakított ki a Zsámbéki-medencében és térségében, Biatorbágy, Herceghalom és Pusztazámor turisztikai kínálatára is kiterjedően.

A tematikus útvonalak megtervezésébe és kialakításába szükséges bevonni a szakmai szervezeteket és a megvalósításban érdekelt civil szervezeteket is, míg a magánszféra szolgáltatásait is magában foglaló komplex programcsomagok kialakítása utazásszervező, illetve programszervező vállalkozások közreműködésével történhet.

Programcsomagok kialakítására egy-egy település által kínált látnivalók fejlesztését követően, települési szinten is alkalom nyílik. Ilyen lehetőséget kínál Budaörsön – a beépített programelemek számától függően – az egy illetve fél-napos időtöltést kínáló sétaút. Ez a komplex program a város – 3.1.3.1. Tevékenység alatt már feltüntetett – attrakciói közül fűz fel jó néhányat egy sétaútvonalra. A szakrális helyeket (belvárosi templom, Kőhegy – Kálvária) összekötő sétaút mentén a város számos védett építészeti értéke található, beleértve a prэшázak és picék sorát is, ami lehetőséget nyújt egy borkóstolással összekötött pincelátogatásokra is. A sétaútvonal gyalogtúrává bővíthető a Budai Tájvédelmi Körzet felé, illetve egy abban tett túra utolsó, pihenő szakasza lehet.

A tematikus utak csoportjába tartozhat a kistérségi ásatások és lelőhelyek felfedezése. Elemei elsősorban Budaörshöz (a Vicus Teuto Római villa-alap, a régészeti bemutatóhely, Csíki Pihenőpark (Árpád-kori romokkal)) köthetők.

A Telkiben tervezett mega-sportlétesítmény olyan sport-infrastrukturális lehetőségeket kínál a település lakosságán túl a térségben élők számára is, amit a térség a tulajdonos és működtető MLSz-szel együttműködésben kistérségi ifjúsági rendezvények lebonyolításra is használhat. Fontos, hogy megfelelő előkészítés után a térségben kivételes adottságot jelentő infrastruktúra a térség fiatalságának sportéletét, rekreációs és programigényét is kielégítse egy-egy évenként megrendezett program ill. programsorozat keretében, illetve területi szintű versenyek lebonyolításának is otthont adjon.

Turisztikai vonzerők összefoglaló táblázatát lásd a Melléklet 1.-ben

A finanszírozás lehetséges forrásai

Projektelképzelések, projektek

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Térségi	Dél-Buda környéki borút kialakítása	Kistérségi Társulás	kistérség	30 millió Ft	2008-2010
	A létrehozás alatt álló telki-i sportcentrumban kistérségi szintű ifjúsági sportversenyek szervezése	PPP Telki önkormányzata Kistérség és a tulajdonos MLSZ	kistérség		
	Csatlakozás a Zöldút-programhoz – turisztikai kerékpárút, tanösvény kialakítása	Budakeszi	kistérség		
Budaörs és annak vonzáskörzete	Régészeti feltáró tematikus körút Budaörs ásatásait magában foglalva	Budaörs	kistérség		

Budakeszi és annak vonzás-körzete					
	Csatlakozás a Buda-vidéki Borút programjához	Budakeszi	kistérség		
Települési szint	Budaörsi termálfürdő megépítése	Budaörs város önkormányzata	települési	2,5 milliárd Ft	2008-2009
	A történelmi városmag védett épületeinek rehabilitációja Budaörsön	Budaörs város önkormányzata	települési	Nem becsülhető	2010-2013
	Szakraális pontok és építészeti értékek felfűzése egy sétaútvonalra Budaörsön: (A belvárosi templom és a Kőhegy összekötése a sétaút menti présházak, borozók megtekintése, hagyományőrző népi (kézműves) termékek kirakodó vására	Budaörs város önkormányzata	települési		
	A Kőhegyen található pincesor megújítása, vendéglátó és turisztikai attrakciótá történő fejlesztése	Budaörs város önkormányzata	települési	Nem becsülhető	2010-2013
	Budaörsön a Törökugratón 10ha erdő, a felhagyott bánya és a hozzájuk tartató kisebb területek rehabilitációja: cca. 20ha összefüggő zöldfelületi rendszer kialakítása (belterület!): extrém sportpálya kialakításának lehetősége adott	Budaörs város önkormányzata	települési		
	Budaörsön egyéb belterületi erdők (Naphegy, Tűzkőhegy) zöldterületi rehabilitációja	Budaörs város önkormányzata	települési		
	Budaörsön a Római-kori ásatás (villa alap- Vicus Teuto) bemutató területté történő alakítása a Hosszúrégi patak völgyétől északra.	Budaörs város önkormányzata	települési		
	A Hosszúrégi patak menti 10ha-nyi terület rekreációs vonatkozású hasznosítása, vonzerő fejlesztése: Jégcsarnok és Közpark kialakítása	Budaörs város önkormányzata	települési		
	Budaörsön a Szilvás elnevezésű 40 ha-nyi terület egy részének rekreációs célú hasznosítása.	Budaörs város önkormányzata	települési		

Budaörsön a Hídépítő terület melletti 7ha-s terület tulajdonszerzése után annak egy részén rekreációs terület fejlesztése.	Budaörs város önkormányzata	települési		
Zöldfelületi fejlesztés az M1-M7 bevezető szakaszától északra: sport és rekreációs terület, csónakázó-tó kialakítása	Budaörs város önkormányzata	települési		
Aquapark létrehozása Budakeszi határában	magánberuházás	magánberuházás		
Bia és Torbágy hely védelem alá vett egykori településmagjainak megőrzése	Biatorbágy Önkormányzata	települési		
Helyi védelem alá vett természeti értékek megőrzése	Biatorbágy önkormányzata	települési		
Tanösvény létesítése a Madárszirt-Nyakaskő Bolhahegy alatti területen, valamint az Iharosban	Biatorbágy önkormányzata	település		
Törökbálint településközpontjának revitalizációja	Törökbálint önkormányzata	települési		
Törökbálinton Dulácska horgásztó létesítése	Törökbálint	települési		
Kerekdomb Árpád emlékhely fejlesztés	Törökbálint	települési		
Anna-hegy parkerdő és kilátó környékének turisztikai fejlesztése	Törökbálint	települési		
Égett-völgyi régészeti lelőhely bemutatása	Törökbálint	települési		
Törökbálinti Ófalu rehabilitációja	Törökbálint	települési		
Budajenő településközpontjának revitalizációja	Budajenő önkormányzata	települési		
A Magtár közösségi és/vagy turisztikai hasznosítása	Budajenő önkormányzata			
Budakeszi rekreációs és turisztikai szolgáltató zóna létrehozása és fejlesztése	Budakeszi önkormányzata	települési		
Templom környékén – régészeti lelőhely turisztikai hasznosítása és a Szőlőskert régészeti leleteinek bemutatása	Budakeszi önkormányzata	települési		
Vadspark fejlesztése – erdei iskola	Budakeszi önkormányzata	települési		

	Telki sport- és konferenciaközpont, 4 csillagos hotel létrehozása, Telki	MLSZ	vállalkozói		
--	--	------	-------------	--	--

3.1.3.3. *Tevékenység: A turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek és a turisztikai marketing fejlesztése*

A tevékenység célja és indoklása

A Budaörsi kistérségben a turizmusfejlesztési tevékenység hatékonyságának növelését gátolja, hogy a térségi szintű turizmusfejlesztésnek nincsenek meg a szervezeti keretei, és ezáltal a turizmusfejlesztési tevékenység nincs kistérségi szinten összefogva, holott a turizmus jelentős mértékben térségi szinten szerveződő ágazat és fejlesztése térségi szemléletet, térségi koordinációt igényel.

A nem megfelelő térségi szintű turizmusfejlesztési tevékenységgel összefüggő probléma a közösségi marketingtevékenység elégtelensége, melyben szintén megmutatkozik a kistérségi koordináció hiánya. A kistérségnek nincs kialakult egységes arculata, amely megkülönböztetné más térségektől és megkönnyítené komplex termékként történő kijánlását, valamint az alkalmazott marketingeszközök köre és minősége sem szolgálja megfelelően a turisztikai kínálat népszerűsítését. Ebből adódóan a kistérség jelentős hátrányban van más térségekkel szemben, hiszen a sikeres marketingtevékenység a turistákért és a befektetőkért folyó versengés kulcsfontosságú eszköze.

A tevékenység a turizmusfejlesztés és a marketingtevékenység hatékonyságának javítását tűzi ki célként, melyet a turizmusfejlesztés szervezeti kereteinek megteremtésén, a turizmusfejlesztésben érdekelt szervezetek megfelelő személyi és tárgyi feltételeinek biztosításán, az együttműködések ösztönzésén, illetve a marketingeszközök szélesebb körű használatán keresztül kíván elérni. Mindezek mellett a tevékenység kiemelt célja, hogy a turizmusfejlesztésben résztvevő szervezetek minél széleskörűbb és minél szorosabb együttműködést valósítsanak meg egymás között, különös tekintettel a fejlesztési források megszerzésére.

Fejlesztési javaslatok

A turizmusfejlesztés szervezeti kereteinek megteremtése több alternatívát is kínál. A turizmusfejlesztési koordinációs feladatok ellátása megoldható egyrészt a Kistérségi Irodán belül egy menedzsmentszervezet létrehozásával, vagy az ellátandó feladatokkal egy, a Kistérségi Iroda alkalmazásában álló, megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkező szakember bízható meg – ennek feladata elsősorban az üzleti turisztikai célú kistérségi területek menedzselése. Arekreációs hasznosítású települések és területek tekintetében lehetséges megoldás lehet egy kistérségi Tourinform iroda létrehozása, vagy a feladatoknak a Zsámbéki-medence Idegenforgalmi Egyesülethez történő delegálása, amely a Zsámbéki-medence, illetve az egyesülethez csatlakozott szomszédos települések által alkotott térség turizmusfejlesztési koordinációs feladatait látja el eredményesen. Az egyesületnek a

Budaörsi kistérség településeivel való kibővülése a kistérségnek és az egyesület tagjainak egyaránt érdekében áll: az egyesülethez való csatlakozással a Budaörsi kistérség számára megoldottá válik a turizmus menedzsmentfeladatainak ellátása, míg a térség egésze profitál abból, ha a Budaörsi kistérség és a Zsámbéki-medence térségének turisztikai kínálata együttesen kerül kiejánlásra. Mindhárom esetben elsődleges fontosságú, hogy biztosítva legyenek a feladatok ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételek.

A turizmusfejlesztés kapcsán felmerülő menedzsmentfeladatokat ellátó szervezetnek a kistérségi turizmus tervezésének és fejlesztésének koordinációja mellett a forrásszerzés és a marketingtevékenység is feladatai közé tartozik. Amennyiben a koordinációs feladatok a Zsámbéki-medence Idegenforgalmi Egyesülethez, vagy a későbbiek során a Tourinform irodához kerülnek, mindkettjüknek szoros együttműködést megvalósítaniuk a kistérségi irodával, különösen a forrásszerzés tekintetében.

A közösségi marketingre kulcsfontosságú feladat hárul a kistérség turisztikai termékeinek a megfelelő célcsoportokhoz történő eljuttatásában. A közösségi turizmus-marketing menedzselése, illetve a kommunikációs és PR tevékenység tervezése során figyelembe kell venni, hogy a rekreációs turisztikai termékeket egyrészt a főváros lakosságának, illetve a térség vállalkozásai körében, másrészt a MICE-turizmus célterületein, azaz a Budaörsi kistérség belső zónájában szükséges népszerűsíteni – azaz területileg kistérségi-agglomerációs-Budapest léptékben.

A MICE-turizmus tekintetében ugyanakkor nemzetközi szintű marketingtevékenység felépítése szükséges. Meg kell találni a beutazó célcsoportokhoz vezető marketingcsatornákat, hogy ezt a magas fizetőképességű réteget sikerüljön „megállítani” Budapest nyugati „kapujában”.

Turisztikai termékektől és célcsoportoktól függetlenül fontos, hogy kialakításra kerüljön egy egységes turisztikai arculat, s hogy a promóciós anyagok ezen egységes arculat szerint készüljenek.

A finanszírozás lehetőségei

Projektelképzelések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Budapest nyugati kapu marketingkampány felépítése és menedzselése	Kistérségi Társulás	kistérség	20 millió Ft	2008-2010

	Rekreációs területek marketingtevékenységének fejlesztése	Kistérségi Társulás – Zsámbéki-medence Idegenforgalmi Egyesület	kistérség	10 millió Ft	2008-2010
--	---	---	-----------	--------------	-----------

3.1.4. Intézkedés: A humánerőforrás kereslet és kínálati oldalának magasabb szintű összehangolása

Az intézkedés két olyan tevékenységet tartalmaz, amelyek potenciális és javasolt fejlesztési irányként értelmezhetők és egyelőre konkrét projektjavaslat nem kapcsolható hozzájuk – emiatt tárgyalási struktúrája eltér a többi beavatkozási területétől –, ugyanakkor a kistérség jövőképeinek és céljainak megvalósulásához hosszú távon hatékonyan hozzájárulnak.

3.1.4.1. Tevékenység: Munkaerőpiac strukturális egyensúlyának megteremtése a térség gazdasági és érdekvédelmi szereplőinek együttműködésével

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja, hogy a kistérségben tapasztalható strukturális jellegű munkaerő-gazdálkodási probléma enyhüljön. A kistérségben nem a magas munkanélküliségi ráta indokolja a munkaerő-piac szereplői tevékenységének összehangolását, hanem az a tény, hogy a munkaerő-képzettségéből adódó kínálati oldal szerkezete gyakorta nem egyezik a keresleti oldal igényeivel. További probléma, hogy a Pest Megyei Munkaügyi Központ Kirendeltségei nem rendelkeznek teljes körű adatbázissal a térség vállalkozásával és azok munkaerőigényeivel kapcsolatban. A munkaerőigények ismerete nélkül a megyei szinten szervezett átképzési, felnőttképzési programok nem fedik le a valós piaci igényeket. Ezért annak ellenére, hogy az egyeztetések folyamatosak a szereplők között és azok a lehető legszélesebb eszköztárat alkalmazzák az egyensúly megteremtéséhez a keresleti és kínálati piac egyensúlyának megteremtéséhez az alkalmazók, munkavállalók, Megyei Munkaügyi Központ és annak kirendeltségei az érdekvédelmi szervezetek és az önkormányzatok nagyobb fokú együttműködésére van szükség.

Az Illyés Gyula Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola (Budaörs) szakmai, humán erőforrásbeli és infrastrukturális lehetőségei jelenleg is adottak az intézménynél és a szakképzési kínálat kiterjesztését teszik lehetővé. Mindezzel az új szakmák elsajátítását lehetővé tevő képzések válhatnak elérhetővé Budaörsön és így a kistérségben. Ugyanakkor belátható, hogy Budapest közelségében – az ott található képzőhelyek széles kínálata miatt – nem várható jelentős szakképzési kapacitás kiépülése a kistérségben.

A szakképzés-fejlesztési források elérése TISZK-ek alapításához kötődik, aminek a Budaörsi kistérségben, a jelen helyzetnek megfelelően nincs realitása (1500 fő tanulóra vonatkozó kritérium nem teljesül).

A munkaerő-piaci egyensúly keresleti és kínálati feszültsége térben is megjelenik, a nagymérvű ingázásban fejeződik ki. Budapest közelségében ez a folyamat teljesen természetes, ugyanakkor a kistérség települési közötti, kistérségre jellemző nagyságrendű munkaerőcsere nem indokolt és komoly strukturális feszültségeket takar.

Egyebek mellett probléma, hogy a keresleti és kínálati oldal elvi találkozásakor, a kétkezi munka háttérbe szorulása állandó hiányt generál számos szakmát illetően.

Emiatt fontos az oktatás alacsonyabb szintjén (általános iskolák felső tagozata) elindítani a képzési irányokkal kapcsolatos tudatformálást, amiben a Munkaügyi Központ kirendeltségei komoly szerepet játszanak és játszhatnak.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt tehát a munkaerőpiac szereplőinek szorosabb kapcsolattartása, amelynek koordinátora lehetnek a Munkaügyi Központ kirendeltségei, illetve az érdekvédelmi szervezetek.

A kölcsönös információcserében akkor válnak a szereplők igazán érdekelté, ha munkájukat ezzel megkönnyítik. A vállalkozások könnyebben jutnak képzett munkaerőhöz és épülnek be egyes beszállítói rendszerekbe; ha képes(ek) hatékony igényfelmérésre a szakmai képzéssel foglalkozó középiskola(ák) beindított szakirányaira megfelelő számban jelentkeznek.

A munkaerő-piaci információk csak a vállalkozások egy részről áll rendelkezésre jelenleg és negyedévente frissítésre kerül a munkaügyi kirendeltségek adatgyűjtése eredményeként. Fontos, hogy ebbe az adatgyűjtési körbe a munkaadók minél szélesebb – lehetőleg teljes köre – bekapcsolódjon. A rugalmas képzési átképzési struktúrák kiépítéséhez fontos, hogy a térség gazdasági szolgáltatást végző szereplői (kamarák, ipartestületek, könyvelő cégek stb.), illetve a helyi iparüzési adók kapcsán információval rendelkező önkormányzatok – a munkaügyi központ kirendeltségének koordinálásával – együttesen működtessenek egy igényekre vonatkozó adatbázist. Lényeges, hogy minden szereplő felismerje az együttműködés előnyeit és ennek megfelelően alakítson ki partnerkapcsolatokat az adatgyűjtés, továbbítás (átadás) és rendszerezés terén.

A megyei szinten túl térségi szinten is javasolt a *munkaügy egyeztetések folytatása*. Az egyeztetések résztvevői a foglalkoztatásban érintett intézmények, gazdasági szervezetek – Pest Megyei Munkaügyi Központ Budaörsi és Érdi Kirendeltsége, szakképzésben érintett iskolák, munkaadók, kamarák – akik évente legalább két – a kistérség által kezdeményezett – alkalommal tanácskoznak az aktuális munkanélküliségi helyzetről, a vállalkozások oldalán jelentkező munkaerőigények jellegéről és annak lehetőségeiről, hogy az iskolarendszeren belüli és kívüli képzés ezekre az adottságokra hogyan képes reagálni új képzési ajánlataival. Javasolt legalább egy ülést az aktuálisan következő iskolai év szervezési, előkészítő időszakában megtartani, hogy a javaslatok beépülhessenek a képzési intézmény következő évi „kínálatába”.

Projektelképzelések, projektek

Az intézkedés-tevékenység kapcsán konkrét projekt csak bizonyos igények kapcsán formálódik, ezért a program többi részével ellentétben a projektszint nem értelmezhető közép, illetve hosszabb távon.

3.1.4.2. Tevékenység: Az innovációs tevékenységek felsőfokú képzettséget igénylő humán erőforrás igényének kielégítése

A tevékenység célja és indoklása

A 3.1.2 intézkedés tartalma szerint a Budaörsi kistérség további gazdasági növekedésének egyik kulcseleme az innovatív tevékenységek súlyának növelése. Ennek a jelentős tőkebefektetések mellett feltétele a magasan képzett humán erőforrás jelenléte. A kistérségben jelenleg nincs felsőfokú képzési intézmény és egy önálló létesítmény létrehozása Budapest ilyen fokú közelségében irreális volna, ugyanakkor kihelyezett képzések megvalósítása – a Talentis Program tartalmához kapcsolódóan – közép távon reálisak. Az innovatív tevékenységek térségi és térséghez igen közeli megjelenése (Talentis Program) már jelenleg is előre vetíti a térség egyes településein ezen fejlesztési irányokat. Az előzetes tárgyalásokra alapozott fejlesztési tervek hosszú távon biztosítják a programban kijelölt növekedési irányt, pl. Herceghalom esetében.

Fejlesztési javaslatok

A helyzetértékelő munkarészben (első kötet) részletesen leírt Talentis Program három pillére: Campus, egyetemi és továbbképző központ, Innovációs központ, Technológiai Park – kis- és középvállalkozások részére. A program a Budaörsi kistérség települései közül közvetlenül egyedül Herceghalmot érinti Herceghalmon a Campushoz kapcsolódóan egy oktatási és konferenciaközpont megvalósítását tervezik, ahol a munkaügyi kirendeltségekkel, térségi munkáltatókkal együttműködve lehetőség nyílik szakképzési, felnőttképzési és átképzési programok megvalósítására, valamint üzleti alapú képzések lebonyolítására. Az elmúlt időszakban a Talentis Programiroda számos oktatási, felsőoktatási intézménnyel alakított ki partneri kapcsolatot, melyek nyári egyetemeiket, master, vagy posztgraduális képzéseiket az intézményben kívánják megvalósítani.

A képzések elindítása az egyén erre épülő innovatív tevékenységekkel együtt nyer létjogosultságot. A program kibontása akár több évet (évtizedet) is igénybe vehet, de kiterjedésével a kistérség több, a Zsámbéki medencéhez közel eső települése is bekapcsolódhat tevékenységébe, szolgáltatásait pedig természetesen a térség lakói igénybe vehetik, ezáltal is növelve versenyképességüket a várhatóan alapjaiban átalakuló gazdasági környezetben.

A tárgyalt tevékenységhez ezen program nem kapcsol projekteket, de mindenképpen a humán erőforrás és helyi gazdaság összehangolásának hosszú távon elengedhetetlen elemének tartja!

3.2. II. PRIORITÁS: A KÖZLEKEDÉSI HÁLÓZATOK FEJLESZTÉSE, A SZOLGÁLTATÁSOK SZÍNVONALÁNAK EMELÉSE⁷

3.2.1 Intézkedés: A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek javítása

Az intézkedés célja

- A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek, kapcsolatrendszerének javítása
- A településközi együttműködési csatornák úthálózat általi magasabb színvonalú támogatása, kiszolgálása
- A kistérség természeti-környezeti állapotának megőrzése, javítása
- A települések tehermentesítése a tranzitforgalomtól
- A települések közlekedésbiztonságának növelése
- A belterületi utak fejlesztése
- A közösségi buszközlekedés viszonylatszervezésének úthálózat általi támogatása, kiszolgálása
- Az elővárosi vasútközlekedés igénybevételének elősegítése
- A közösségi közlekedés integrációjának közúthálózati támogatása

Az intézkedés indokoltsága

A Budaörsi kistérség kiemelkedően kedvező közlekedésföldrajzi helyzete ellenére a Budapest központú, sugaras rendszerű közúthálózati struktúra minden hátrányát elszenvedi. A kistérség sajátos „tölcser szerepénél” fogva gyakorlatilag a Dunántúl főváros irányú közlekedésének délnyugati forgalomgyűjtő területe. A hatalmas forgalmi terhelést a kapacitáshatárukot elért gyorsforgalmi utak nem képesek levezetni, a kistérség mellékúthálózata pedig alkalmatlan gyorsforgalmi utak tehermentesítésére.

A települések belterületi útszakaszai (néhány kivételtől eltekintve), illetve az alsóbbrendű utak rossz minőségűek (földutak, a meglévő szilárd burkolatú utak állapota).

Az intézkedés révén választ kell adni a szuburbanizációs folyamat által gerjesztett közlekedési kihívásokra, illetve a kistérség belső kapcsolatrendszerének hiányosságaira.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedésen belüli tevékenységek keretében számos közútfejlesztési javaslat kerül megfogalmazásra, melyek illeszkednek a kitűzött célokhoz és elősegítik azok elérését. Így hangsúlyosan foglalkozik a csomóponti és egyéb közúthoz köthető fejlesztésekkel, melyek egyrészt közlekedésbiztonsági, másrészt a hálózat kapcsolatrendszerének, a hálózatoság kiterjedését erősítő szempontok alapján jutnak kiemelt szerephez. Emellett – bár nem

⁷ A fejlesztési javaslatokat tartalmazó térkép a fejezet végén található.

kistérségi kompetenciaszint – áttekinti a gyorsforgalmi utakkal kapcsolatos fejlesztési elképzeléseket, javaslatot tesz a matricarendszer átdolgozására, már csak a szükséges közúti kapcsolódási lehetőség feltárása okán is. Összefüggéseiben próbál választ adni az egyéni és közösségi közlekedés viszonyrendszerében feltárt hiányosságokra, valamint javaslataival illeszkedik az elővárosi vasúti és autóbusz szolgáltatás, valamint a kapcsolódó fejlesztések integrációjához, miközben a környezeti szempontok érvényesítésére is törekszik.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés várható hatásaként kiszélesedik a kistérség települései közötti közúti kapcsolatrendszer, a hálózatoság erősödésével pedig jelentősen könnyebbé válik a települések elérhetősége, miközben lerövidülnek az utazási idők. A települések belterületi szakaszai mentesülnek az átmenő forgalom terhe alól, illetve a minőségi fejlesztések révén komfortosabb utazási feltételeket nyújt a közúthálózat. A kapcsolódó fejlesztések nyomán megnövekszik a közlekedés biztonsága mind a települések belterületén mind, pedig a különösen balesetveszélyes csomópontokban. A közúthálózat hatékonyan lesz képes kiszolgálni az integrált közösségi közlekedés által támasztott feltételeket, mely által is érvényesülni fog a fenntartható fejlődés elve.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése
- Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések

3.2.1.1 Tevékenység: Az alsóbbrendű közúthálózat bővítése, belterületi szakaszok tehermentesítését is szolgáló, hiányzó útkapcsolatok kiépítése

A tevékenység célja és indoklása

A kistérségen belüli közlekedési kapcsolatrendszer bővítése nemcsak a települések közötti társadalmi-gazdasági kohézió és együttműködés erősítése érdekében fontos, de a kistérség „tölcser-effektust” magán hordozó közúthálózatának haránt irányú elemekkel való oldását is eredményezi. A kistérség közúthálózatának Budaörs - Budakeszi által meghatározott forgalomáramlási súlypontjait új transzverzális irányú utak kiépítésével szükséges ellensúlyozni, minek következtében éppen ezen központi területek forgalma csökkenthető. Mivel a meglévő közúthálózat számos szakasza elérte kapacitáshatárát, ezért szükséges új utak kiépítésével, a meglévők korszerűsítésével a hálózatoságot javítani.

Fejlesztési javaslatok

Autópályák elérését javító csomóponti fejlesztések

- Az M7 autópálya tárnoki csomópontja jelenleg csak a Budapest felé, illetve onnan érkező forgalmat szolgálja ki, a balatoni irányt nem. Ezért javasolt a meglévő csomópont átépítése,

kibővítése annak érdekében, hogy a tárnoki csomópont teljes értékűvé váljon. A fejlesztés a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (NIF Zrt.) hatáskörébe tartozik, ezért a Budaörsi kistérség, illetve a területileg érintett település, Tárnok csupán a megvalósítás előkészítésében lehet együttműködő partner. A fejlesztés fontos a Budaörsi kistérségnek, hiszen az M7 és az M1 autópályák között - az M0 mellett - egy újabb észak-déli (haránt) irányú kapcsolat, átkötés létesülhet.

- Az M1 autópálya Páty közigazgatási területén lévő, Sasfészek pihenőhelynél – Mol benzinkútnál található csomópontja forgalomtechnikailag nem teljes értékű, mert Páty irányába, illetve felől nem biztosított a közvetlen autópályára történő le- és felhajtás. (Csak Biatorbágy belterületének érintésével lehet a 81106 j. útra rácsatlakozni!) A probléma megoldására átfogó hálózatfejlesztés szükséges a térségben, mely egyrészt magában foglalja a Sasfészek pihenőhely és a 81106 j. út közötti közvetlen kapcsolatot teremtő, mintegy 600 m hosszú út kiépítését, másrészt egy Pátyot délről elkerülő (1102 j. út részeként), illetve egy nyugatról elkerülő (81106 j. út részeként) út kiépítését. Harmadrészt az 1. sz. főút és a 81106 j. út közötti kapcsolat kiépítése, csomópontfejlesztés.

(Lásd térkép melléklet 4.1)

Gyorsforgalmi utakkal kapcsolatos megállapítások

- MO – Az autóút tervezett kapacitását messze meghaladó forgalmat szolgál ki, ezért a kistérséget érintő, M1-M7 közötti szakaszán is tervezett a 2x3 sávra történő bővítés. Mindezen túl a kistérség szempontjából sokkal fontosabb az M0 nyugati körgyűrű elemének mihamarabbi kiépítése, azaz a 10. sz. főút és az M1 autópálya között. Amíg az M0 nevezett hiányzó szakasza nem épül meg, addig továbbra is a 8102. j. (Budakeszi) út fogja kiszolgálni a fővárost nyugatról elkerülő, észak-déli irányú forgalmat, ami ezáltal jelentős mértékben terheli a Budakeszi belterületét. Sajnos e két, kistérséget érintő M0 fejlesztés csak a hosszú távú tervek (2015 után) között jelenik meg.

- M100 – Magyarország gyorsforgalmi úthálózatának nagytávú (2034-ig szóló) fejlesztési koncepciójának nem végleges fejlesztési javaslatai között megjelenik egy Százhalombatta/M6-M7-M1-M10/Esztergom(Szlovákia) nyomvonal, mely elsősorban Budapest nyugati elkerülését szolgálja, ugyanakkor fontos haránt irányú kapcsolatot jelöl ki, tehermentesítve a kistérségen áthaladó tranzitforgalomtól az M0-t és az alsóbbrendű utakat, belterületi szakaszokat. Az M100 gyorsforgalmi út bizonytalan sorsa, és ennél fogva előre nem kalkulálható idejű megvalósulása miatt egy másik nyomvonalon, településeket elkerülve, főútparaméterekkel kiépített kisebb léptékű útfejlesztéssel szükséges megoldani a haránt irányú kapcsolat kiépítését (l. a közúthálózati fejlesztéseknél). Természetesen az M0 nyugati szektorának kiépítése prioritást élvez a kistérségben az M100-hoz képest.

Ezen belül az M6 és M7 összekötéséért Sósút magasságában érdemes volna lobbizni az érintett településeknek. ***(Lásd térkép melléklet 4.1)***

Közúthálózati fejlesztések

- Budaörs: A település történelmi belvárosát kettévágó 1 sz. főút tehermentesítése az M7 autópálya város felőli nyomvonala mellett vezetett, a kereskedelmi-szolgáltató területek feltárását adó szervizút - az Egér úti felüljáró és a Budakeszi csomópont közötti - teljes kiépítésével. Az útfejlesztés nagyobb léptékű területrendezési beavatkozást igényel, de általa egy valóban kritikus forgalmi anomália szüntethető meg, teret engedve a belváros rehabilitációjának.
- Áttételesen csomóponti fejlesztésként, illetve elkerülő útként is értelmezhető Törökbálinton a 8102 j út (Diósd-i út) és 81101 j út (Raktárvárosi út) új nyomvonalon történő összekötése. Az összekötő út a volt iparvágány mellett, helyén valósul meg, kapcsolódva egy mobilszolgáltató általi ingatlanfejlesztéshez. Megvizsgálandó ezen út, Raktárvárosi úttól való, iparvágány melletti továbbvezetésével egy új haránt irányú kapcsolat kiépítésének a lehetősége. Ez a nyomvonal a DEPO-nál északra elágazva egyrészt kapcsolódhat Budaörsön az Ibolya utca meghosszabbításával tervezett új autópálya felüljáróhoz (ennek a felüljárónak az elképzelése még nincs szabályozási terv szinten jóváhagyva), illetve az ahhoz kapcsolódó feltáró úthoz, másrészt nyugati irányú nyomvonala által alkalmas Törökbálint teljes északi elkerülésére. Az út nyomvonala révén a kistérségben egy új belső, haránt irányú kapcsolat jön létre Diósd-Törökbálint-Budaörs között.
- Budakeszi elkerülő tehermentesítő út kiépítése. A várost hatalmas tranzit- és célforgalom terheli, ezért az M0 nyugati szektorának bizonytalan idejű megvalósításáig nem tartható fenn az áldatlan közlekedési állapot. Szükséges tehát egy Budakeszit nyugatról elkerülő, tehermentesítő út kiépítése, melynek lehetséges nyomvonalára vonatkozóan jelenleg készül egy közlekedésfejlesztési tanulmányterv a Főmterv Zrt. gondozásában.
- A Budaörsi kistérség haránt irányú közúthálózatának fejlesztési javaslatai:
 - A Sós-kút, Biatorbágy elkerülését is megoldó haránt irányú útvonalnak az M7 autópálya tárnoki csomópontjától északra eső szakasza kapcsán több változat is számításba jöhet. Ezen alternatívák vizsgálata és kistérségi elfogadottsága programozáson kívüli feladat. E helyt csupán javaslatokat, kapcsolati irányokat lehet megfogalmazni erre vonatkozóan (M6 összekötése).

1. A Zsámbéki-medencében tervezett egy településeket elkerülő új közút, mely a 10 sz. főúttól (Pilisjászfalu) a 1101 j. útig épül ki, tehermentesítve Tinnye, Perpál, Tök és Zsámbék települések belterületét. Az új közút, illetve az 1101 j. út az M1 herceghalmi csomópontjánál érkezik meg a Budaörsi kistérségbe. A javaslat szerint az új közút továbbépítése szükséges az 1 sz. főúttól, a 1101 j. és a 8101 j. utak átépített, körforgalmú csomópontjától, a tárnoki M7 csomópontig, illetve onnan Tárnok elkerülésével az M6 százhalombattai csomópontig. Természetesen az út racionális nyomvonalvezetése nem lehet tekintettel adminisztratív korlátokra (megye és régióhatár átlépésével a megvalósítás bonyolultabbá válik, hosszabb időt vehet

igénybe), ugyanakkor látni kell, hogy a fejlesztés által egyrészt Dávidmajor közúthálózati kapcsolatot kap, másrészt Etyek község északi, M1 autópálya felőli és déli M7 autópálya felőli elérhetősége nagymértékben javulni fog, miközben Pusztazámor és Sóskút is új kapcsolati irányt kap M1-M7 autópályák között. Az új közút általi területi érintettség okán a Közép-magyarországi és Közép-dunántúli Régió, illetve Pest és Fejér megye közös források kihelyezésével támogathatja a projekt mielőbb megvalósulását.

2. Az M7 tárnoki csomópont, 8104 j út közötti útszakasz átadásával egy másik haránt irányú kapcsolat is létjogosultságot nyer a kistérségben. Az új út nyomvonala: a 8104 j. utat (Sóskút) - Érd észak-nyugati városrész - Törökbálinti Cora bevásárlóközpont. A kb. 7 km hosszú út a 8104 j úttól meredeken kapaszkodik fel az érdi tetőre, egyes szakaszokon akár 8-10%-os emelkedővel, majd hasonló eséssel éri el a Hosszúréti-árkot.

- Pusztazámor település a regionális hulladéklerakó kiépülésig, illetve az ahhoz vezető autópálya-csomópont és kapcsolódó közút megvalósulásáig zsáktelepülés volt, csupán a 81107 j. úton volt elérhető Sóskút irányából. Ezt követően a település zsákjellege ugyan megszűnt, de mégis megmaradt egy - a lakosság által is értékelt, az átmenő forgalomtól megkímélt – nyugodt kisközségnek. A meglévő települési környezet olyan értéket képvisel, melyhez ragaszkodnak a helybeliek, és nem támogatják Pusztazámor közúthálózati kapcsolatainak bővítését. Pedig ilyen, térségi érdekeket is hordozó kapcsolatot jelentene a Pusztazámor-Gyúró-Vál összekötő út, mely egyben a Gyúró közigazgatási területén lévő, de Pusztazámorról könnyebben megközelíthető, magánvállalkozásban üzemeltetett sportrepülőtér elérését is biztosítja. Az összekötőút valódi térségi szerepe abban az esetben teljedne ki, ha a gyúrói repülőtér fejlesztése, illetve a tervezett M100 gyorsforgalmi út kiépítése megvalósul.
- Herceghalomnál az Agrogate magánlogisztikai központ fejlesztésével kiépült az M1 autópálya csomópontjához való út, ami kapcsolódik egy szilárd burkolatú, 4 m széles magánúthoz. Ez az út a 1102 j. úttal teremt kapcsolatot, s teszi elérhetővé a mezőgazdasági üzemet. Ezen út Telki, Budajenő irányába történő továbbvezetésére az érintett települések tanulmánytervet készítését rendelték meg. A tanulmányterv lehetséges alternatívaként megvizsgálja Telki-Páty közigazgatási határán húzódó út továbbfejlesztését és bekötését a zsámbéki útba. Szintén erről a feltáró útról lehetne megközelíteni Budajenőt a meglévő Jenei dűlőút fejlesztésével.

A kistérség valamennyi településén vannak olyan közlekedésfejlesztési igények (területfeltáró, gyűjtő-elosztó, összekötő utak kiépítése, járdaprogram, útrekonstrukció, szilárd burkolatú utak kiépítése), melyek fontos, jellemzően helyi, települési szándékokat testesítenek meg, miközben térségi kapcsolatrendszerben való szerepük kevésbé markáns. Ezek megvalósítása természetesen támogatandó, ugyanakkor a kistérségi program esetükben - a megvalósítás területi egyensúlyát hangsúlyozva – csupán fejlesztési ajánlással élhet, néhány kivételtől eltekintve, nem nevesítve az igényeket konkrétan.

- Biatorbágy belterületét 81106 j. út révén jelentős tranzitforgalom terheli. A Páty irányából érkezők elkerülő újaként szükséges kiépíteni a vasút melletti szakaszt, hogy azzal a vasútállomás előtt a 1 sz. főútra rá lehessen csatlakozni.
 - Budaörsön új autópálya felüljáró az Ibolya utca meghosszabbításában, melyhez egyrészt csatlakozik a tervezett intermodális közlekedési csomópont feltáró útja (Méhecske u.), 8105 j úti végponttal, a Sport utcai felüljáró és csomópont fejlesztéséhez, másrészt az iparvágány mellett vezetett törökbálinti elkerülő út is csatlakozási pontját adhatja. **(A fenti fejlesztési javaslatok követhetők a mellékelt térképen)**
 - Törökbálinti elkerülő utak fejlesztése keretében Törökbálint CORA –Érd – Iparos út Sós-kúti út felé, valamint a törökbálinti átmenő utak rekonstrukciója (8103, 8102, 81101 jelű utak), körforgalmak kialakítása
- A kistérségi állami kezelési közutak jelentős hosszban a „nem megfelelő” és „rossz” minősítésű kategóriába tartozik, ezért kiemelt feladatot jelent a meglévő hálózat folyamatos rekonstrukciója. Ilyen kiemelten korszerűsítendő utak a 81107 j. Pusztazámor-Sós-kút között és a 81106 j. Biatorbágy-Páty között.
 - Egyes települések belterületi, nem közművesített, illetve üdülőövezeti részein magas a földutak aránya. Ezek szilárd burkolattal való ellátása egyrészt a közművesítési feladatok lezárultával, másrészt a településfejlesztési koncepciók szuburbanizációs folyamatra vonatkozó irányelveinek figyelembevételével történhet meg. Fontos, hogy a kistérség kis településein (pl. Budajenő) a belterületi földutak fejlesztése (szilárd burkolatú kiépítése vagy útstabilizációs technológiai alkalmazása) - a helyi szintű problémakezelésen túl - kiemelt kistérségi feladat is legyen, mivel az ilyen fejlesztésre fordítható támogatási források szűkösek, az azokhoz való hozzáférési lehetőség esetleges.

Egyéb javaslatok

- Az M1 és M7 autópályák fizetősek, kivéve a Budapestre bevezető díjmentes szakaszokat. Az M1 autópályán az M0 csomóponttól, az M7 autópályán pedig az érdi lehajtótól kell az autópálya használatáért fizetni. Mindenesetre a kistérségi lakosok számára nem azonosak a feltételek az autópályák használata tekintetében, ezért javasolt vagy az ún. agglomerációs matricarendszer bevezetése, vagy előbbinél kedvezőbb megoldásként a két jelzett csomópontig kitolni a díjmentesség határát. Nyilvánvaló, hogy mindkét változat túlmutat a kistérségi szereplők mozgásterén, de közös fellépéssel szükséges előmozdítani a javaslat köztudatba való bekerülését. Az agglomerációs matrica előnye, hogy mivel Budapest körül viszonylag nagy területegységet ölel fel, erős lobbyérdekeket tud maga mögé állítani, miközben a területfejlesztés intézményrendszere is érdemben képes támogatni az agglomerációs térséget. Az agglomerációs matrica – területi kötöttségű jellegéből eredően - jól kalkulálható és ellenőrizhető bevételt képes biztosítani az üzemeltetőnek. Nem elhanyagolható kérdés azonban, hogy az agglomerációs matrica esetében a meglévő díjmentes szakaszok kezelése miként változik meg, megszűnnek-e és beolvadnak-e az

agglomerációs matricarendszerbe ezen szakaszok, avagy – kevésbé hihető kompromisszumként – kiegészítik-e a meglévő rendszert. A matricarendszer ilyen értelmű át- és kidolgozása komplex tervezési feladatot jelent, így nem lehet része jelen munkának.

- A fenti gondolathoz kötődően koncepcionális kérdés az is, hogy akkor, amikor általános cél a főváros irányú ingázó forgalom csökkentése, az elővárosi vasút fejlesztésével a közutak tehermentesítése, vajon hogyan illeszkedhet a közlekedésfejlesztési javaslatokba egy olyan szándék (agglomerációs matrica, díjmenetesség határának kitolása), mely egyértelműen a gépjármű-forgalom további növekedését generálja. Nyilvánvaló cél, hogy az egyéni közlekedésről mind nagyobb számban térjenek át a magas színvonalú közösségi közlekedésre a kistérségi lakosok, ezért mindenképp az elővárosi vasút és a kapcsolódó infrastrukturális feltételek fejlesztése támogatandó, s csak azt követően lehet érdemben az autópálya-használat kérdéskörét felvetni.

A finanszírozás lehetséges forrásai

Az országos és regionális jelentőségű projektek esetében - az elhatárolási szabály figyelembevételével - a KÖZOP forrásai vehetők számításba.

A kisebb léptékű regionális és kistérségi projekteknel pedig:

KMOP - 2.1.1. Közúti elérhetőség javítása

A) komponens: A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztésének kiemelt projektjei

B) komponens: Belterületi utak fejlesztése

C) komponens: Kiemelt projektek előkészítése

Saját forrás: A projektgazdák hozzájárulásai.

Projektelképzelések, projektek

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	M7 autópálya tárnoki csomópont fejlesztése	NIF Zrt.	országos	műszaki tartalomtól függő	2008-2009
	M1 autópálya pátyi csomópont komplex fejlesztése	NIF Zrt.	országos	műszaki tartalomtól függő	2008-2009
	Törökbálinton a 8102 j út (Diósd-i út) és 81101 j út (Raktárvárosi út) új nyomvonalon történő összekötése, illetve az iparvágány melletti továbbvezetésével egy új haránt irányú kapcsolat és elkerülő út kiépítése Diósd-Törökbálint-Budaörs között.	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság, Budaörs, Törökbálint önkormányzata	regionális, megyei, kistérségi	500-600 millió Ft	2008-2010

	Új külső haránt irányú út kiépítése a 1 sz. főút (Herceghalom) – 8106 j. út (Etyek) – 81107 j. út (Sóskút) – M7 (tárnoki csomópont)	KKK, Magyar Közút Kht. Pest és Fejér megyei Igazgatóság	országos	2,2-2,7 milliárd Ft	2008-2013
	8104 j. út (Sóskút)-Érd-Idamajor-M0(Cora)	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	országos, regionális	600-700 millió Ft	2008-2013
	A 81106 és 81107 j. utak korszerűsítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei	egyenként 200-200 millió Ft	2007-2008
	Herceghalom-Telki/Budajenő haránt irányú út megépítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei		
Budaörs és vonzaskörzete	Budaörsön új autópálya felüljáró az Ibolya utca meghosszabbításában, területfeltáró út (Méhecske u.) 8105 j. útig	NIF Zrt., Budaörs, Törökbálint önkormányzata	országos, regionális	műszaki tartalomtól függő	2008-2013
	Budaörsön az 1 sz. főút tehermentesítő szervízút az Egér úti felüljáró és a Budakeszi csomópont közötti	Budaörs város önkormányzata	kistérségi, települési	műszaki tartalomtól függő	2008-2013
	Sport utcai felüljáró fejlesztése és az ahhoz kapcsolódó Méhecske utcai gyűjtőút kiépítése valamint azok csomópontjainak megépítése. (számos al-projekt lehetőségét tartalmazza)	Budaörs önkormányzata	kistérségi, települési	műszaki tartalomtól függő	2008-2013
	Biatorbágy a 81106 j. út kiváltása a vasút melletti út kiépítésével	Biatorbágy önkormányzata, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	80-100 millió Ft	2008-2010
	Törökbálinti elkerülő utak fejlesztése keretében Törökbálint CORA –Érd – Iparos út Sóskúti út felé	Törökbálint önkormányzata, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési		
	Budakeszi elkerülő, tehermentesítő út kiépítése	NIF Zrt., Budakeszi önkormányzata	kistérségi, települési	előzetes nyomvonal vizsgálat készül	2009-2010
	Törökbálinti átmenő utak rekonstrukciója (8103, 8102, 81101 jelű utak) körforgalmak kialakításával	Törökbálint önkormányzata, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési		

Települési szint	Biatorbágyon az Ország úton kapaszkodósáv kiépítése, vasúti átjáró kiszélesítése, meglévő körforgalmi csomópont átépítése	Biatorbágy önkormányzata	települési		
	Biatorbágyon a Viadukt alatti csomópont kiépítése; szabadság út és csomópontjainak átépítése	Biatorbágy önkormányzata	települési		

3.2.1.2. *Tevékenység: Közlekedésbiztonságot javító és a környezeti terhelés csökkentésével kapcsolatos fejlesztések*

A tevékenység célja és indoklása

Az előbbi tevékenységben részletezett fejlesztési javaslatok legtöbbje (pl. belterületi szakaszok tehermentesítése, útminőség javítása) közvetve vagy közvetlenül a közlekedésbiztonság javítását is szolgálják. Ugyanakkor látni kell, hogy egyes, a közlekedésbiztonságra lokálisan kedvezően ható fejlesztések eredményeképp az úthálózat más szakaszain, pontjain olyan forgalmi változások indukálódhatnak, melyek kialakulása nem volt számításba véve, de kezelését utólag szükségszerűen meg kell oldani. Ezért például a tárnoki és pátyi autópálya csomópontok fejlesztésével átrendeződik a 8104 j. és a 81106 j. utak forgalmi viszonyai, ami közvetetten kihat Biatorbágy forgalmi terhelésére.

Egy csomópont biztonságosabbá tétele egyrészt megoldható helyben alkalmazott műszaki beavatkozással (körforgalom, felüljáró, forgalmi lámpás kereszteződés kialakítása, beláthatóság javítása, kanyarodó sáv kialakítása, csomópont áthelyezés stb.), de közvetve az itt áramló forgalom csökkentésével, elvezetésével is érhető el javulás.

A kistérség területén áthaladó autópálya és kapcsolódó túlterhelt úthálózat biztonsági vonatkozásai mellett számos olyan környezeti hatást is okoz, amely a lakosság komfortérzetére van kellemetlen hatással. Ilyen hatás például a zajterhelés. A már meglévő zajvédő falak hossza nem elegendő ahhoz, hogy a pálya szomszédságában élők komfortérzetét ne rontsa jelentősen. Emellett a belterületen áthaladó tranzitforgalomnak más káros környezeti hatásai is vannak, mint például a légszennyezés, rezgések általi épületkárok stb., mely hatások a tehermentesítő utak kiépítésével, sebességkorlátozó intézkedésekkel csökkenthetők.

Fejlesztési javaslatok

Általános csomóponti fejlesztések

- Herceghalomnál az 1 sz. főúton az 1101 j. és a 8101 j. utak csomópontjainak átépítése, a két egymáshoz közeli csomópont egyesítésével (körforgalom);
- Biatorbágy déli határában a Sós-kútra vezető 8104 j. és az Etyekre vezető 8106 j. utak csomópontjának teljes átépítése, a meglévő csomópont kisebb eltolásával, a meglévő engedélyezési terv szerinti kiépítésével;

- Biatorbágytól északra, de már Páty közigazgatási területén komplex csomópontfejlesztés az 1 sz. főút és a Pátyra vezető 81106 j. út közötti kapcsolat kiépítése érdekében, mely tehermentesíti Biatorbágy belterületén a 81106 j utat;
- Biatorbágy belterületén a 8101 j és a 81106 j. utak csomópontjának a meglévő engedélyezési terv szerinti kiépítése;
- Budakeszi belterületén a 8102 j. és 1102 j. utak csomópontjában körforgalom kiépítése
- Budajenő-Telki határában a Herceghalom felé tervezett összekötő út csomópontjának – megelőző - körforgalmú kiépítése.
- Körforgalmi csomópont építése a Budajenő Perbál felőli szélén (az engedélyeztetés folyamatban – magánérvös beruházás keretében 2008-ban)

(A fenti fejlesztési javaslatok követhetők a mellékelt térképen)

Egyéb fejlesztési javaslatok:

- Budakeszi: Fő út - buszsávok kiépítése, forgalomtechnikai korszerűsítés
- Kiemelt feladat a kerékpáros közlekedés biztonsági feltételeinek javítása, mert a kistérségben jelen van a turisztikai célú mellett a hivatásforgalomból származó kerékpáros közlekedés is. Az erre vonatkozó javaslatok külön intézkedésben kerülnek kidolgozásra. *(Lásd 3.2.3. Intézkedés: Kistérségi kerékpárút hálózat építése)*
- Közlekedésbiztonsági szempontból kiemelkedő a gyalogosforgalom. A gyalogos átkelőhelyek biztonságos kiépítése, elsősorban az átmenő forgalommal erősen terhelt útszakaszokon, oktatási, egészségügyi, kulturális intézmények mellett, vagy kiemelt gyalogos áramlási irányokhoz kapcsolódóan válik indokolttá. Az átkelőhely kialakítás helyére, műszaki tartalmára vonatkozó javaslattételre a mindenkori forgalmi helyzet pontos felmérését követően, külön tervek alapján kerülhet sor. Ugyanakkor a kistérségben indokolt valamennyi településre kiterjedő közlekedésbiztonsági akcióterv kidolgozása.
- A közlekedés általi környezeti terhelés csökkentésére szintén szükséges a kistérség egészére kiterjedő akcióterv kidolgozása, mely pontosan feltárja az akut problémákat és azokra megfelelő választ kínál. Az egyes településeken felmerülő egyedi problémák közös érdekek menti és pályázati rendszerben való kezelése célszerű. Így például vasút és a lakott területek közötti (pl. Herceghalom 1 km hosszban), vagy a nagy forgalmú közutak és a lakott területek között zajvédő fal kiépítése, vagy a már meglévők felújítása, pótlása ilyen feladat. Hasonló súllyal bír mindezzel összefüggésben a közösségi közlekedés vonzóbbá tételének elősegítése.
- A gépkocsik belterületi szakaszokon mérhető sebessége gyakorta meghaladja a megengedhető legnagyobb sebességet, ennek okán a kistérségnek javasolt kezdeményeznie sebességmérő-jelző radarok kihelyezését egyes belterületi szakaszokon. Emellett javasolt a belterületeken forgalomcsillapított szakaszok kialakítása, kapcsolódva egyes településrehabilitációs akciókhoz (pl. Budajenő).
- A tehergépkocsik esetében a 7,5 tonnás korlátozás bevezetése, fenntartása (hasonlóan a Zsámbéki-medence településeihez) csökkenti a zajterhelést és a rezgések általi épületkárosodást. A javasolt tehermentesítő szakaszok is ehhez a célhoz járulnak hozzá.

- A kistérség több településének belterületén vannak olyan forgalmas, balesetveszélyes kereszteződések, melyek forgalomtechnikai eszközökkel való biztonságosabbá tétele támogatandó. E fejlesztések szükségszerűségét a közútkezelő értékeli és önkormányzati szerepvállalás mellett megvalósításában is részt vesz. E fejlesztési igények nagy száma és jellemzően települési érdekek okán a kistérségi programban tételen nem jelennek meg (a projektelképzések táblázat néhányat nevesít ezen igényekből!).

A finanszírozás lehetséges forrásai

KMOP - 2.1.1. Közúti elérhetőség javítása

A) komponens: A régió belüli közlekedési kapcsolatok fejlesztésének kiemelt projektjei

B) komponens: Belterületi utak fejlesztése

C) komponens: Kiemelt projektek előkészítése

Projektelképzések, projektek

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Biatorbágy déli határában a Sós-kútra vezető 8104 j. és az Etyekre vezető 8106 j. utak csomópontjának teljes átépítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei	80-100 millió Ft	2008-2010
	Az 1 sz. főút és a Pátyra vezető 81106 j. út közötti kapcsolat kiépítése.	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei	Az optimális megvalósítás műszaki tartalma külön terv alapján, így nem becsülhető	2008-2009
	Gyalogos átkelőhelyek kialakítása 5 db	Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság, érintett önkormányzatok	kistérségi, települési	4-5 millió Ft	2008-2010
	Zajvédőfal építése, meglévők felújítása 5 km hosszban	NIF Zrt.	országos, regionális	300-400 millió Ft	2008-2010
	Sebesség-jelző radarok kihelyezése 5 db	kistérség, érintett település	kistérségi, települési	a költségek nem vagy megegyezés szerint terhelik a kistérséget vagy az adott település önkormányzatát	2008
	Közlekedésbiztonsági akcióterv kidolgozása	kistérség	kistérségi	Vállalkozói teljesítési díj	2008
	Budakeszin a Fő út buszsávval történő bővítése	kistérség, érintett település			

Budaörs és vonzáskörzete	Az 1 sz. főúton, Herceghalomnál az 1101 j. és a 8101 j. utak csomópontjainak átépítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	regionális, megyei	100-150 millió Ft	2008-2010
	Biatorbágy belterületén a 8101 j. és a 81106 j. utak csomópontja	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	80 millió Ft	2008-2010
	Az 1 sz. főút és a Felső határ út kereszteződésében új körforgalmi csomópont létrehozása	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	100 millió Ft	2008-2010
	Új körforgalmi csomópont létrehozása az 1 sz. főút Szivárvány úti kereszteződésénél	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	100 millió Ft	2008-2010
	Hidépítő telep és környéke: a 8102 j. és az 1 sz. főút találkozásánál új körforgalmi csomópont kiépítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	100 millió Ft	2008-2010
	Kamaraerdei út – Vasút út körforgalmú csomópont kiépítése	KKK, Magyar Közút Kht. Pest megyei Igazgatóság	kistérségi, települési	100 millió Ft	2008-2010
	Budakeszi belterületén a 8102 j. és 1102 j. uta kcsomópontjában körgforgalom kiépítése	Budakeszi önkormányzata	települési	80-100 millió Ft	2009-2010
	Budajenő-Telki határában a Herceghalom felé tervezett összekötő út csomópontjának – megelőző - körforgalmú kiépítése	Budajenő, Telki, Páty, Herceghalom önkormányzata	kistérségi	a tervezés folyamatban	
Települési szint	Biatorbágyon a torbágyi temetőnél zajvédfal kiépítése	Biatorbágy önkormányzata	települési		

3.2.2 Intézkedés: A közösségi közlekedés szolgáltatási színvonalának fejlesztése, a kapcsolódó közlekedési módok közötti integráció megteremtése

Az intézkedés célja

- A közösségi közlekedésben részt vevők számarányának növelése
- A járatsűrűség, a menetrend, az utazási költségek optimalizálása
- A viszonylatszervezés tekintetében a mindenkor kistérségi igények kielégítése a jelenlegi közösségi közlekedési rendszer felülvizsgálatával
- Utasbarát szolgáltatási színvonal kialakítása, illeszkedve a Budapesti Közlekedési Szövetség (BKSZ) céljaihoz

- A kistérség belső elérhetőségi feltételeinek, kapcsolatrendszerének javítása
- A kistérség természeti-környezeti állapotának megőrzése, javítása
- A közösségi közlekedés integrációjának elősegítése

Az intézkedés indokoltsága

A kistérségben a közösségi közlekedési szolgáltatók költség-haszon szempontú, közös érdekeket nélkülöző üzemeltetése miatt térben és időben egyenetlen a szolgáltatási színvonal. A kistérség északi és déli települései között elégtelen a szolgáltatás, csak átszállással van kapcsolat. Az intézkedés révén biztosítani szükséges, hogy a kistérség lakossága a fővárossal való kapcsolatban az egyéni közlekedéssel szemben a közösségi közlekedést helyezze előtérbe. Mindezek eredőjeként a szuburbanizációs folyamatra is kielégítő közlekedési választ kell adni.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedésen belül a kistérség lakossága által igénybe vett közösségi közlekedési módok infrastrukturális és a szolgáltatások színvonalát érintő fejlesztése szerepel. Az intézkedés kiterjed az egyes közösségi közlekedési módok közötti koordinált üzemeltetési feltételek megteremtésére, valamint megcélazza – jogszabályi és együttműködési keretek mellett - egy kistérségi igényeket jobban előtérbe helyező buszközlekedési szolgáltatás beindítását.

A helyi és helyközi járatok járatsűrűségének javítása egyeztetés, érdekérvényesítés kérdése, mint térségi kompetencia, ami az érintett települések egységes fellépését igényli.

Az intézkedés várható hatása

A kistérségben a közösségi közlekedés komfortfokozata fokozatosan javul, miközben megvalósulnak a térségen belüli infrastrukturális alapfeltételek, az egyes közlekedési módok közötti harmonizáció. A közösségi közlekedés egyre nagyobb utazóközönséget szállít, tehermentesítve az egyéni közlekedéssel túlterhelt közúthálózatot.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése
- Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése

3.2.2.1. Tevékenység: Térségi autóbusz-közlekedés színvonalának javítása, az elővárosi vasúti „ráhordó szerep” erősítése

A tevékenység célja és indoklása

A kistérség belső, helyközi autóbusz közlekedését az úthálózat sugaras jellegéhez igazodó viszonylatszervezés jellemzi. A kistérség közösségi közlekedése egyértelműen Budapest irányú. A budaörsi és budakeszi két közlekedési alközpontok határozzák meg Észak- és Dél-Buda irányú viszonylatokat, viszont közöttük alulreprezentált kapcsolat van. A kistérség

sajátos közúthálózatából eredően nincs olyan buszjárat, mely a kistérség településeit haránt irányban közvetlenül, átszállás nélkül felfűzné. Bár a térségi szolgáltató (Volánbusz) partner a helyben felmerülő új igények kezelésében, mégis a kistérségen belüli haránt irányú közösségi közlekedési feltételek kedvezőtlenek.

Mivel a területi terveknek, fejlesztési programoknak nincs, vagy csak igen csekély ráhatása van például a közösségi közlekedési szolgáltatók tevékenységére, éves fejlesztéseikre, ezért csupán ajánlások fogalmazhatók meg feléjük, illetve olyan feladatokra koncentrálhat, melyek megvalósításában a területi szereplők is hatékonyan részt vállalhatnak.

Fejlesztési javaslatok

- A kistérségben - e programban is javasolt - jövőben megvalósítandó közúthálózati fejlesztésekhez illeszkedően, előzetes tájékoztatást kell nyújtani, illetve egyeztetéseket kell kezdeményezni a Volánbusszal, hogy a szolgáltató időben átértékelhesse a kistérségi településeket érintő viszonylatokat, és rugalmasan alkalmazkodhasson az új területi igényekhez.
- A területi, társadalmi-gazdasági folyamatokhoz kapcsolódóan felmerülő, új igényeket elsősorban a Volánbusszal és a BKV-al kialakítandó megállapodások keretében szükséges kielégíteni, melyre korábban is voltak és vannak példák a kistérségben. E települési érdekeken túlmutató, kistérségi szintű, vagy akár több, szomszédos kistérséget is érintő megállapodásokat úgy kell megkötni a szolgáltatóval, hogy amennyiben ez többletköltséget, netán veszteséget jelent a szolgáltatónak, úgy ahhoz az érintett önkormányzatok, a területfejlesztési tanácsok, vállalkozások hozzájárulása is számításba vehető legyen.
- A közösségi közlekedésre vonatkozó jogszabályi keretek⁸ közötti kiemelt feladatot jelent a kistérségen belüli vállalkozói alapú szolgáltatás megszervezése, mely nem ellentétes a Volánbusz szolgáltatói, gazdasági érdekeivel. Lényege a javaslatnak, hogy a kistérség települései között, vagy településen belül olyan viszonylatokon is lehetőség legyen igénye venni menetrend alapján rendszeresen közlekedő buszjáratot, ahol a Volánbusz ilyen nem indít. Az igényekhez igazított kapacitású buszok (pl. mikrobusz) nemcsak kiegészíthetik a Volánbusz menetrendi hiányosságait, de rugalmas viszonylatszervezése révén a települések közötti, illetve településen belüli, jelenleg nem ellátott területeken is biztosítható lesz a szolgáltatás. Így például a nagyobb belterületi települések központjától távolabb fekvő, új lakóterületeken, vagy ahol hosszabb gyaloglási idővel érhető el a legközelebbi buszmegálló, vasúti megállóhely, vagy az intézmények. Idekapcsolható az oktatási intézmények elérését biztosító iskolabusz-program kistérségi érdekek mentén való beindítása is. A fentiekkel összefüggésben az autóbusszos közlekedés esetében cél a Volánbusz és a BKV viszonylatszervezésének újragondolása, a kistérség és egyes érintett önkormányzatok, valamint BKSZ katalizátor szerepe mellett. Megvizsgálható például Budakeszi és Budaörsi BKV viszonylatok összekötésének lehetősége.

⁸ A közúti közlekedésről szóló 1998. évi I. tv. és a 49/2001. évi KöViM rendelet

- Mind a Volánbusszal kötendő, mind a vállalkozási alapú szolgáltatás beindításához és versenyképes üzemeltetéséhez (alacsony viteldíj biztosítása) célszerű normatív alapú támogatás nyújtása az önkormányzatok részéről. (Bár települési szintű az érintettség, de nem mindegyik település képes ezen arányosított költségeket kigazdálkodni, ezért megyei, régiós szintre kell emelni a támogatás kérdését. Mivel a probléma nem csupán a Budaörsi kistérségben van jelen, ezért program szinten külön célszerű kezelni.) Javaslat költsége a kiírás tartalmától és a beérkezett árajánlatoktól függ, az esetleges ártámogatás mértéke pedig a szolgáltatóval történő megállapodás kérdése.

A Budaörsi kistérségben, Telki kezdeményezésére volt (van) olyan szándék miszerint a Volánbusz további járatot, járatokat állítson forgalomba, elsősorban a hétvégi, éjszakai igények kiszolgálása céljából. Például egy Moszkva tér – Zsámbék viszonylatú új járat az előzetes kalkulációk szerint 25.000-30.000 Ft-ba kerülne, azaz – méltányos költségmegosztás mellett – max. 50.000 Ft/járat/hó költséget jelentene egy-egy önkormányzatnak. A kezdeményezésből kitetszik, hogy egyes hiányzó kapcsolatok kiszolgálására a Volánbusz külső finanszírozás mellett partner. Ugyanakkor a költségek sem olyan mértékűek, melyek ellehetetlenítenék bármely önkormányzat gazdálkodását. Fontos, hogy a kistérségi, netán megyehatárt (pl. Bicske) átlépő viszonylat szervezése esetén a költségek is megoszthatók. Adott esetben további költségcsökkenést eredményezhet amennyiben a BKV éjszakai járataihoz illeszkedve megszerveződnek az új járatok Budakeszi és Budaörs indulással. Természetesen a Volánbusz mellett, helyett magánvállalkozások is figyelembe vehetők a szolgáltatás beindításánál (árverseny).

- A szolgáltatások színvonalának emeléséhez szükséges a különböző közlekedési módok integrációját elősegítő járatracionalizálás, a kapcsolódó autóbusz-állomások, megállóhelyek kulturált állapotának megteremtése és fenntartása, ami magában foglalja még a pontos jelzések rendszerét, az olvasható és értelmezhető menetrend kihelyezést, esőbeállókat ülőhellyel, rendszeresen ürített szemetesládák kihelyezését is, továbbá tekintettel van a mozgáskorlátozottak egyedi igényeire. Javasolt, hogy a kistérségre jellemző, egységes látványelemek és formavilág jelenjen meg a felújított megállóknál.

- Fontos, hogy – együttműködve a Közlekedéstudományi Intézettel (KTI) – kistérség vállaljon aktív szerepet az elővárosi vasúti közlekedésfejlesztéshez illeszkedően a szolgáltató járatracionalizálási, menetrend-összeállítási folyamatában és az új megállóhelyek területi elhelyezésében. Ezen felül, – ami nyilván nem a térségi szereplők, hanem a szolgáltatók kompetenciája – elengedhetetlen a szolgáltatási színvonal emeléséhez az irányításrendszer modernizálása és az autóbusz-állomány folyamatos korszerűsítése, tisztán tartása.

- Fontos kistérségi érdek, hogy a szolgáltatóval együttműködve létre jöjjenek az integrált közösségi közlekedés alapjait jelentő intermodális közlekedési csomópontok. Szükséges az M1 autópálya, Bp-Hegyeshalom vasúti fővonal által rajzolt tengelyen is egy intermodális közlekedési csomópont kialakítása. E fejlesztésre elsősorban Budaörs javasolt, mely településen a településszerkezeti terv területet is biztosít a 8105 j. út és az M1/M7 autópálya szegletében. Az új autóbusz végállomás, vasúti megállóhely, P+R parkoló új intermodális

közlekedési csomópontot jelöl ki. Javasolt, hogy Biatorbágyon egy több közlekedési módot integráló alközpont létesüljön, mely a Budaörsi kistérség haránt irányú, új viszonylatainak és a Zsámbéki-medence kapcsolatrendszerében tölthet be fontos szerepet. A Zsámbéki-medence és a Budaörsi kistérség határán lévő Herceghalom településen indokolt a közösségi közlekedés háttér-infrastruktúrájának fejlesztése (a település kész helyet adni P+R parkolónak), a javasolt biatorbágyi intermodális alközpont létesítéséhez és szolgáltatásához kapcsolódóan.

- A kistérséget érintő új viszonylatok szervezésénél elsősorban olyan hiányzó haránt irányú, a fő utasáramlási tengelyeket összekötő járatok indítása szükséges, melyek a belső kapcsolatrendszer megerősítését szolgálják. Így indokolt különösen a Zsámbéki-medence-Budakeszi-Budaörs, a Zsámbéki-medence - (Páty / Budajenő-Telki) - Biatorbágy - (Tárnok-Százhalombatta) és a Sósút-(Érd-Diósd)-Törökbálint-Budaörs viszonylat megszervezése. A viszonylatok átszervezésénél külön figyelemmel kell lenni a 4-es metró fejlesztésére, valamint az elővárosi vasút kiszolgálására az újonnan kialakítandó intermodális csomópontok kapcsán. Budakeszi és Budaörs esetében a közösségi közlekedésben betöltött szerepének az újraértelmezése a városi autóbusz állomás áthelyezését is jelenti, ami a meglévő terület kedvező irányú funkcióváltását eredményezheti. A kistérségi program támogatja az autóbusz viszonylatok racionalizálásával járó állomás-rehabilitációt.

- Az autóbusz-közlekedés minőségi színvonalának javításához szükséges a menetidő betartását elősegítő forgalomtechnikai beavatkozások ésszerű keretek közötti megvalósításának támogatása. Így egyes útszakaszokon (pl. Budakeszi út) javasolt gyorsabb haladást megengedő autóbusz folyosók (buszsávok) kialakítása. **(Lásd térkép melléklet 4.1)**

A finanszírozás lehetséges forrásai

Támogatás: KMOP – 2.3.1. A közösségi közlekedés versenyképességének javítása
A-B-C-E komponensek

Futó pályázatok:

- KMOP-2007-2.3.1/B. Községi közlekedés előnyben részesítése
- KMOP-2007-2.3.1/C. Parkolók és csomópontok fejlesztése

Saját forrás: Volánbusz, önkormányzatok

Projektelképzelések, projektek

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	A budaörsi intermodális közlekedési csomópont, illetve a biatorbágyi alközpontok létesítése, Herceghalmon háttér-infrastrukturális fejlesztés	BKSZ (MÁV, Volánbusz, érintett települések)	országos, regionális	A pontos műszaki tartalom ismeretének hiányában nem becsülhető	2010-2013
	Az autóbusz-állomások, megállóhelyek kulturált felújítása	BKSZ (Volánbusz, érintett települések)	kistérségi, települési	Egy megállóhely becsült átalakítási költsége 2-5 millió Ft	2008

3.2.2.2 Tevékenység: Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztésének támogatása**A tevékenység célja és indoklása**

A budaörsi kistérség a főváros szuburbanizációs zónája. Az egyes közlekedési módoknak a helyben lakók – kiemelten főváros irányú – ingázását kellene kiszolgálni, azonban a közúti hálózat kapacitáskorlátjai miatt állandósult forgalmi dugók alakulnak ki. Ugyanakkor a kistérség maga is nagyszámban biztosít foglalkoztatási lehetőséget, így a befelé irányuló ingázás, illetve helyváltoztatás mértéke is egyre jelentősebb. Ugyanakkor kistérséget hatalmas tranzitforgalom is terheli. A közúti forgalmi anomáliákat elsősorban a főváros szűk keresztmetszetű „befogadóképessége” okozza, ezért hiába a kistérség kiváló gyorsforgalmi ellátottsága, a forgalomáramlási problémáknak lényegében kistérségen kívüli okai vannak.

Nyilvánvaló, hogy ezen az áldatlan állapoton mindenekelőtt az ingázók vasútra (kötött pályára) való „áthelyezése” javítana, így a kistérség programjában külön tevékenységként kell megjeleníteni az elővárosi vasút fejlesztését. Mindezt annak tudatában kell megtenni, hogy a vasútfejlesztés nem a kistérségi szereplők kompetenciája⁹. A fejlesztési költségek nagyságrendjéből fakadóan a beruházások végrehajtása a MÁV feladatköre, ebből következőleg jelen programban csupán fejlesztési igények és ajánlások fogalmazhatók meg, azok konkrét megvalósulása túlmutat a területi szereplőkön. A kistérségi szereplők – főként az önkormányzatok - vasútfejlesztéshez kapcsolódó, kiegészítő feladatai azonban nem elhanyagolhatók, hiszen a beruházásokhoz szükséges területek biztosításával, a településrendezési kérdések ilyen értelmű harmonizálásával, a vasútállomások környékének és elérhetőségének fejlesztésével, a beruházások kommunikációjával, társadalmi

⁹ A vasútfejlesztés témájában a kistérségi kompetencia elsősorban a vasútállomások, vasúti megállóhelyek elővárosi forgalomhoz illeszkedő korszerűsítésében jelenhet meg, melyben a MÁV-al közösen indulhatnak források megszerzéséért.

elfogadottságának biztosításával hathatósan elő tudja segíteni a MÁV elővárosi vasútfejlesztési törekvéseit.

Az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése Budapest és a Budaörsi kistérség településeinek alapvető, közös érdeke. Minőségi elővárosi vasúti szolgáltatás mindenekelőtt a Budapesti Közlekedési Szövetség (BKSZ) keretein belül, a Volánbusszal együttműködve valósítható meg. Továbbá lehetőségként merül fel az elővárosi vasút mellett a gyorsvillamos, vagy metró vagy más lehetséges kötőtpályás műszaki megoldás vizsgálata, mely közvetlenül illetve közvetve kiszolgálja a kistérség növekvő közlekedési igényeit és azzal egyidejűleg csökkenti a fővárosba irányuló személygépkocsi forgalmat.

A vasúti szolgáltatáson túlmenően szükséges egyéb, kiegészítő beruházások (P+R parkolók, utazási komfortjavító intézkedések stb.) megvalósítása is.

A kistérség a KTI-vel együttműködve dolgozik a vasút ráhordó viszonylatainak megszervezésre és a szolgáltatások fejlesztésére:

- a vasútállomás kedvező elérhetősége a ráhordó forgalom megfelelő irányításával; Ennek részeként a közúthálózat egyéni és közösségi közlekedés igényeihez szabott fejlesztése, az autóbusz viszonylatok irányított szervezése, a kerékpárutak kiépítése, a gyalogosforgalom biztonságos kiszolgálása szükséges.

Kapcsolódó projektek

Az agglomerációs települések tömegközlekedési igényeinek kielégítésére hosszabb (10-15 év) és közép (5-7 év) távú megvalósítási kifutással bíró fejlesztési igények merülnek fel. Technikai megvalósítás lehetőségeként jelentkezik az elővárosi vasút, vagy gyorsvillamos, vagy metró vagy más lehetséges műszaki megoldás, mely közvetlenül, illetve közvetve kiszolgálja a Budaörsi kistérség egész lakosságát.

- Budaörsi intermodális közlekedési csomópont kialakítása: A város fejlesztési koncepciója és településrendezési terve is tartalmazza azt a szándékot, miszerint a meglévő Bp-Hegyeshalom fővonalból egy nyíltvonal kiágazással (kb. az Agip benzinkút magasságában), illetve egy az M1/M7 alatt átvezetett alagút kiépítésével, majd a tervezett szervizúttal párhuzamosan vezetve, egy új vasútvonal épülne meg, mely új vonal aztán a meglévő iparvágányhoz csatlakozna vissza az M1/M7 csomópontjának közelébe. A projekt keretében a meglévő iparvágány teljes felújításával, illetve a 8102 j. út mellett továbbvezetett, új vasúti pálya kiépítésével Budakeszi vasúti elérhetősége is biztosíthatóvá válik, kialakítva egy új közlekedési terminált a város határában. Az elővárosi vasútfejlesztés keretében két új vasúti megállóhely is létesül Budaörsön. Az egyik, a tervezett intermodális közlekedési csomópont helyén, azaz a 8105 j. út felüljárójától nyugatra eső és az autópálya által határolt területen, kapcsolódva az ott kialakítandó autóbusz-állomáshoz. A másik, felszín alatti megállóhely az autópálya északi oldalán, a bevásárlóközpontoknál létesül. A megállóhelyek esetében

figyelemmel kell lenni arra, hogy azok egymástól való távolsága meghaladja az egy kilométert. A fenti fejlesztés átalakítja Budaörs, illetve a kistérség egész közlekedési rendszerét. Látni kell, hogy megvalósításában nyilvánvalóan a magántőke támogatásával sem képes az önkormányzat megbirkózni. A kistérség érdemben előre lépni csak a MÁV, állam támogatásával képes az ügyben. Mivel azonban a projekt agglomerációs kihatással is bír, ezért a megye, s a régió is tevékenyen képes elősegíteni a megvalósulását. Szakmai álláspont szerint az új, Budakeszit is felfűző vasútvonalon elővárosi menetrendi közlekedés csak abban az esetben folytatható, ha Budaörsről Kelenföldre egy harmadik vágány is kiépül, mert a meglévő két vágány nem képes kiszolgálni az ütemes menetrend szerinti elővárosi és a jelentős távolsági vasúti forgalmat egy időben. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a nagysebességű vasútnak is külön pályát kell kiépíteni, akkor látható, hogy a sűrű beépítettség okán igen körülményes lehet a fejlesztés helybiztosítása, illetve rendkívül megnöveli annak költségeit. Természetesen ez olyan léptékű fejlesztés, melynek a programban való megjelenítése ugyan szükségszerű, de érdemi ráhatással nem bír annak megvalósíthatóságára. Szükséges, hogy a gyorsvasút fejlesztése által érintett települések rendezési terveikben a tervezett nyomvonalat figyelembe vegyék és azt megjelenítsék.

- Az elővárosi vasútfejlesztés részeként fogalmazódott meg a törökbálinti DEPO-raktárváros motorvonatokkal való kiszolgálása Kelenföldről, az oda irányuló ingázók szállítására, a meglévő iparvágány felhasználásával.
- A biztonságos vasútüzem ellátása érdekében tatabányai elővárosi vasúti menetrendeket úgy kell kialakítani, hogy azok a kistérségben szerves egységet képezzenek, miközben számolni kell a jelentős távolsági forgalommal is. A menetrendi struktúra illetően kialakítása a közösen érintett pályaszakaszok, illetve a fogadó pályaudvarok kapacitása miatt is szükséges. A Déli pályaudvar szűk keresztmetszete miatt a Kelenföldi pályaudvar fejlesztése (újabb peronok kiépítése) előfeltétele az elővárosi vasút fővárosi fogadóképességének biztosításához, illetve a 4-es metró kiszolgálásához.

A MÁV elővárosi projektüzetei szerinti javaslatok a vasútállomások, vasúti megállóhelyekre vonatkozóan:

Budaörs állomás: A peronburkolat töredezett, hiányos, teljes felújítása indokolt. Az alacsony utasforgalom miatt peronaluljáró építése, illetve a felvételi épület teljes felújítása későbbre halasztható. P+R parkoló a felvételi épület és a rakodó között alakítható ki, de az előtér melletti vasúti területek hasznosításával is lehet helyet biztosítani a melléképületek elbontásával.

Törökbálinti megállóhely: A fejlesztése az elmúlt időben megtörtént, újabb kapcsolódó igény nem merült fel.

Biatorbágy állomás: A vonali rekonstrukció során új felvételi épület létesült, de az utasforgalomhoz képest túlméretezett épület ma már felújításra szorul. A P+R parkoló a közúti aluljáró útjához csatlakozva építhető ki, továbbfejlesztési lehetőséggel. A felvételi

épület elegendő kapacitása mellett alkalmas egy intermodális alközpont kialakítására. Az elővárosi vasút fejlesztése keretében megújul az állomás és térsége.

Herceghalom állomás: A peronaluljáró csak végfeljárós rendszerben és szabvány alóli felmentési engedéllyel helyezhető el. Ha a peronaluljáróra eltérési engedély nem adható, akkor az állomás teljes átépítésével, a pályageometria megváltoztatásával kell számolni. Felmerült Simon tanyánál lévő útkeresztezésnél egy új vasút megállóhely létesítése.

Új törökbálinti vasútállomás: Javasolt a Tó-park projekt kapcsán egy, az elővárosi vasúti közlekedésbe bekapcsolható vasúti megállóhely kiépítése.

(Lásd térkép melléklet 4.1)

MÁV területek rehabilitációja

A MÁV és a kistérség közös feladatát jelenti a vasút melletti területekre, a vasúti megállóhelyek, utasperonok korszerűsítésére vonatkozó táj- és településképi rehabilitációs program kidolgozása. Ennek keretében felül kell vizsgálni a vasúti területek hasznosítási lehetőségeit, a visszatartó látványelemek (szemét, elhagyott eszközök, hátsó kert lomok, gaz, grafitifelületek stb.) felszámolása, eltakarása céljából önkormányzati kezelésbe vonását annak érdekében, hogy a vonaton utazók a térségen áthaladva kedvezőbb benyomást kapjanak, javuljon az általános komfortérzet. Ide tartozó feladat a megállóhelyek környezetében utasbarát intézkedések (épület-felújítás, kerékpárőrzők, vizesblokkok, zöldfelületek, területrendezés) végrehajtása. A programnak ki kell térni a települési szabályozási tervek módosítási szükségességére, illetve a programban foglaltak megvalósíthatósági feltételeire, és a feladatra bontott költségek becslésére.

MÁV területek hasznosítása

A meglévő MÁV területek jelentős fejlesztési potenciált jelentenek a vasúttal érintett települések számára, amennyiben azok közös megállapodás alapján a vasútüzemből kivonásra, majd értékesítésre, vagy a MÁV-al közös projekt keretében hasznosításra kerülnek. Településfejlesztési és rendezési szempontból célszerű az érintett települések esetében, akár kistérségi kezdeményezésként áttekinteni, hogy mekkora, jelenleg MÁV kezelésében lévő területek vonhatók ki a vasútüzemből anélkül, hogy ellehetetlenítené a biztonságos szolgáltatást. Az így „nyert” területek fontos fejlesztési célterületet képeznek, illetve bekapcsolhatók az elővárosi vasútfejlesztés program egyéb elemeibe (P+R, B+R, állomás-megállóhely bővítés).

A fenti területek övezetátsorolása területrendezési feladat, ezért ezen kezdeményezéseket a helyi rendezési tervekben kell megjeleníteni.

Nagysebességű vasútvonal

Az Országos Területrendezési Tervben (OTrT) megjelenik egy Pest megyét és így a kistérséget kelet-nyugati irányban átszelő nagysebességű vasútvonal (2003. évi XXVI. tv. 1/5. számú melléklet) a Hegyeshalom/Rajka-Budapest-Kelebia tengely mentén a IV. sz.

Helsinki folyosó, hazai szakasza részeként. A nagysebességű vasútvonal természetéből kifolyólag a meglévő vasútvonaltól eltérő pályát használ, s a kistérségben várhatóan nem lesz megállóhelye. Mindezért inkább – főként területbiztosítási – problémát vet fel, közvetlen közlekedési szempontú haszna a kistérségben nem várható.

Az agglomerációs rendezési terv szerinti nyomvonala Biatorbágytól délre lép be a kistérségbe, s az M1/M7 csomópontnál érkezik Törökbálint, Budaörs határtérségébe, ahonnan a meglévő fővonal mellett halad Kelenföld irányába.

A kistérségi program a nagysebességű vasútvonal tekintetében nem kompetens, a bizonytalan idejű megvalósulása okán csupán említés szintjén jelenik meg, azonban később az érintett településeknek a vasúti pályának területet kell biztosítani a rendezési tervükben, amennyiben ez még nem történt meg. Ugyanakkor a településeknek figyelemmel kell lenni arra, hogy jelen, vagy közel jövőben tervezett területfelhasználási szándékaikkal ne lehetetlenítsék el, vagy tegyék többszörösen drágábbá a majdani vasútfejlesztést.

A finanszírozás lehetséges forrásai

Hálózatfejlesztésre: KÖZOP

Támogatás: KMOP – 2.3.1. A közösségi közlekedés versenyképességének javítása
A-B-C-E komponensek

Futó pályázatok:

- KMOP-2007-2.3.1/B. Közösségi közlekedés előnyben részesítése
- KMOP-2007-2.3.1/C. Parkolók és csomópontok fejlesztése

Saját forrás: MÁV, önkormányzatok

Projektelképzelések, projektek

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Az elővárosi vasútfejlesztéshez kapcsolódó beruházások megvalósítása Budaörsön – intermodális közlekedési csomópont kialakítása	BKSZ (MÁV, érintett települések)	országos	A pontos műszaki tartalom ismeretének hiányában nem becsülhető	2013-2015
	Menetrend összehangolása	BKSZ (MÁV, érintett települések)+ KTI Mozépmagyarországi Regionális Közlekedésszerzési Iroda			

	A MÁV és a kistérség közös feladatát jelenti a vasút melletti területekre, a vasúti megállóhelyek, utasperonok korszerűsítésére vonatkozó táj- és településképi rehabilitációs program kidolgozása	BKSZ (MÁV, érintett települések)	regionális, megyei, kistérségi	4-6 millió Ft	2007
	A MÁV elővárosi projektüzetek alapján fejlesztés a Bp-Komárom elővárosi vonalon			30 milliárd Ft	2010-2013
	Törökbálinti vasútállomás fejlesztés a Tó-park fejlesztésekhez kapcsolódóan	MÁV és Törökbálint			

3.2.3 Intézkedés: Kistérségi kerékpárút-hálózat fejlesztése

Az intézkedés célja:

- a kerékpározás népszerűségének javítása
- a gépjárműforgalom mérséklése - a települések környezeti terhelésének csökkentése
- a helyi lakosság rekreációs lehetőségeinek bővítése
- az aktív életmód és a kerékpáros turizmus infrastrukturális feltételeinek javítása
- a kistérség egészét behálózó kerékpárút-hálózat kiépítése, mely kapcsolódik a tágabb térségi kerékpárforgalmi hálózatokhoz

Az intézkedés indokoltsága

A környezettudatos gondolkodás térnyerésével és a rekreációs tevékenységek iránti érdeklődés megnövekedésével párhuzamosan az elmúlt időszakban a kerékpáros közlekedés népszerűsége ugrásszerűen megnőtt, ami elsősorban azzal magyarázható, hogy a kerékpáros közlekedés a leginkább környezetbarát közlekedési mód, mivel csökkenti a gépjárműforgalmat és ezen keresztül a levegő- és zajszennyezést, s egyszersmind energia-megtakarítással jár. A kerékpáros közlekedésnek amelllett, hogy kedvező hatással van a környezetre, és az életminőségre, számos pozitív gazdasági vonatkozású hozadéka is van, melyek közül kiemelkedik a turizmus fejlődéséhez való hozzájárulása.

A Budaörsi kistérségben is egyre nagyobb igény mutatkozik a kerékpáros közlekedés iránt, azonban a kistérségben hiányosak a kerékpáros közlekedés fejlődésének infrastrukturális feltételei. A települések egy-egy kerékpárút szakaszai nem alkotnak egységes hálózatot, a nagy forgalom, mint baleseti veszélyforrás pedig elrettenti a kerékpárosokat a közutakon való kerékpározástól.

A kerékpárút-hálózatot elsősorban a helyi társadalom helyi közlekedési igényeinek kielégítése és aktív kikapcsolódása érdekében szükséges kiépíteni, mégis bázisát jelentheti az eredeti funkciót megőrző, de igény szerint az aktív turizmust is szolgáló fejlesztéseknek. Egyre népszerűbbek a fővárosból kiinduló egy napos kerékpáros kirándulási lehetőségek.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés a kistérségi kerékpárforgalmi rendszer kiépítésére irányul, magában foglalva a kerékpárút szakaszok, valamint a kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítését is.

Az intézkedés a kerékpárút-hálózat kiépítéséhez szükséges tervezési tevékenység (megvalósíthatósági tanulmányok, kiviteli tervek elkészítése) támogatását is megvalósítja.

Az intézkedés várható hatása

A kerékpárforgalmi hálózat kialakítása javítja a települések elérhetőségét, kedvező hatással van a forgalom biztonságára, és csökkenti a környezet motorizációs terhelését, mely utóbbinak a környezetileg nagymértékben terhelt Budaörsi kistérség vonatkozásában kiemelt jelentősége van.

A kistérségi kerékpárút-hálózat kiépülésének hatására csökken a helyi gépjárműforgalom, miáltal csökken a lakott területek zaj-és rezgésterhelése, valamint a közúti balesetek száma. Az egészséges életmód feltételeinek javulása az előzőekkel egyetemben a helyi lakosság életminőségének javulásához járul hozzá.

Az intézkedés megvalósulásával nemcsak a helyi lakosság környezetbarát közlekedési feltételei javulnak, hanem a kerékpáros turizmus infrastrukturális háttere is megteremtődik. A kerékpárutak kiépítésével a nehezen megközelíthető, mindeddig feltáratlan, azonban turisztikailag értékes területek is bevonhatóvá válnak a turisztikai hasznosításba. A kerékpárút-hálózat kiépülésének köszönhetően bővül a kistérség turisztikai kínálata, fellendül a kerékpáros turizmus, melynek következményeként növekednek a turizmusból származó bevételek.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése
- A kerékpáros közlekedést támogató egyéb infrastrukturális elemek kiépítése

3.2.3.1 Tevékenység: Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése***A tevékenység célja és indoklása***

A kistérség összes települését érintő, a tágabb térség kerékpárforgalmi hálózatához is kapcsolódó hálózat kiépítése. Mindez nemcsak turisztikai célú, hanem jelentős mértékben a napi hivatásforgalmat kiszolgáló kerékpározás biztonságos feltételeinek megteremtését is jelenti. Jelenleg a kistérségben nincs összefüggő, vagy akár két település között kiépült kerékpárút, így komoly balesetveszélyt hordoz magában a kerékpározás, ami ezáltal nem is jelentős.

Fejlesztési javaslatok

(Felhasználva a Dél-Budakörnyéki kistérség területére elkészített kerékpárforgalmi hálózat fejlesztési tanulmánytervet¹⁰.)

A tevékenységhez kapcsolódó fejlesztési javaslatok a bel- és külterületi kerékpárút szakaszok hálózatelví kiépítését irányozzák elő.

A források szűkössége folytán a kistérség kerékpárút-hálózata várhatóan szakaszonként, több ütemben fog megvalósulni. A megvalósítást előkészítő kiviteli tervezés aktuálisan (2008) folyamatban van. Fontos, hogy a kiviteli tervek készítése tovább folytatódjék újabb, tervezett hálózati szakaszokra vonatkozóan.

A kiépítendő kerékpárút-hálózat nyomvonalainak javasoltan el kell kerülniük a forgalmas utakat, célszerűen át kell haladniuk a települések belterületén, érintve a közintézményeket, iskolákat, kereskedelmi létesítményeket, és fel kell fűzniük a természeti, történelmi és kulturális értékeket. Mindemellett fontos szempontként jelenik meg a már meglévő hálózati elemekhez, valamint a távlati úthálózati és kerékpárforgalmi hálózati elképzelésekhez való illeszkedés. A tervezett kerékpárút-hálózatnak több irányban is kapcsolódnia kell a szomszédos térségek kialakított, illetve fejlesztés alatt álló kerékpárforgalmi nyomvonalaihoz.

A kerékpáros útvonalak fejlesztése magukban foglalják mind a kijelölést, mind a kiépítést. Az útvonalakon belüli egyes szakaszok pontos műszaki tartalma a helyi adottságok figyelembevételével határozhatók meg. Így beszélhetünk:

- Más közlekedési felülettől (pl. út, járda) elkülönített nyomvonallal, ami lehet
 - önálló, kétirányú kerékpárút;
 - fizikailag elválasztott gyalog- és kerékpárút;
 - felhagyott vasúti töltésen vezetett kerékpárút
- Más közlekedési felülethez kapcsolódó, de saját haladó sávval rendelkező nyomvonallal, ami lehet
 - a közúti pálya felületéből leválasztott kerékpársáv;
 - részlegesen burkolt útpadka (csak végső esetben, kényszermegoldásként alkalmazandó)
- Más közlekedőkkel közösen használt közlekedési felületek, ami lehet
 - elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút;
 - elválasztás nélküli, csupán burkolati jelekkel jelzett, megosztott gyalog-kerékpárút;
 - árvízvédelmi töltésen vezetett kerékpárút;
 - kisforgalmú belterületi utcákon vezetett kerékpárút;
 - erdő- és mezőgazdasági úton vezetett kerékpárút;

¹⁰ TANDEM Közlekedéstervező Mérnökiroda Kft.: Dél-Budakörnyéki kistérségi kerékpárforgalmi hálózat tanulmányterve, Budapest, 2003

A Budaörsi kistérségben tervezett kerékpáros útvonalak fő kapcsolati irányában a fenti lehetőségek nagy része számításba vehető.

Javasolt kerékpáros útvonalak:

- Perbál – **Budajenő – Telki - Budakeszi – Budaörs (8102 j. út mellett) / Budaörs belterület** – Bp. XI. ker. csatlakozás a meglévő hálózathoz;
- Az előbbihez csatlakozva Biatorbágy – Páty nyomvonallal a 81106 és 11102 j. utak mellett;
- **Budaörs – Törökbálint (I. kapcsolati irány a 8105 és 81101 j. – Raktárvárosi út mellett; II. kapcsolati irány a 8102 j. út mellett);**
- **Törökbálint** – Diósd;
- **Törökbálint** – Érd részben a 8103 j. út mellett;
- Tárnok – **Pusztazámor** – Etyek;
- Százhalombatta – (Érd)Tárnok – **Sóskút – Biatorbágy – Herceghalom** – Zsámbéki-medence / Bicske;
- **Törökbálint** – Érd – Tárnok – **Sóskút – Biatorbágy – Törökbálint** körtúra;

(A fenti fejlesztési javaslatok követhetők a mellékelt térképen)

A kerékpárutakkal kapcsolatos további feladatok:

Budaörs Kistérség Többcélú Társulása (BTT) Polgármesterek Tanácsának 47/2007.(X.10.) számú határozata értelmében a Diósd, Tárnok, **Sóskút, Pusztazámor, Törökbálint, Budaörs, Biatorbágy, Herceghalom** települések területén vezető kerékpárútra vonatkozó tervezési költségéről és annak településenkénti megoszlásáról. Az érintett önkormányzatoknak és BTT-nek az őket terhelő önrészt (20.510 ezer Ft) a 2008. évi költségvetésbe építsék be. (A támogatás mértéke 6.534 ezer Ft.)

Budaörs Kistérség Többcélú Társulása (BTT) Polgármesterek Tanácsának 53/2007.(X.10.) számú határozata értelmében az érintett önkormányzatok biztosítják a Biatorbágy – Páty – Telki-Budajenő / Budakeszi közti kerékpárút szakasz tervezésére és kivitelezésére szükséges saját forrást.

A finanszírozás lehetséges forrásai

KMOP – 2.1.2. - Kerékpárutak fejlesztése

Projektelképzések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi kerékpárút-hálózat kiépítése, kijelölése (mintegy 100 km hosszban)	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	regionális-kistérségi-települési	1,4 milliárd Ft	2007-2013

	A kistérséget érintő kiviteli tervek elkészítése	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	regionális-kistérségi-települési	50 millió Ft	2008-2009
	A folyamatban lévő tervezés kibővítése új elemekkel	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	regionális-kistérségi-települési		

3.2.3.2 Tevékenység: Kerékpáros közlekedés kiegészítő infrastrukturális elemeinek kiépítése

A tevékenység célja és indoklása

A kerékpáros közlekedés elsődleges infrastrukturális feltételét természetesen a jól kiépített kerékpárút-hálózat jelenti, azonban a kerékpározás egyéb kiszolgáló létesítményeket is igényel, melyek vonzóbbá teszik a kerékpár használatát a mindennapokban. Ezek a létesítmények a kerékpárok biztonságos tárolását és megőrzését, a kerékpárosok tájékoztatását, illetve a nagyobb távolságú kerékpározás esetében a pihenési lehetőséget biztosítják.

A tevékenység célja, hogy a kistérségi kerékpárforgalmi hálózat mentén kerékpártárolók és pihenőhelyek kialakításával, útjelző táblák kihelyezésével, turisztikai információs rendszer telepítésével növelje a kerékpáros közlekedés népszerűségét, illetve teljessé tegye a kerékpáros útvonalak, utak használati, élvezeti értékét.

Fejlesztési javaslatok

A kerékpárok kulturált és biztonságos tárolhatóságának hiánya legfőbbképp a közintézményeknél, a vasútállomásokon és buszállomásokon, illetve a turisztikai attrakciónál jelentenek problémát, ezért szükséges kerékpártárolók és kerékpármegőrzők létesítése ezeknél a létesítményeknél. A közintézményeknél és a turisztikai látnivalóknál rövid idejű tárolást lehetővé tevő tárolók, míg a vasút- és buszállomásokon hosszabb idejű tárolást lehetővé tevő, őrzött tárolók kialakítása javasolt. Az őrzés megoldható a P+R parkolók B+R tartalmú kiegészítésével.

A szabadidős céllal kerékpározók jellemzően nagyobb távolságokat tesznek meg, útjukat kisebb-nagyobb pihenőkkel szakítják meg, ennél fogva a kerékpárutak mentén 15-25 km-ként olyan pihenőhelyek kialakítására van szükség, ahol esőbeálló, utcabútorok, kerékpár tároló hely, hulladékgyűjtő, ivóvíz vételező hely és higiénés helységek szolgálják a kerékpárosok kényelmét. Ilyen pihenőhelyek létesítése javasolt Sósúton a kőfejtőnél, Biatorbágyon a viaduktnál, Budaörsön a bevásárló központoknál, Budakeszin a vadasparknál, Budajenőn a Magtárnál és településközpontban, valamint Törökbálinton. **(Lásd térkép melléklet 4.1)**

A kerékpárosok tájékozódása érdekében fontos a megfelelő útirányjelző táblarendszer, illetve a turisztikai tájékoztató táblarendszer kiépítése is. A táblarendszer kialakítása mellett a jelentősebb csomópontokban (vasútállomások) és a fontosabb kerékpáros célpontoknál térképházak létesítésével szükség megkönnyíteni a kerékpárosok tájékozódását.

A finanszírozás lehetséges forrásai

KMOP – 2.1.2. - Kerékpárutak fejlesztése

Projektelképzelések, projektek:

Projekt csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia szintje	Várható költsége	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a Sósikúti köfjektőnél	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	10 millió Ft	2008-2010
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a biatorbágyi viaduktnál	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	10 millió Ft	2008-2010
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a budaörsi bevásárló központnál	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	10 millió Ft	2008-2010
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása a budakeszi vadasparknál	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	10 millió Ft	2008-2010
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása Budajenő a Magtárnál illetve a településközpontban	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	10 millió Ft	2008-2010
	Kerékpáros pihenőhelyek kialakítása Törökbálinton	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség		
	A kerékpárforgalmi nyomvonalak mentén az útirányjelző és az idegenforgalmi tájékoztató táblák elhelyezése.	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	5 millió Ft	2008-2009
	Kerékpáros pihenőhely kialakítása Telki Főutca	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása	Település, kistérség	5 millió Ft	2008-2010

3.3. III. PRIORITÁS: KOMMUNÁLIS ÉS HÁLÓZATI INFRASTRUKTÚRA KOMPLEX TÉRSÉGI FEJLESZTÉSE, TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETMINŐSÉG JAVÍTÁSA

3.3.1. Intézkedés: Vízrendezés és vízkárelhárítás

Az intézkedés célja:

- Környezetbiztonság növelése.
- A csapadékvíz- és belvízkárok megelőzése, mérséklése.

Az intézkedés indokoltsága:

A szélsőséges időjárási jelenségek egyike a rövid idő alatt lehulló, rendkívül nagy mennyiségű csapadék. A gyorsan levonuló tetemes mennyiségű víz – megfelelő elvezetés hiányában – életet veszélyeztet és jelentős anyagi károkat okoz mind személyes, mind települési vagyon vonatkozásában. A kármentesítési, kárelhárítási feladatokon túl a települési környezetbiztonság növelése érdekében az önkormányzati vízgazdálkodási feladatokon belül nagyobb hangsúlyt kell kapnia a települési vízrendezési feladatoknak és ezen belül a megelőzést szolgáló fejlesztéseknek, illetve rekonstrukciós munkáknak.

A területhasználat változása, a beépített, inaktív felületek jelentős növekedése a lefolyási viszonyokat alapvetően megváltoztatja. Ezekről a felületekről a lehulló csapadék teljes mennyisége lefolyik, ami fokozott terhelést jelent a – hiányosan kialakított – felszíni vízvezető rendszereknek. A vízvezető rendszer egyes elemeinek elszigetelt fejlesztése pedig az alsó, kapcsolódó szakaszokon okozhat kapacitáshiányt.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés a jelenlegi csapadékvíz elvezető rendszerek vízgyűjtő szinten kezelt, összehangolt továbbfejlesztését tartalmazza. A vízvezető árok- és csatornarendszer fejlesztésén túl a vízkárelhárítás jegyében kerül sor a rendszer részét képező száraz szükségeltározók, illetve záportározók kialakítására.

Az intézkedés várható hatása:

Az intézkedés megvalósításának eredményeképpen a települések vízkár általi veszélyeztetettsége csökken, a vagyonbiztonság növekszik, a lakókörnyezet rendezettebbé, kulturáltabbá válik.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenység:

- Csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése

3.3.1.1. Tevékenység: Csapadékvíz-elvezető rendszerek fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a települési csapadékvíz-elvezető rendszerek hatékony és biztonságos működésének megvalósítása, a tervezési, kiépítettségi és működési hiányosságok megszüntetése.

A lefolyó felszíni vizeket befogadó vízfolyás vízgyűjtőjéhez tartozó településeken a biztonságos felszíni vízelvezetés összehangolt tervezéssel lehetséges, mellyel biztosítható, hogy a befogadó alsó szakaszán is megfelelő kapacitás álljon rendelkezésre. Az egyes településeket, településrészeket vagy egy-egy utcát érintő, elszigetelt beavatkozás máshol okoz(hat) további problémát.

A kistérség településein a csapadékvíz-elvezető hálózat kialakítása több helyen hiányos, esetenként nem követi a területhasználat váltást, vagy a már meglévő rendszer / annak egyes részei a keletkező többletterhelést nem képesek kezelni.

A rendszer egyes elemei a fenntartási munkálatok hiányában nem / egyre kevésbé képesek ellátni feladatukat. A tervezésen és bővítésen túl a fejlesztés részét kell képezze a meglévő hálózatokon szükséges rekonstrukciós munkák ütemezett megvalósítása is.

Fejlesztési javaslatok

A térség csapadékvíz-elvezetésének vízgyűjtő alapú tervezése és megvalósítása, figyelembe véve a befogadók vízszállító kapacitását, a vízfolyásokra vonatkozó előírásokat, a meglévő területhasználatot és a tervezett területhasználat változásokból becsülhető, a rendszer kapacitásával szemben várhatóan megnövekvő igényt. Az extrém csapadékmennyiségek indokolják, hogy a rendszerbe – szükség esetén elárasztható – záportározók is kijelölésre kerüljenek.

A tervezés kistérségi szintű előzménye a „Budaörsi Kistérség településeinek csapadékvíz-elvezetése” c. projekt-előkészítő tanulmány¹¹, ezen túl azonban települési és több települést érintő különálló tervek is készültek. A csapadékvíz-elvezetés tervezése során a már meglévő elképzelések áttekintése, integrálása, továbbfejlesztése az egyik feladat.

A kistérség felszíni vizeinek befogadója részben a Hosszú-réti patak (Budakeszi, Budaörs, Törökbálint), részben a Benta-patak (Telki, Budajenő, Herceghalom, Biatorbágy, Páty, Sósokút, Pusztazámor). A vízgyűjtők a kistérségen túl érintik Budapest, Érd, Etyek, Mány, Perbál, Tárnok, Tinnye, Tök, Százhalombatta és Zsámbék településeket, melyek a tervezésben és megvalósításban egyaránt érintettek.

A Hosszúréti-patak vonatkozásában Budaörs, Törökbálint és az érintett fővárosi kerületek elkészítették a csapadékvíz-elvezető rendszerek elvi vízjogi engedélyezési tervét, Törökbálinton meg is kezdődött a teljes közigazgatási területre vonatkozó csapadékvíz elvezetési terv megvalósítása, azonban a budaörsi engedélyes terv érvényessége lejárt.

¹¹ F-21 MÉRNÖKI IRODA Kft., 2006. október

A befogadó rendezetlensége és fővárosi szakaszának korlátozott vízszállító képessége miatt a többletvizek patakba történő bevezetését a Vízügyi Igazgatóság korlátozza. Ezért a budaörsi és törökbálinti mellékág vízrendezése során szükségtározókat kell kialakítani. A tervek szerint a patakon levonuló árhullám mérséklése érdekében a vízfolyáson víztározók kerülnek kialakításra, melyek öntözési, rekreációs céllal is hasznosíthatók.

A Benta-patak medre a szükséges kotrás hiányában feliszapolódott, szükséges a befogadóképesség helyreállítása. A vízgyűjtőhöz tartozó alsóbb szakaszon a patak befogadóképessége gyakran nem elegendő, itt szükség esetén elárasztható, mélyebb fekvésű területeket, szükségtározókat kell kijelölni az árvizek biztonságos levezetése érdekében.

Feladat az érintett befogadók vízgyűjtőjére vonatkozó vízrendezési és vízkárelhárítási tanulmánytervek kidolgozása. A térségi tervek kidolgozása teljes vízgyűjtőre kell történjen, amely kistérség határain átnyúló együttműködést követel meg. A tervezés során különös gondot kell fordítani a rendszer fenntartásának kidolgozására, a működőképesség biztosítására, a feladat- és hatáskörök pontos meghatározására.

A szükséges műszaki tervek kidolgozását és engedélyek beszerzését követően lehet megkezdeni az ütemezett megvalósítást.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- KEOP-2.5.0.A – Vízgazdálkodási tervezés konstrukció - Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése
- KMOP-2007-3.3.1/B – Belterületi csapadékvíz-elvezetés és –gyűjtés támogatása.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Térségi és annak határain átnyúló szint	Projekt előkészítés (az engedélyezési fázisig)	Budaörs Kistérség Többcélú Társulásának Kistérségi Irodája	Kistérség határain átnyúló	~ 500 millió Ft	
	Komplex csapadékelvezetési program	Budaörs Kistérség Többcélú Társulásának Kistérségi Irodája	Teljes program: kistérség határain átnyúló	~ 67 Mrd Ft	
Mikro-térségi	Budajenő-Telki felszíni vízrendezés (vízjogi létesítési engedélyes tervek készíttetése és megvalósítás				folyamatban

3.3.2. Intézkedés: Az ivóvíz szolgáltatás fejlesztése

Az intézkedés célja

- A kistérség érintett településein megfelelő minőségű ivóvíz biztosítása.

Az intézkedés indokoltsága:

A megfelelő minőségű és mennyiségű, biztonságos ivóvízellátás a települések önkormányzatainak egyik kötelezően ellátandó alapfeladata. A kistérségben a vezetékes ivóvíz szolgáltatás megoldott, a hálózatok üzemeltetése, ütemezett rekonstrukciója és szükség szerinti fejlesztése is biztosított, azonban néhány településen (Budajenő, Herceghalom, Telki, Páty) a vízkeménység állandó problémát okoz.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés keretében a mikrotérségi szinten kezelendő ivóvízminőség javítási kezdeményezés megvalósítására kerül sor.

Az érintett települések közül Herceghalom saját vízbázis kihasználását tervezi, amely a kistérségből más települést nem érint. Budajenő, Telki és Páty közös, mikrotérségi kezdeményezéssel kívánja a problémát megoldani.

Az intézkedés várható hatása:

A fejlesztés megvalósulásával az érintett településeken javul az ivóvíz minősége, csökken a vízkeménységből eredő károk, karbantartási munkálatok költsége.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenység:

- Lágyvízprogram.

3.3.2.1. *Tevékenység: Lágyvízprogram*

A tevékenység célja és indoklása:

A fejlesztési tevékenység célja a lágyabb ivóvíz biztosítása az érintett településeken.

A kemény vízben nagyobb mennyiségben található vízben oldott fémsók kiválnak és vízkő formájában lerakódva a vezetékhálózat és a vízzel működő berendezések működését károsítja, növeli a karbantartásra, javításra és működésre fordított költségeket, a hálózat keresztmetszetének csökkenése pedig ellátási zavarokat okozhat.

Fejlesztési javaslat:

A jobb minőségű ivóvízellátás biztosítását Herceghalom a saját ivóvízbázis fejlesztésével, az ÁNTSZ által korábban – a magas fluor-tartalom miatt – lezáratott kutak beüzemelésével,

vas-mangán- és fluortalanító berendezés alkalmazásával, Budajenő, Telki és Páty egy alternatív vízellátó rendszerhez való csatlakozás kialakításával tervezi megoldani.

A mikrotérségi projekt megvalósítása folyamatban van. Az érintett három település közösen írt ki pályázatot a vízellátás megvalósítására. A legkedvezőbb ajánlatot a Fővárosi Vízművek Zrt. nyújtotta be, a tárgyalások folyamatban vannak, de lehetséges alternatívaként tanulmányt rendeltek meg saját ivóvízbázis létesítésére.

Feladat a szükséges tervek elkészíttetése (hálózatfejlesztés), hidraulikai felülvizsgálat és a megvalósítás. A beruházás várható költségigénye miatt fontos kérdés a fejlesztéshez szükséges anyagi háttér biztosítása.

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- KEOP-1.3.0 Ivóvízminőség-javítás támogatása

Projektelképzelések, projektek:

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A megvalósítás kompetenciaszintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Települési szint	Budajenő-Telki-Páty lágyvízprogram tervezés és megvalósítás		mikrotérségi	a tárgyalások eredményeként kialakuló fejlesztési konstrukciótól függ	
	Herceghalom lágyvízprogram	Herceghalom település önkormányzata	települési	6-10 millió Ft	2008-2009

3.3.3. Intézkedés: Települési környezetminőség javítása

Az intézkedés célja

- A települési terek térségi szinten összehangolt funkcionális fejlesztése.
- A magas színvonalú települési környezet fenntartása.

Az intézkedés indokoltsága

A Budaörsi kistérség települései számára a kedvező elhelyezkedésen túl a vonzó lakókörnyezet biztosítja a legkedveltebb agglomerációs térség pozícióját. A települési terek, parkok esztétikai, védelmi funkciókon és a növényzet által mikrokörnyezetre gyakorolt kedvező hatásokon túl a közösségi élet szinterei, jelentős szerepet játszanak a közösségszervezésben, társadalmi kapcsolatok alakításában. Elősegítik az újonnan beköltözők beilleszkedését, mérséklék az új településrészek elszigetelődését, amely a települések működőképességének megőrzése érdekében fontos feladat.

Mindemellett – megfelelő kialakítással – a szabad terek szerepet játszanak az aktív, egészséges életmód kialakításában, fenntartásában. A zöldfelületek térségi rendszerré való összekapcsolása – egymáshoz közel fekvő vagy összenőtt települések esetében –

elsősorban nem turisztikai célú, hanem a helyi lakosság rekreációs igényeit kiszolgáló, a lehetőségeket kiterjesztő fejlesztés.

A projektek megvalósítását követően a magas színvonalú környezetállapot megőrzése folyamatos fenntartást, karbantartást igényel, amely a hosszú távú használhatóságot és a változó igényekhez való rugalmas alkalmazkodást biztosítja.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés lakossági igényeket kiszolgáló mikrotérségi zöldfelületfejlesztési javaslatokat és a színvonalas lakókörnyezet megőrzését szolgáló fejlesztéseket tartalmaz. A települések központi területei (funkcionális központjai) meghatározzák a településről alkotott képet. A helyi lakosság életminőségét és a település élhetőségét is nagyban befolyásolja. Az intézkedés tartalmaként szerepel a települési hatáskörbe tartozó, de a térségi imázst nagyban meghatározó – ezért térségi érdekkörbe eső – településközpont fejlesztés.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés megvalósulásával nő az érintett települési szabad terek funkciógazdagsága, megnő a társadalmi életet szervező szerepük és nagyobb mértékben képesek a lakossági rekreációs igények kiszolgálására. A térségi szinten szervezett fenntartás pedig a színvonal megőrzését, fejlesztését, a rendszer működőképességét biztosítja.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Összehangolt térségi zöldfelületfejlesztés
- Térségi szinten szervezett közterület fenntartási szolgáltatás
- Településközpontok komplex fizikai és funkcionális fejlesztése

3.3.3.1. Tevékenység: Összehangolt térségi zöldfelületfejlesztés

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a lakókörnyezet minőségének fejlesztése és a helyi rekreációs igények magasabb szintű kiszolgálása.

A települési szabad terek nagyon fontos szerepet töltenek be a település életének szervezésében részben a spontán találkozások, részben rendezvények, részben az általuk kínált kikapcsolódási-rekreációs lehetőségek révén.

Az egészséges életmód terjedésével és a szabadidő mennyiségének növekedésével nő a rekreációs tevékenységekre szánt idő és egyre bővül a tevékenységek köre. Szakszerű kialakítással, célirányos fejlesztéssel a szabad terek mindenki számára szabadon hozzáférhető módon teremtik meg a kikapcsolódás, sportolás lehetőségét anélkül, hogy az egyes funkciók zavarnák egymást.

A kis településeken forrás- és az alkalmas hely hiánya miatt gyakran nincs lehetőség a felmerülő igények kielégítésére, azonban az egymáshoz közel fekvő települések esetében

lehetőség nyílik az egymást zavaró funkciók térbeli elkülönítésére anélkül, hogy azok elérhetetlen távolságra vagy nehezen/nem biztonságosan megközelíthető helyen lennének.

Fejlesztési javaslatok

A tevékenység keretében javasolt a területi szomszédságot kihasználva közös, hálózat jellegű zöldfelület-fejlesztési programok kidolgozásának kezdeményezése, a meglévő zöldfelületi elemek integrálása és tematikus parkok (pl. Budakeszi – tervezett gyűjteményes kert), utak (pl. kerékpárutak, vízfolyás mentén futó- és sétautak) kialakítása.

Ennek során kiemelten fontos szempont az egymást zavaró funkciók (pl. pihenőpark – gördeszkás ügyességi pálya) térbeli elkülönítése, a gyalogos-kerékpáros közlekedési kapcsolat megteremtése és a biztonságos használat.

A programban az érintett települések területhasznosítási elképzeléseit és a lakossági igényeket összehangolva meg kell határozni az egyes területek funkcióját, ki kell alakítani a hálózattá szervezés feltételeit, ki kell jelölni az összekötő elemeket és ki kell dolgozni az ütemezett fejlesztési tervet. Különösen hangsúlyos szerepet kell kapjon a fenntarthatóság és – különösen a kevésbé biztonságos, nem településközponti elemek esetében – a biztonságos használat (téralakítás, közvilágítás, kamerás biztonsági rendszer, rendőrségi-egészségügyi vész hívó rendszer kialakítása).

A finanszírozás lehetséges forrásai

Projektelképzelések, projektek:

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Térségi szint	Budakeszi-Budaörs közös zöldfelület fejlesztési program	Kistérség	mikrotérség		
	Budajenő-Telki közös zöldfelület fejlesztési program és	Kistérség	mikrotérség		
	Ehhez kapcsolóan Budakeszin az Árpád kori kápolna, kálvária és Ótemető közvetlen környezetében 5ha közpark kialakítása				

3.3.3.2. Térségi szinten szervezett közterület fenntartási szolgáltatás

A tevékenység célja és indoklása

A közterületek minőségének javítása, a fejlesztések eredményeinek hosszú távú fenntartása. Az infrastrukturális és közterület fejlesztések gyakran a működés során, a fenntartási nehézségek miatt fulladnak kudarcba. A térségi szinten szervezett közterület fenntartás a zöldfelületek színvonalának megőrzésén túl biztosíthatja infrastruktúra hálózatok működőképességének megőrzését és a környezetminőség javulását.

A fenntartásba a települési tereken, parkokon túl bevonhatók a térségi csapadékvízvezető rendszer bel- és külterületi elemei, a projekt kapcsolódhat a térségi hulladékgazdálkodási programokhoz is: az összehangolt és ütemezett munkálatok során keletkező zöldhulladék szervezett formában szállítható a kialakításra kerülő komposztáló telepekre. Hatékonyabbá válik az illegális hulladéklerakatok felszámolására irányuló a küzdelem és összehangolható az allergén pollent termelő növények számára élőhelyet biztosító elhanyagolt területek karbantartása.

Fejlesztési javaslatok

A kistérség településein a közterület-fenntartással kapcsolatos igények felmérése. Az együttműködés kereteinek és a feladatellátási terv kidolgozása. Kistérségi alapon szervezett, ütemezett közterület fenntartás a kistérség településein a munkaügyi központ bevonásával és szakmai koordinációval.

A finanszírozás lehetséges forrásai

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Kistérségi közterület-fenntartási program kidolgozása.	Budaörs Kistérség Többcélú Társulásának Kistérségi Irodája	kistérség		2008.
	Kistérségi alapon szervezett, ütemezett közterület fenntartás.	Budaörs Kistérség Többcélú Társulásának Kistérségi Irodája	kistérség		folyamatos

3.3.3.3 Tevékenység: Településközpontok komplex fizikai és funkcionális fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A kistérségről alkotott vizuális kép gyakorlatilag annak településeiről alkotott összbenyomást jelenti. Ez egyaránt vonatkozik a települések természeti és épített (települési) környezetére. A kistérséget alkotó települések településképét a központ meghatározóan uralja, itt koncentrálódnak a főbb intézményi funkciók a legtöbb esetben a település vonzerők is. Amennyiben a kistérség erősíteni kívánja lakosságvonzó (megtartó) képességét és fejleszteni kívánja belső kohézióját figyelmet kell fordítania települései külső – lehetőség szerint valamilyen rendező elv mentén egységesség felé ható – megjelenésének elvi és gyakorlati támogatására.

A tevékenység célja, hogy a kistérség jellegét meghatározó települések központi területei rendezett, intézményi (közösségi) funkciójukban megőrsített, megfelelő adottságok esetén turisztikai vonzerőt jelentő, kellemes településrészekké váljanak.

Fejlesztési javaslatok

A fejlesztési javaslatok minden településre vonalozóan azon településrészek megújítását jelenti, ahol komplex közterületi, közlekedési, közösségi épületinfrastruktúrát érintő fejlesztések hajthatók végre egy projekt keretében.

A fejlesztések több kistérségi célt is szolgálnak egy időben. A kulturált települési környezet hozzásegít a népességmegtartó és vonzó képesség erősítéséhez, ami különösen azon települések esetében fontos, amelyek további népességnövekedésre alapozzák jövőbeni fejlesztéseiket (pl. Telki, Budakeszi).

A településközpont fejlesztés keretében olyan közösségi funkciók erősödnek meg, amelyek egyrészt a település élhetőségét javítják, másrészt hozzájárulnak a közösségi tevékenységeken (pl. kulturális programhelyszínek) alapuló térségi kohézió erősítéséhez.

A komplex megújítás érinthet olyan konkrét, turisztikai érdeklődésre is számot tartó épület(együtteseket), amelyek fejlesztése értékmegőrzést, funkcióbővítést és a vizuális környezet minőségének javítását egy időben teljesíti.

A finanszírozás lehetséges forrásai

A KMOP a 2007-2008-as akciótervi időszakában forrást biztosít bizonyos számú településközpont megújításra. A kistérségből néhány település elkészítette pályázati dokumentációját. A 2009-2010-es akciótervi időszakban is várható hasonló tartalmú pályázati komponens, ami lehetőséget jelent az ilyen irányú fejlesztések finanszírozásnak megkönnyítésére.

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Települési szint	Budaörs településközpont-Templom tér	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Budajenő településközpont megújítása	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Budakeszi településközpont	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Páty településközpont	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Sóskút településközpont	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Telki településközpont	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		
	Törökbálint településközpont	Önkormányzat	Önkormányzat és PPP		

3.4. IV. PRIORITÁS: INTÉZMÉNYI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK TÉRSÉGI SZINTŰ FEJLESZTÉSE

3.4.1. Intézkedés: Az egészségügyi és szociális szolgáltatások térségi elérhetőségének javítása

Az intézkedés alapidokumentumai:

- Budaörs Kistérség Többcélú Társulása Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója (2006)
- Budaörs Kistérség Többcélú Társulás Egészségfejlesztési Terve (2006)

Az intézkedés célja

- Az egészségügyi szolgáltatások térben a lehető legközelebb álljanak rendelkezésre az azokat igénybe vevő lakosokhoz
- Szükségletekre alapozódó ellátórendszer alakuljon ki, és területileg kiegyenlített legyen a szolgáltatások lefedettsége
- A települések szociális ellátásra vonatkozó ellátási kötelezettségeinek térségi szintű megszervezése, az ebbe nem tartozó szolgáltatások egyéb csatornákon keresztül történő ellátása

Az intézkedés indokoltsága

Az újjászervezés alatt álló szociális jellegű ellátórendszerek nem hagyhatják figyelmen kívül a kiemelt célcsoportokat, amelyek az elkövetkező években (évtizeden) az ellátás fő alanyai lesznek. Két fontos európai és hazai tendencia veendő figyelembe: egyik az öregedő társadalom, másik a fogyatékkal élők növekvő számaránya. Várhatóan mindkettő már a közeljövőben meghatározó ellátandó célcsoportot jelent.

Az önkormányzatok feladat-ellátási kötelezettségének változásával – várhatóan szűkülésével – szociális területen egyre komolyabb szerep hárul majd a civil szervezetekre, akik már jelenleg is – akár önkormányzatokkal szerződéses viszonyban állva – számos feladatot hajtanak végre.

Részben ennek következtében megnő a szociális alapszolgáltatások jelentősége. Ugyanakkor a szakosított intézményi ellátások is várhatóan nagyobb számban fognak magán, illetve non-profit alapú rendszerben működni.

Az ellátórendszer működtetése, egyre inkább a társulási formák kialakulását preferálja, miszerint a kisebb települések számára is lehetővé válik egy széleskörű ellátórendszer biztosítása.

A Budaörsi kistérség szociális ellátórendszerének társuláson belüli megszervezése érdekében már az eddigiekben is számos lépés történt. A 2007-es év őszétől korábban Budaörsi tevékenységi körrel bíró intézmények látják el az egész kistérséget.

A térség települései számára költségessé váló egészségügyi alapellátás, valamint a kiegyensúlyozott magas színvonalú járóbeteg ellátás érdekében szükséges a költséghatékony és fenntartható egészségügyi ellátórendszer kiépítése. Különösen azon átmeneti időszakban, amíg a korábbi egészségbiztosítási rendszert reformja zajlik, amellyel a jelenleg már privatizált járóbeteg ellátó intézmények teljesen önfenntartóvá válnak. Az egészségügyi ellátás fejlesztési alapjául szolgáló az Egészségfejlesztési Terv rávilágít a rendszer település és még inkább hálózati szintű hiányosságaira, amik megalapozzák a fejlesztési döntéseket.

Az intézkedés tartalma

Gyermekek számára személyes gondoskodást nyújtó ellátások, valamint a szociális szolgáltatások lakosságszám szerint vannak az önkormányzatokra feladatként megállapítva. Az elvárások és meglévő szolgáltatások közötti, települési szinten jelentkező különbségek orvoslására számos, térségi alapon szerveződő együttműködés született az eddigiekben. 2006-ban települési szinten megtörtént a szociális ellátórendszer felmérése, a hiányosságok feltárása és ezzel a hiányosságok pótlására való felkészülés. Erre alapozva 2007-ben megindult a szolgáltatások térségközpontú átszervezése. Az átszervezés háttérében – a törvénymódosítások figyelembevételével készült – Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió áll.

A kistérségben két, mikro-térségi központtal működő társulási együttműködés látja el szociális jellegű szolgáltatásokat. Az egyik Budaörs központtal a Budaörs Többcélú Társulása által működtetett és fenntartott Szociális és Gyermejkölési Szolgálat (négy településsel), a másik a Budakeszi központtal működő Híd Szociális és Gyermejkölési Intézményi Társulás (két településsel). További négy térségi település önállóan, illetve a Máltai Szeretetszolgálatot igénybe véve biztosítják a szolgáltatásokat (lásd tevékenységi szint).

Az térségi egészségügyi ellátás javításának érdekében javasolt egy Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer kialakítása, amelynek alapja az összehangolt ellátásszervezés. Ez magában foglal egy integrált kistérségi adatbázist, integrált kistérségi információs rendszert, ennek alapját képező infokommunikációs rendszert, valamint képzési rendszert. Emellett elengedhetetlen elem a lakossági kapcsolattartás, amely a prevenció programok egyik fő előfeltétele. Ennek elsődleges tartalmi eleme egy lehető legrészletesebb állapotfelmérés a kistérség lakosságának egészségügyi ellátást befolyásoló jellemzőiről. Emellett szükséges az egészségügyi állapotot befolyásoló ellátási rendszer elemeinek és kapcsolatrendszerének, kihasználtságának elemzése. Az adatok ismeretében az intézkedés

részeként elvégezhető egy programmélységű egészségterv elkészítése, amely konkrét beavatkozási területek és projektek megnevezésére is alkalmas.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés várható hatásként javul a kistérség házi és szakorvosi ellátása. A feladatok integrált térségi szervezésével nem alakulnak ki indokolatlan, kihasználatlan kapacitások és az ellátást érintő hiányosságok is minimalizálódnak.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A szociális ellátórendszer térségi szintű szervezettségének elmélyítése, a szolgáltatás színvonalának javítása
- Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése és fejlesztése

3.4.2.1. Tevékenység: A szociális ellátórendszer térségi szintű szervezettségének elmélyítése, a szolgáltatás színvonalának javítása

A tevékenység célja és indoklása

A program készítésekor a szociális és gyermekjóléti ellátórendszer átalakulóban van. Az előzetes megállapodások szerint 2008. január 31-i kezdéssel indul meg a Budaörs Többcélú Társulása által működtetett és fenntartott Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat. Ennek intézményi hátterét a korábbi budaörsi Esély Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat és a sóskúti Gondozási Központ intézmények alkotják. A budaörsi mikro-térség 6 települése közül négyet fog ellátni: Budaörsöt, Sóskútat, Pusztazámort és Herceghalmot. Az ellátott feladatok: családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, idősek nappali ellátása, támogató szolgálat és gyermekjóléti szolgáltatás. Biatorbágy és Törökbálint saját intézményével, önállóan látja el a feladatát.

Budakeszi, Budajenő településeket látja el a *Híd Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás*. A szolgáltatás két épületben zajlik és az épületek rekonstrukciót és továbbfejlesztést igényelnek.

Páty és Telki szociális alapszolgáltatásait és gyermekjóléti szolgáltatásait a Magyar Máltai Szeretetszolgálat biztosítja, amely némiképpen megbontja a térségi szolgáltatási struktúrát.

Cél, hogy belátható időn belül a térség minden településén biztosított legyen az egységes, magas színvonalú szociális ellátás.

Fejlesztési javaslatok

Az ellátórendszer folyamatban lévő átalakulása kapcsán a legfontosabb feladat szociális ellátórendszer intézményi és működési rendszerének konszolidálása. Lényeges, hogy a térségi feladatokat ellátó intézmények szakmai (humán erőforrás), infrastrukturális és eszközigénye összhangban legyen az elvégzendő feladatok által megkívántakkal. Az igények felmérése megtörtént, a szükséges fejlesztések elvégzése nem igényel jelentősebb beavatkozást.

Az ellátórendszer hatékonysága igazán akkor lenne biztosított, ha minél több település venné igénybe a társulás által működtetett szolgáltatásokat.

Fejlesztési javaslatként a Budakeszi központtal működő *Híd Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás* két épületének (engedélyes tervvel már alátámasztott) rekonstrukciója és továbbfejlesztése szerepel.

A fejlesztés lehetséges forrásai:

- KMOP 4.5.1 Gyermek napközbeni ellátását végző intézmények szolgáltatásának fejlesztése és kapacitásának bővítése
- KMOP 4.5.2 Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése

Projektelképzelések, projektek:

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Budakeszi és vonzaskörzete	A budakeszi <i>Híd Szociális és Gyermekjóléti Intézményi Társulás</i> épületinfrastruktúrájának rekonstrukciója és modernizálása	Budakeszi	Települési, kistérségi		

3.4.2.2. Tevékenység: Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer (IKER) kiépítése és fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A közszolgálatok szervezését illetően egyre inkább igazolódik az az irányelv, hogy a bizonyos feladatok ellátása hatékonyabban szervezhető kistérségi, mint települési szinten. Ez az általános megalapítás vonatkozik az egészségügyi ellátórendszerre is. Nem költséghatékony a kistérség minden egyes településen és ellátóhelyen megszervezni/ellátni a lakosok egészségi állapotának megismerését, azok rendszerben kezelését, az eszközök beszerzését. A fajlagos ráfordítások a bekapcsolt szereplők számának növekedésével jelentősen csökkennek.

Fejlesztési javaslatok

Az integrált rendszerben történő gondolkodás a meglévő kapacitások, épületek, emberek, műszerek használatának átszervezését jelenti, és csak indokolt esetben eredményez újabb beruházásokat. A feladatok, erőforrások racionalizált használata a kiadások csökkentéséhez vezet. Az integrált rendszer a szereplők feladatainak magas szintű összehangolását takarja, és olyan hosszabb távon beérő fejlesztéseket jelent, mint egy integrált kistérségi adatbázis kiépítése (ez a lakosság egészségi állapotára vonatkozó adatokat tartalmazza), folyamatos értékelő monitorizáló tevékenység az ellátóknál (integrált kistérségi információs rendszer),

térségi infokommunikációs hálózat kiépítése és végül a rendszer működtetéséhez elengedhetetlen, az információ áramlását lehetővé tevő infrastrukturális háttér kiépítése. A rendszer továbbá magában hordozza a szakemberek képzési, képzésszervezési lehetőségét. Az integrált rendszer fontos ismérve, hogy a lakosság körében minél szélesebb körű elfogadást nyerjen, hiszen ha nem értik azt, „kimenekülnek a rendszerből”.

Az integrált rendszer hatékonyabban képes megszervezni és lebonyolítani térségi szinten a prevenció programokat.

A tevékenységen belül szakmailag indokolt az ún. csoportprakszisok létrehozása, amely az egyes szakterületeken érintett alap- és szakellátásában résztvevők (orvosok, ápolók, gyógytornászok, védőnők, stb.) tartós együttműködését jelenti.

Indokolt továbbá a családi orvosi rendelők eszközparkjának továbbfejlesztése, elsősorban kézi diagnosztikai és informatikai eszközökkel.

A kistérségben hosszútávon várható, hogy a magyarországi tendenciának megfelelően az időskorúak aránya növekedni fog, emiatt a krónikus betegek ellátásának bővítése indokoltá válik. Ez elsősorban a fekvőbeteg ápolási ellátás fejlesztését jelenti, tehát ápolási otthonok, ápolási intézetek létrehozását és működtetését indokolja.

Az egészségügyi ellátás szervezeti, működési feltételei nagyban az (épület) **infrastrukturális** háttérhez kötöttek. A kistérség települései a robbanásszerűen megnövekedett lakosságszám mellett többnyire a megörökölt régi, elhanyagolt épületinfrastruktúráját használják jelenleg is. Mindeközben – esetenként nem csupán az alapellátás biztosításához szükséges – épületrekonstrukcióra ill. pótlásra, alkalmankénti szakellátásnak is helyet adó célkomplexumokra volna szükség. Az utóbbi területen, a párhuzamos kapacitások létrehozásának elkerülése érdekében, érdemes figyelmet fordítani a települések közötti feladatmegosztásból adódó előnyökre.

A fejlesztés lehetséges forrásai

- KMOP 4.3.2. Kistérségi járóbeteg szakellátás fejlesztése a Közép-Magyarországi Régióban
- KMOP 4.3.3. A Közép-Magyarországi régió egészségügyi informatikájának fejlesztése

Projektelképzelések, projektek

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Integrált Kistérségi Egészségi Rendszer kiépítése	Budaörsi Kistérség	kistérségi	nem becsülhető, tartalom függő	
Település	Biatorbágyon új egészségház építése	Biatorbágy önkormányzata	település		
	Egészségügyi Centrum, szakrendelő létrehozása Budakeszin	Budakeszi Önkormányzata	PPP projekt		

	(alap és szakellátás)				
	Telki rendelő építése	magánberuházás	magánberuházás		

3.4.2. Intézkedés: Bölcsődei és a közoktatás intézményi alapellátásának térségi színű fejlesztése¹²

Az intézkedés célja

- Bölcsődei ellátás fejlesztésén keresztül a kismamák munkába állásának megkönnyítése
- Alapfokú oktatási intézmények infrastrukturális és eszközállományának fejlesztése
- Minden térségben élő speciális nevelési igényű gyermek helyben, lehetőség szerint integrálva tanulhasson és eljussanak hozzájuk a pedagógiai szakszolgálatok
- A térség pedagógusai szakmai segítséget kapjanak
- Lehetőség szerint 2-3 település által közös fenntartásban működő többcélú intézmények létrehozása (bölcsőde és óvoda; óvoda és iskola)

Az intézkedés indokoltsága

A Budaörsi kistérség társulási szerződésében egyebek mellett a szociális alapellátás (ide tartozik a bölcsődei ellátás) és a közoktatás ellátása is a többcélú kistérségi társulás feladatellátási rendszerébe sorolódik. A társulási szerződés alapján a kistérségi társulás a kistérség egészére kiterjedően gondoskodik a közoktatási ellátási feladatok közül a pedagógiai szakszolgáltatásról, pedagógiai szakmai szolgáltatásról, az e-tanulás adatbázis létrehozásáról, bevezetéséről és működtetéséről.

A kistérség egész területén (azaz minden településen) jelenleg hiány mutatkozik bölcsődei ellátás területén, amely gyakran akadályt képez a fiatal anyák elhelyezkedésének. Az óvodai ellátás infrastrukturális háttere kielégítő, ugyanakkor a fiatalos korösszetétel és növekvő népesség várhatóan további igényeket támaszt az óvodai ellátóhelyek irányában.

Ugyanez a trend jellemzi a kistérség általános iskoláit, amelyek között jellemzően nagy az átjárás. Ennek részben az intézmények szintjén jelentkező eltérő specialitás és minőség az oka.

A kistérség településein a demográfiai folyamatok ugyan a népességnövekedés felé hatnak, mégis ez eltérő mértékben jelentkezik a hagyományos agglomerációs céltelepüléseken és az attól távolabb fekvő településeken. Ennek megfelelően a térségi feladatszerzés racionalizálhatja az intézmények kihasználtságát, és elkerülhetővé teheti a felesleges kapacitások létrehozását, miközben más települések képesek lennének az igényeknek megfelelni.

A kistérségben problémát jelent a speciális nevelési igényű gyermekek ellátása. A kistérség nem rendelkezik pontos adatokkal számukat, igényeiket illetően. A pedagógiai

¹² A Budaörsi kistérség **Közoktatási Intézkedési Terve** 2005 novemberében került elfogadásra, jelen program intézkedései és tevékenységei összhangban vannak az intézkedési terv tartalmával.

szakszolgálatok közül a BTT a nevelési tanácsadó és a logopédiát látja el társulási szinten. *Nevelési tanácsadó* szolgálat egyedül Budaörsön van (Nevelési Tanácsadó). Az intézmény ellátja a teljes kistérséget. Logopédiai szakszolgálat mindenhol elérhető, ugyanakkor indokolt az óraszámok emelése. A tevékenység szakmai koordinálója, irányítója a budaörsi Logopédiai Intézet.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés tartalmaként javasolt további bölcsődei ellátó helyek létrehozása, illetve – rugalmasabb ügykezelői háttérrel feltételezve – azok egy épületkomplexumban való elhelyezése az óvodákkal. Ugyanakkor, tekintetbe kell venni, hogy a bölcsőde, mint a szociális ellátó rendszer része nagyon szigorú követelményeket támaszt a működtetés feltételeiként¹³. Az intézkedésen belül szükséges elvégezni a hiányos, illetve elavult infrastrukturális háttérű oktatási intézmények működési feltételeinek javítását, szükség esetén kapacitásuk bővítését.

Az intézkedésen belül további fejlesztésre javasolt a pedagógiai szakszolgálati ellátás, elsősorban annak, a még hiányt szenvedő településekre történő kiterjesztésével – ezt mindenképpen kistérségi keretek között javasolt megszervezni.

Az intézkedés tartalmát képezi a térségben élő speciális nevelési igényű gyerekek állapotának és ezzel nevelési igényeinek felmérése és ezzel a megfelelő intézkedések megtételének előkészítése annak érdekében, hogy minél nagyobb arányban történjen meg helyi szintű ellátásuk.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatására tovább javul a kistérségi feladatellátás körébe tartozó közoktatás ellátási színvonala, javul az intézmények infrastrukturális feltételrendszere. A településeken az egyes intézményeinek fejlesztésével és az általuk biztosított szolgáltatások körének bővítésével (pl. speciális nevelési igényű gyerekek képzése) minimálisra csökken a szolgáltatások települési nagyságrendtől vagy státusztól függő elérhetőségi különbsége, és csökken a jelenleg jellemző települések közötti nagyfokú átjárás mértéke.

Ezen kívül bizonyos szolgáltatási formák (bölcsőde) kiterjesztésével közvetve kivédhető a veszélyeztetett csoportok körében a munkanélküliség.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- Bölcsődei és közoktatási intézmények működési és a speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása

¹³ Az óvoda csak elzártan, külön egységként működhet az intézményen belül az udvari tartózkodás is elkülönítést igényel.

3.4.2.1. Tevékenység: Bölcsődei és közoktatási intézmények működési és a speciális nevelési igényű gyerekek képzési feltételeinek javítása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja tovább bővíteni, és minőségi paramétereiben fejleszteni a meglévő alapfokú oktatási intézményeket, annak érdekében, hogy az itt élők minél nagyobb arányban vehessék igénybe helyben a szolgáltatásokat.

Az óvodai csoportok átlagléttszáma minden településen 20 fő feletti¹⁴. A kistérségben tehát megalapozott igény az óvodák bővítése, illetve újak építése, különös tekintettel arra, hogy a jogszabály változásával az önkormányzatoknak 2010-től kötelezően biztosítaniuk kell a 3. életévét betöltött gyermek óvodai elhelyezését.

A demográfiai változások (elsősorban a születésszám változásai) erősen befolyásolják az intézményi kihasználtságot a bölcsődei és óvodai intézményekben, illetve az általános iskolákban is. Indokolt tehát olyan több település által működtetett **integrált (többfunkciós) intézmények** létrehozása és működtetése, amelyekben együtt folyik bölcsődei és óvodai, illetve óvodai és iskolai ellátás.

További cél, hogy a térségben élő gyerekek függetlenül mentális, illetve fizikai állapotuktól (eltekintve a szélsőségesen súlyos esetektől) a lakhelyükön vagy annak közvetlen közelében érhék el a speciális igényeiknek megfelelő oktatást, lehetőség szerint integrált rendszerben.

A vélhetően speciális nevelési igényű gyerekek vizsgálta több hónapot vesz igénybe, ami hátrányosan érinti a gyerekek fejlődését.

Fejlesztési javaslatok

A bölcsődék kialakításában komoly térségi összefogást feltételezve érdekelté tehetők bizonyos olyan multinacionális és hazai cégek, ahol nagyobb számban foglalkoztatnak (vagy foglalkoztathatnának) kisgyermekes anyákat. A cégekre jellemző rövid távú gondolkodás és profitmaximalizálás csökkentheti az ilyen projektek megvalósítási esélyeit.

A kistérségben jelenleg Biatorbágy esetében válik esedékessé bölcsőde építése, mivel a hatályos jogszabály szerint minden 10 000 fő feletti településen ennek biztosítása kötelező.

Bölcsődei elhelyezés lehetséges bizonyos óvodák esetlegesen szabad csoportszobáiban, ami különösen a bölcsődei ellátásra már nem részesülő, de nem óvodaérett gyerekek számára lehet egy jó megoldás.

A kistérségben reális igény az óvodák bővítése, illetve újak építése. Konkrét projektek Herceghalmon (csoportszoba és tornaszoba), Törökbálinton (hat csoportos óvoda építése további tagóvodai kb. 30 fős átmeneti férőhely kialakítása úgy, hogy esetlegesen ennek későbbi felszabadulásával a szintén feszítő bölcsődei hiányt lehetne enyhíteni), Budaörsön (100 fős óvoda megépítése, két óvoda épület teljes átépítése),

¹⁴ A Közoktatási Törvény 25 fő/csoport létszámot tesz lehetővé.

Mind Telki, mind pedig Budajenő településeken igény mutatkozik óvodafejlesztésre, amelyet a települések fizikai kapcsolata miatt indokolt közös projektként megvalósítani.

Az általános iskolai fejlesztések (bővítés és felújítás) előtt áll Budaörs is, ahol a kapacitás bővítése az érintett általános iskola jelenlegi területén már nem képzelhető el. Megépítés előtt áll egy 24 tantermes általános iskola (KMOP 4.6.1.). Az iskolának korábban helyet adó két épület hasznosítására elképzelések vannak. Mindkettő a közoktatással függ össze. Egyik épületben egy kistérségi vonzáskörzettel rendelkező alapfokú művészeti iskola működtetésére a másik épület alkalmas egy óvoda és bölcsőde működtetésére. Törökbálint szintén általános iskolai általános iskolai felújítás és bővítés előtt áll.

A sajátos nevelési igényű óvodáskorú gyerekek számának feltárása, egészségügyi szakemberek bevonásával valósulhat meg és erre épülhet fel egy kistérségi szintű fejlesztési program, ami kifejezetten ennek a csoportnak az ellátását célozza. Fontos, hogy amellet, hogy a felméréshez különféle szakemberek (gyógypedagógusok, pszichológusok stb.) részvétele ajánlott ne csak a kistérségi intézményeket látogató gyerekek kerüljenek számbavételre, hanem azok is, akik a speciális ellátásokat nem helyben veszik igénybe, hanem pl. Budapesten.

Javasolt – igényként jelentkezik – az elhúzódó vizsgálati idők miatt a gyerekek vizsgálatának megoldása kistérségi feladatellátásként¹⁵.

A pedagógiai szakszolgálat fejlesztését tekintve mindenképpen egy társulás által fenntartott intézmény felé érdemes továbblépni, ami biztosítja az egységes magas színvonalú szakszolgálati ellátást.

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- KMOP 4.6.1. Közoktatási intézmények beruházásainak támogatása

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi szint	Az 1-es számú iskola áthelyezésével felszabaduló épület egy részében alapfokú művészeti iskola létrehozása	Budaörs város önkormányzata	Kistérség		
	Telki és Budajenő közös használatban lévő óvoda építése	Telki és Budajenő önkormányzata	Kistérség		
	Bölcsődei ellátás fejlesztése Budajenő és Telki együttműködésében	Telki és Budajenő önkormányzata			

¹⁵ Közoktatási Intézkedési Terv, 2005.

	Társulási szervezésű és fenntartású pedagógiai szakszolgálat kiépítése	Budaörs Kistérség Többcélú Társulása			
	A budaörsi Nevelési Tanácsadó intézményben orvosi és tornaszoba létrehozása	Budaörs város önkormányzata			
Települési szint	Új 100 férőhelyes óvoda építése (építési engedélyeztetése folyamatban van)	Budaörs város önkormányzata	települési	300-400millió Ft	2007.09.01.??
	24 tantermes általános iskola építése – az 1-es számú általános iskola áthelyezésével	Budaörs város önkormányzata	települési	1,5-2 milliárd Ft	2008.09.01.??
	Az 1-es számú iskola áthelyezésével felszabaduló épület egyéb részében óvoda és/vagy bölcsőde kialakítása	Budaörs önkormányzata	települési		
	Bleyer Jakab Német Nemzetiségi Általános Iskola szintraépítéssel történő bővítése	Budaörs önkormányzata	települési		
	Új általános iskola és sportcentrum létrehozás Budakeszin	Budakeszi önkormányzata	települési		
	Budajenőn az általános iskola komplex fejlesztése kapcsolódó Sportcsarnok, öltözők, sport és játszóudvar, szaktantermek építése, akadálymentesítés	Budajenő önkormányzata	önkormányzat		
	Biatorbágyon 32 tantermes iskola építése és iskolai használatra is szolgáló sportkomplexum létesítése tanuszodával.	Biatorbágy önkormányzata	települési		
	Biatorbágyon a meglévő iskolák felújítása, bővítése szakközépiskola létesítése	Biatorbágy önkormányzata	települési		
	60 férőhelyes bölcsőde építése Biatorbágyon	Biatorbágy önkormányzata	települési		
	Herceghalmon csoportszoba és tornaszoba kialakítása az óvodában	Herceghalom önkormányzata	települési		
	Általános iskola felújítása Herceghalmon	Herceghalom önkormányzata	települési		
	Törökbálinton hat csoportos óvoda építése	Törökbálint önkormányzata	települési		
	Bölcsődefejlesztés és rekonstrukciós bővítés	Törökbálint önkormányzata	települési		
	Bölcsőde építése Törökbálinton	Törökbálint önkormányzata	települési		
	Bölcsődei és óvodai funkciójú többcélú intézmény létrehozása Törökbálinton	Egyház	egyházi		
	Meglévő óvodák felújítása Törökbálinton	Törökbálint önkormányzata	települési		

	Iskolabővítés tanteremmel Pátyon	11	Páty önkormányzata	települési		
	Általános iskola átalakítása		Sóskút önkormányzata	települési		
	Óvoda bővítése		Sóskút önkormányzata	települési		

3.4.3. Intézkedés: A kistérség kulturális programkínálatának és háttér infrastruktúrájának fejlesztése

Az intézkedés célja

- Tovább javuljanak a kulturált szabadidő-eltöltés feltételei, ezzel csökkenjen a települések lakosságának ezirányú függése a fővárostól

Az intézkedés indokoltsága

A Budaörsi kistérség lakosságának szabadidő-eltöltéssel kapcsolatos lehetőségeinek intézményesített formái Budapest közelségéből eredően nagyrészt a fővároshoz kötődnek. Ugyanakkor egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy a települések lakossága helyben is hozzájusson a kulturális és az aktív, egészséges életmódot segítő szolgáltatásokhoz. A helyi „kulturális gazdaság” fejlődése szemmel látható és bizonyos elemei már (pl. a budaörsi színház) nem csupán a helyi lakosságot szolgálja, hanem rendszeres látogatói vannak a környező településekről és a fővárosból is.

Törökbálinton is megjelentek azok fejlett infrastruktúrával rendelkező kulturális intézmények, amelyek alkalmasak nagyobb horderejű, fejlett színpadtechnikát igénylő rendezvények lebonyolítására.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretében javul a kisebb települések kulturális létesítményeinek infrastrukturális és szakmai színvonala. Javasolt ennek érdekében a jelenleginél még nagyobb mozgásteret adni a civil szervezetek számára, amelyek a kisebb költségvetési lehetőségekkel rendelkező önkormányzatokkal együttműködve képesek az intézmények szakmai irányítására. Az intézkedésen belül előtérbe kerül a meglévő kulturális intézmények közötti erőteljesebb kapcsolattartás, ami lehetővé teszi a közös programszervezés mellett a közös PR tevékenységet is.

Az intézkedés tartalmaként a Budaörsi kistérség külső imázsát és belső kohézióját egyaránt erősítő Kistérségi Fesztivál hagyományai tovább élnek. Fokozódó együttműködési intenzitással dolgoznak a települések kulturális intézményei és önkormányzatai annak sikerén.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés hatásaként növekszik a kulturális intézmények kölcsönös látogatottsága, nő az intézmények kihasználtsága. A kistérség programjai ismertebbé válnak annak határán belül és kívül is. A települési vonzáskörrel rendelkező szabadtéri rendezvények időben és

térben összehangolva a tágabb térség turisztikai programkínálatába is beépülhetnek, ezáltal erősítve a Budapest körül található rekreációs övezet ezen nyugati, dél-nyugati övezetének belső és kifelé is ható vonzerejét.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A kistérség kulturális kínálatának bővítése és a háttérfeltételek javítása

3.4.5.1 Tevékenység: A kistérség kulturális kínálatának bővítése és a háttérfeltételek javítása

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérségi kulturális intézmények, igényekkel harmonizáló fejlesztése, mind infrastrukturálisan, mind pedig a programkínálat tekintetében, valamint egy egysége kistérségi programkínálat kialakítása, amelynek vezérfonala az évente megrendezésre kerülő **Kistérségi Fesztivál**. Az eddig lebonyolított két fesztivál (2006, 2007) sikere igazolja, hogy a kultúrának milyen összetartó ereje van. A siker indokolja folytatást a cél pedig, hogy minél gazdagabb programkínálatot és minél színvonalasabb program elemekkel, ezzel minél több látogatóval kerüljön megrendezésre a 2008-as Fesztivál. A Fesztivál növekedés vonalát követve a kistérség legfontosabb imázs formáló eszközévé válhat.

Az általános együttműködés kiinduló alapja is lehet a Fesztivál. A Budaörsi Játékszín, mint rendező ezen apropóból hívta össze a települések kulturális életének főbb szervezőit. A fesztivál szervezésén túl a települési kulturális élet szereplői megismerték egymást és azóta is kapcsolatban vannak, küldik egymásnak a programokat, hívnak egymástól előadókat.

Fontos eleme a kultúrának a hagyományőrzés, ami a hagyományos épületegyüttesek megőrzése mellett a tevékenységek felelevenítését és életben tartását is jelenti. Ez a tevékenységi forma akkor életképes, ha beépül a kistérség településeinek hétköznapijaiba az óvodai, iskolai és civil szervezetek által szervezett szabadidős tevékenységek közé.

Fejlesztési javaslatok

A kulturális gazdaság programkínálat bővítésének előfeltétele, hogy legyenek meg azok az intézmények, amelyek alkalmasak azok befogadására és lebonyolítására. A települések korábban rendelkeztek ezekkel, de a fenntartáshoz szükséges források híján a működtető önkormányzatok többsége bezárta azokat. Jelenleg folyamatban van újjáélesztésük. Működtetésükre már nem csak az önkormányzat jelent alternatívát, hanem a civil szervezetek és a piaci szereplők is. A szponzorálás lehetősége is adott a számos tőkeerős vállalat jelenlétéből adódóan.

A kistérség központjában Budaörsön működő Színház egy épültben található a Művelődési Házzal. A színház sikeresen működik és időszerűvé vált egy új színházépületbe költöztetése.

A jelenlegi épület a megüresedést követően az egyéb kulturális funkcióknak adható át. A kulturális szolgáltatások magas színvonalú ellátásához az épületkomplexum bővítésére van szükség. A két intézmény magas színvonalú működtetésének feltétele egyéb alternatív módon is megteremthető. A városban egyelőre ez a megoldás mutatkozik a legmegfelelőbbnek. Célként jelölhető meg és hosszabb távon elképzelhető a színház kistérségi szintű működtetése.

Fontos fejlesztési elem hogy magasabb szinten történjen az intézmények programjainak összehangolása, kölcsönös megismertetése, közös fellépés történjen annak érdekében, hogy a térségen belül is megvalósítható programok igénybevételére ne feltétlenül a fővárosba utazzanak a helyi lakosok. Amennyiben a kistérségi kultúr intézmények legalább évi egy-két alkalommal egyeztetik program-naptárukat, kiderül, hogy milyen program-típusokból van túlkínálat, melyekből van hiány térségi szinten. Az intézmények egymás között lehetőségeiknek és felszereltségüknek megfelelően mérlegelhetik, hogy ezek mely településeken valósíthatók meg, milyen médiumokon keresztül történjen meg ezek kölcsönös promóciója. Ez a tevékenység gyakorlatilag már megindult a térségben a Budaörsi Játékszín irányításával a Kistérségi Fesztivál szervezése kapcsán. Ennek az együttműködésnek eredménye a Kistérségi Fesztivál, amelynek folytonossága és növekvő színvonalának biztosítása a kistérség összes településének közös érdeke és felelőssége.

A finanszírozás lehetséges forrásai

- KMOP 4.6.2. Települési és mozgókönyvtárak valamint közművelődési intézmények fejlesztése

Projektelképzelések, projektek:

Projektcsoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Kistérségi kulturális programfüzet ill. programkínálatot tartalmazó alkalmi kiadvány kiadása		települési önkormányzatok	kiadás gyakoriságától és a kiadvány minőségétől függ	
	A Kistérségi Fesztivál programsorozatának folytatása – évenkénti megrendezése	Kistérségi Társulás			
Települési szint	Zichy Major: Térségi jelentőségű kulturális központtá (komplexummá) történő átalakítása	Budaörs város önkormányzata	települési		
	Új színház megépítése Budaörsön	Budaörs város önkormányzata	települési		

	Művelődési Ház Bővítése Budaörsön	Budaörs város önkormányzata	települési		
	Közösségi ház létesítése	Pusztazámor önkormányzata	települési		
	Új kultúrotthon létesítése	Sóskút önkormányzata	települési		
	A „Pajta” közösségi ház felújítás és bővítése – településközpont rekonstrukció részeként	Telki önkormányzata	települési		
	A Magtár közösségi célú fejlesztése Budajenőn	Budajenő önkormányzata	települési		
	Budakeszin kultúrház építése, bővítése	Budakeszi önkormányzata			
	Találkozások Háza – és Könyvtár német nemzetiségi kisebbség, többnyelvűség hagyományainak ápolása	Budakeszi önkormányzata			
	Budaörsi városi uszoda és Sportcsarnok építése				

3.4.4. Intézkedés: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése

Az intézkedés célja

- A térségi belső kohézió és a térség tudat erősítése
- A Budaörsi kistérség, mint működési és földrajzi egység ismertségének növelése és külső imázsának erősítése

Az intézkedés indokoltsága

A versenyképesség egyik fontos eleme a terület imázsa, melynek alakításában jelentős szerepet kap a kommunikáció. Az elektronikus és írott médiában való megjelenés a térségmarketing fontos elemévé válhat gazdasági és turisztikai területen egyaránt. A települések egyedi kínálatának összehangolásával a kistérség lehetőségei teljes komplexitásukban jelenhetnek meg az érdeklődők előtt.

Az internetes tartalomszolgáltatás azonban nem csak marketingeszköz, hanem a modern közigazgatás rendkívül fontos része. Az önkormányzati adatvagyon közérdekű részének Interneten való megjelenítésével a mindenki számára elérhető és hasznosíthatóvá válik, hozzáférhetővé tehető a kormányzati és önkormányzati működésre, döntésekre vonatkozó adatok, információk. Kistérségi összefogás keretei között integrálhatók az elektronikus ügyintézés moduljai is, melyeket így azon települések lakosai is hasznosíthatnak, ahol ezek

bevezetésére forráshiány miatt csak később kerülhetne sor. Ezzel a fejlesztés és a fenntartás is költséghatékonyabbá válik.

Az intézmények közötti együttműködés, kooperáció elősegíti a szolgáltatások összehangolását, tapasztalatcserét, együttműködést és a gazdaságos fenntartást. Az intézményközi és lakosság felé irányuló kommunikáció fejlesztéséhez a kistérségi információs portál megfelelő háttérrel nyújthat.

Az intézkedés tartalma

Az intézkedés keretén belül ki kell dolgozni a térségi hatékony, gyors és összehangolt információáramlás háttérét. Ennek egyik alapja a már működő kistérségi honlap és a települési televíziók, melyek a térségi információk bázisát képezik. A weboldal kapcsolódási pontokat tartalmaz a már létező tematikus oldalak egy részéhez (települések, ipari parkok), egyben a kistérségi marketing fontos részét képezi. Bővítést követően elősegítheti az intézményi szolgáltatások összehangolását, kommunikációs csatornát képez a civil szféra irányába, növeli az ügyintézés hatékonyságát és felgyorsítja azt.

A térségben működő televíziók műsorai szintén az információszolgáltatás fontos elemét képezik, az intézkedésen belül ezek teljes térségi szintű vételét is szükséges biztosítani.

Az intézkedés várható hatása

Az intézkedés elősegíti a több települést érintő szolgáltatások területi összehangolását, ösztönzi a civil társadalom aktív részvételét a döntési folyamatokban, hozzájárul a partnerség erősítéséhez. A térségmarketing pedig lehetővé teszi a még alulhasznosított potenciálok kiaknázását.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek

- A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése

3.4.4.1. Tevékenység: A kistérség belső és külső kommunikációjának megerősítése, e-közigazgatás térségi fejlesztése

A tevékenység célja és indoklása

A tevékenység célja a kistérség településein a működési hatékonyság növelése és a társadalmi kohézió erősítése az információs csatornák fejlesztésével.

A kistérségben helyi televízió Budaörsön, Budakeszin és Törökbálinton (TB TV) sugároz. (Biatorbágyon helyi képújság működik.) A térségben elérhető még a Budavidék TV is (www.budavidek.tv).

Az internetes tartalmak fejlesztése az önkormányzatok vonatkozásában fontos feladat; a kistérség önkormányzatai rendelkeznek honlappal, de ezek többsége nem használja ki az interaktivitás lehetőségét. Az internetes tartalomszolgáltatás eszköze a weblap, amely információt közöl, és lehetővé teszi az interaktivitást is, ezáltal biztosítva a lakosság

közéletben való aktív közreműködésének lehetőségét, helyi civil szervezetek bevonását az új véleménynyilvánítási formák meghonosításával. Az interaktivitás elősegíti a kistérségi társadalmi szervezetek közötti együttműködést és véleménycserét, valamint lehetővé teszi a széleskörű társadalmi részvételt a programok kialakításában és megvalósításában.

Az Interneten való megjelenés, tartalomszolgáltatás komplex, aktív **térségmarketinget** is lehetővé tesz, mellyel elősegíthető a kistérség idegenforgalmának növekedése és melyet az EU is megfogalmazott elvárásai között az eEurope2005 programjában.

A weboldalak ezen túl hozzájárulhatnak a térségi vállalkozók ismertségének, ezáltal forgalmának növekedéséhez, a potenciális beruházók, befektetők pedig célirányosan tájékozódhatnak a kistérség adottságairól. A weboldalakon kialakításra kerülő nyilvános címtárak mellett linkekkel, a nyilvános országos ágazati címtárakhoz lehet kapcsolódási pontokat lehet létrehozni.

Fejlesztési javaslatok

- **Térségi Információs Fejlesztési Központ és a Kapcsolódó Hálózat:** Minden településen felmerül a hatékony önkormányzat megvalósítása iránti igény. A szolgáltatásokkal kapcsolatos elvárások nőnek és egyre komplexebbé válnak, ezért a legtöbb önkormányzatnál erősödik az e-Önkormányzat feltételeinek megteremtését célzó igény. A fejlesztések, és azok eredményeinek fenntartása jelentős erőforrásokat vesz igénybe, amennyiben a települések ezeket önállóan kívánják megvalósítani. Megoldásként jelentkezik egy olyan központilag (térségi szinten) kialakított szolgáltató központ létrehozása, amely egy nagy teljesítményű, fokozott biztonságú hardver és szoftvereszközökből álló komplex rendszert működtet, és ahol az üzemeltetés módszertani és szervezeti elemei egyaránt biztosítottak. Erre épülnek az alap és emelt szintű szolgáltatások. A központot az önkormányzatok klienskapcsolatokon keresztül érik el. A hivatalok és intézmények úgy tudják használni a számukra szükséges informatikai megoldásokat (szoftvereket), mintha azok a saját telephelyükön működnének.
- A térségben működő **televíziók** egyes **adásainak átvétele-átadása** vagy a **vételi körzet bővítése**, mellyel biztosítható, hogy a kistérséget érintő információk a teljes kistérség területén foghatók legyenek. Később, amennyiben erre megalapozott igény merül fel, egy magasabb szintű együttműködés keretében közös kistérségi televízió működtetésére kerülhet sor.
- **Közhasznú információk internetes megjelenítése**, a Budaörsi kistérség internetes honlapjának fejlesztése, a létező honlapok portálrendszerre való összekapcsolása és a portálok működtetési és szervezeti kereteinek kialakítása. A portálrendszerre való összekapcsolással elérhető, hogy átlátható és könnyen kezelhető információkommunikációs infrastruktúraalkalmazási csomag jöjjön létre, amely csatlakoztatható a felsőbb szintű (megyei, nemzeti) kormányzati rendszerekhez.

A rendszer működtetése javasolt a már létező, településenként önállóan kialakított rendszerek összekapcsolásával, melyhez az egyes egységek egymással való kompatibilitása rendkívül fontos.

- A honlapokon a jelenleg elérhető tartalom túl mindenképpen jelenjen meg:
 - regisztrációval vagy anélkül hozzáférhető nyilvános adatbázisok,
 - pályázatok,
 - települési szinten túlnyúló hatáskörű intézmények, közművek és egyéb szervezetek szolgáltatásai,
 - online újságok, hírlevél
 - minden, az ott élők életét érintő helyi, regionális vagy országos információ és kapcsolódási pontokat kell létrehozni a legfontosabb információs forrásokhoz. (A közölt információk aktualitása érdekében törekedni kell az eltérő szintű hírek ismétlésének elkerülésére, hiperhivatkozások alkalmazásával érdemes az eredeti forráshoz irányítani az érdeklődőt).
- **Település és térségmarketing.** Célszerű a kistérség oldalán egységesen megjeleníteni az idegenforgalmi, gazdasági információkat.
 - Szerepeljen a térség és a települések történelme, nevezetességei, kulturális és sport lehetőségei, szállás- és vendéglátóhelyei, eseményei, rendezvényei (eseménynaptár), idegenforgalmi térképe.
 - A kistérségi oldalon térítésmentesen lehetővé kell tenni a térség civil szervezetei és vállalkozói számára a megjelenést (elérhetőség, tevékenység, saját weboldalra hivatkozás elhelyezése).
- **Levelezés, ügyfél-fórum** lehetőségének biztosítása. A lakosságot tájékoztató rendszerek mellett fontos, hogy interaktív, párbeszédés rendszer is kialakításra kerüljön (fórum) és fontosnak ítélt kérdésekben véleménynyilvánító szavazás indítására legyen lehetőség. A lakossági igényektől függően kistérségi hirdetőfal is működtethető.

A finanszírozás lehetséges forrásai

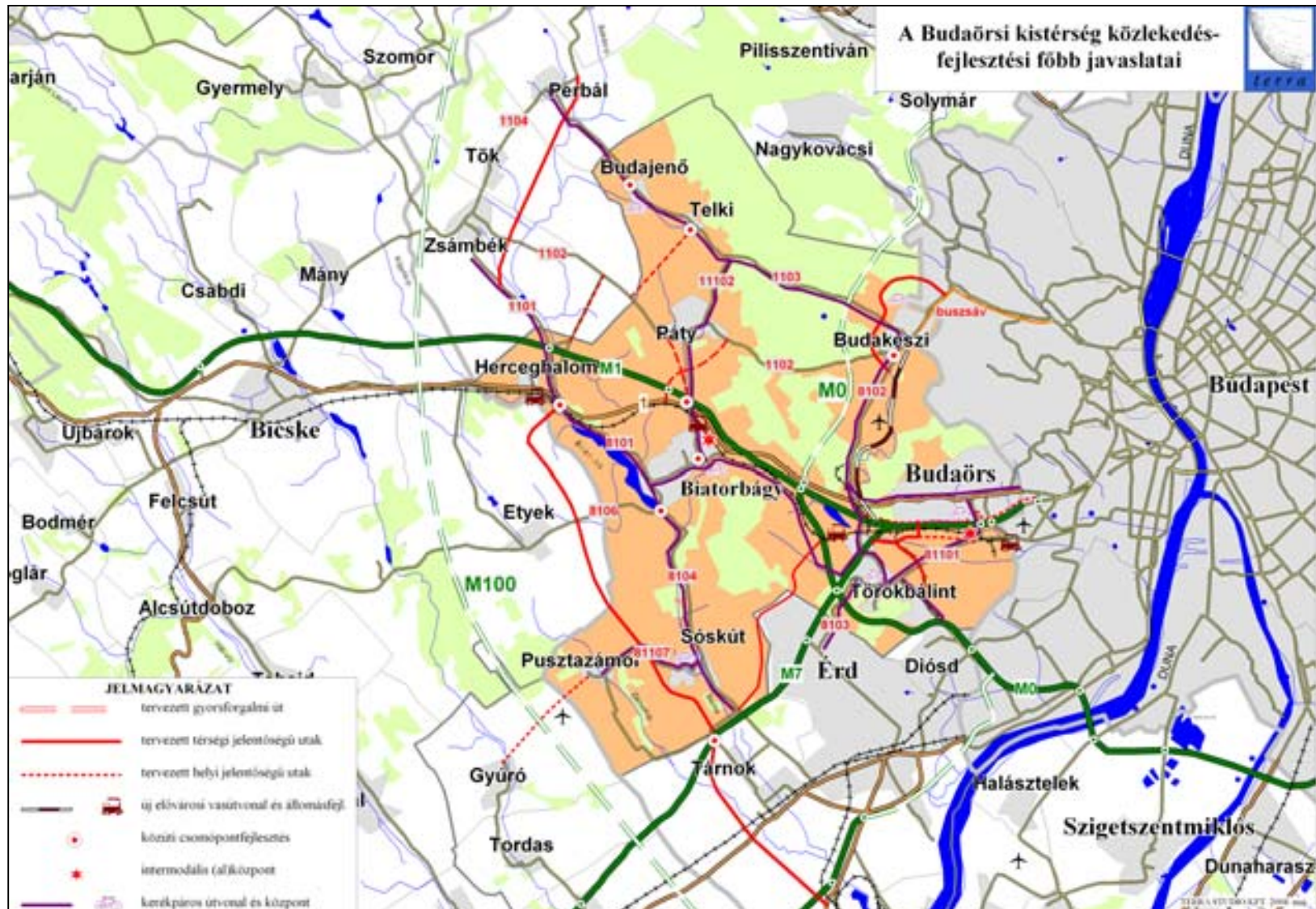
- IHM pályázatok
- regionális pályázatok
- KMOP 4.7.1 Elektronikus helyi közigazgatási infrastruktúra fejlesztése

Projektelképzések, projektek:

Projekt-csoport	Projekt címe	Projektgazda	A projekt megvalósítás kompetencia-szintje	Várható költsége (Ft)	Megvalósítás időtávja
Kistérségi és annak határán átnyúló szint	Térségi Információs Fejlesztési Központ és a Kapcsolódó Hálózat kialakítása	kistérség társulás	kistérségi		2008-2009
	a portállal kapcsolatos követelményrendszer (tartalom, biztonság, hozzáférés) kidolgozása	kistérségi társulás	kistérségi	20-50 millió Ft	2008-2009.
	technikai megvalósítás				

4. MELLÉKLETEK

4.1. MELLÉKLET 1. – A KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA TERVEZETT FEJLESZTÉSEI

4.2. MELLÉKLET 2. – LEHETSÉGES TÚRAÚTVONALAK

Gyalogtúrák	Kerékpártúrák	Bortúrák	Építészeti értékek és látnivalók	Egyéb turisztikai szolgáltatások és kulturális programlehetőségek
Budai Tájvédelmi Körzet kiemelt sétaútvonalai (Budaörs) Torbágy-erdő (Biatorbágy) Biai-erdő (Biatorbágy) Nyakaskő (Biatorbágy) Kőorr (Biatorbágy) Kő-hegy (Biatorbágy) Iharos-erdő (Biatorbágy) Bolha-hegy (Biatorbágy) Ürge-hegy (Biatorbágy) Madárvárta (Biatorbágy) Biai-halastó (Biatorbágy) Peca-tó (Biatorbágy) Törökugrató (Budaörs) Kő-hegy (Budaörs) Kálvária-domb, gejzirkúp (Budaörs) Csiki-hegyek - Kaptárkövek (Budaörs) Róka-hegy (Törökbálint) József-hegy (Törökbálint) Nagy-erdő (Törökbálint) Római-árok (Törökbálint) Kőbánya (Törökbálint) Kastélypark (Pusztazámor)	Budaörs-Törökbálint-Biatorbágy- Páty-Budakeszi-Budaörs Biatorbágy-Etyek-Herceghalom- Zsámbék-Páty-Biatorbágy Budaörs-Törökbálint-Biatorbágy- Herceghalom-Zsámbék-Páty- Telki-Budakeszi Sóskút-Biatorbágy-Herceghalom- Zsámbék-Felsőörs-Szomor- Gyermely Budaörs-Törökbálint-Biatorbágy- Etyek-Pusztazámor-Sóskút-Érd- Törökbálint-Budaörs Budaörs-Budakeszi-Páty- Zsámbék-Tök-Perbál-Tinnye- Piliscsaba-Pilisvörösvár-Solymár Páty-Telki- Budajenő	Budaörs – Szarkafészek Borház Kft. (Biatorbágy) – Pusztazámor	Viadukt, Szent Kereszt-templom romja (Biatorbágy) Szent Anna rk. templom (Biatorbágy) Református templom (Biatorbágy) Szily-Fáy-kastély (Biatorbágy) Sándor-Metternich-kastély (Biatorbágy) Szűz Mária rk. templom (Biatorbágy) Szily-kápolna (Biatorbágy) Helytörténeti Gyűjtemény (Budaörs) Ásatások (Budaörs): Vicus Teuto (Római kori villa alapjai) Csiki pihenőhely (Árpád kori maradványok feltárása) Ófalu kőíves kapuzatú régi polgárházai (Budaörs) Nepomuki Szent János rk. Templom (Budaörs) Starentanz kápolna (Budaörs) Sándor-Metternich kastély és a Szily. kastély (Biatorbágy) Régészeti értékek bemutatása Biatorbágyon Walla-kastély – Kályhamúzeum (Törökbálint) Majláth-kastély (Törökbálint) Mária-kápolna (Törökbálint) Falumúzeum (Törökbálint) Szűz Mária rk. Templom (Törökbálint) Barcza-kastély (Pusztazámor) Kastélypark (Pusztazámor) Mentler-Barcza-kúria (Pusztazámor)	Androméda Sportcentrum (Budaörs) Öregtölgy Lovasiskola (Pusztazámor) A Passió Játék a Kőhegyen (Budaörs) Évente megrendezésre kerülő Budaörsi Fesztivál Budaörsi Városháza Rendezvények Jövőben: Zichy Major (Művészeti Kulturális Központ) (Budaörs) Törökugrató – extrém sportpálya, parkerdő (Budaörs) Biatorbágyi Faluház többfunkciós nagytermeinek rendezvényei Biatorbágyi Napok, Biatorbágyi Testvérvárosi Napok kórustalálkozók és komolyzenei fesztiválok rendezvényei

			Zámorhegyi Remeteség (Pusztazámor) Víztorony (Herceghalom) Temetőkápolna (Herceghalom), Páty -Pincehegy	
--	--	--	--	--

4.3. MELLÉKLET – A HELYZETÉRTÉKELÉS ÉS PROGRAM KÉSZÍTÉS KERETÉBEN LEBONYOLÍTOTT INTERJÚK LISTÁJA (2008)

Név	Szervezet	Titulus	Interjú időpontja
Danóczy Balázs	Telki Polgármesteri Hivatala	Polgármester	2007 11 20
Tagai István	Budakeszi Polgármesteri Hivatala	Polgármester	2007 11 22
Dr. Bognár András	Páty Polgármesteri Hivatala	Polgármester	2007 11 23
Budai István	Budajenő Polgármesteri Hivatala	Polgármester	2007 11 28
Mátyás Irén	Zsámbéki Medence Idegenforgalmi Egyesület	szakmai titkár	2007 11 28
Makai Katalin	Budakeszi Polgármesteri Hivatala	aljegyző	2007 12 06 telefon

Konzultáció:

- Budaörs, 2008. március 26. – Vitanap

Résztevők:

Biatorbágy – Tajti László
 Budajenő – Kuli László
 Budakeszi – Ohr Alajos
 Budaörs – Romsics Sándor
 Páty – Király Endre
 Telki – Szécsi Zsolt